

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA
A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE JEDĽOVÉ KOSTOĽANY
NA ROKY 2026-2032
(verzia k 21.04. 2026)**

Spracovatelia:

doc. Ing. Jana Jarábková, PhD.

Ing. Michal Hrivnák, PhD.

Ing. Lukáš Varecha, PhD.

OBSAH:

A. ÚVOD	4
A.1 Tvorba a východiská stratégie	4
A.2 Partnerstvo a spolupráca	5
B. ANALYTICKÁ ČASŤ	7
B.1. Identifikácia územia	7
B.2 Sociálno-ekonomická analýza	8
B.2.1 Demografická situácia a populačný vývoj	8
B.2.2 Štruktúra ľudského kapitálu	10
B.2.3 Trh práce a zamestnanosť	11
B.2.4 Podnikateľské prostredie a miestna ekonomika	15
B.2.5 Vzdelávanie	18
B.2.6 Sociálne a zdravotné služby	19
B.2.7 Občianska vybavenosť, kultúra, šport a voľný čas	20
B.3 Územno-technická analýza	22
B.3.1 Doprava	22
B.3.2 Odpadové hospodárstvo	25
B.3.3. Vodné hospodárstvo	26
B.3.4 Energetika	29
B.3.5 Telekomunikačné siete	29
B.3.6 Bývanie a bytová politika mesta	30
B.4 Prírodno-environmentálna analýza	32
B.4.1 Životné prostredie – biotické a abiotické pomery, ovzdušie, voda a pôda	32
B.4.2 Stav životného prostredia	35
B.4.3 Environmentálne limity – ochrana prírody, územný systém ekologickej stability	36
B.4.4 Verejná zeleň	36
B.4.5 Územné dopady klimatickej zmeny	37
B.5 Inštitucionálno-organizačná analýza	37
B.5.1 Ekonomika miestnej samosprávy	37
B.5.2 Organizácie v správe a zriaďovateľskej pôsobnosti obce	40
B.5.3 Spolupráca obce s ostatnými partnermi	40

B.5.4 Informovanosť občanov	40
B.6 SWOT analýza	41
B.7 Stromy problémov	44
C. STRATEGICKO-PROGRAMOVÁ ČASŤ	46
C.1 Vízia rozvoja a globálny cieľ	46
C.2 Strategické priority, ciele a opatrenia rozvoja	47
C.3 Väzba na priority kraja	54
D. REALIZAČNO-FINANČNÁ ČASŤ	56
D.1 Inštitucionálne zabezpečenie implementácie PHRSR	56
D.1.1 Štruktúra zainteresovaných strán a ich kompetencie	56
D.1.2 Nástroje implementácie	57
D.2 Monitorovanie a hodnotenie	57
D.3 Akčný plán obce	61
E. PRÍLOHY	70

A. ÚVOD

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Jedľové Kostolany na roky 2026 – 2032 je kľúčový strednodobý rozvojový dokument, ktorý určuje priority a ciele rozvoja vo väzbe na koncepcné aktivity obce. Hlavným poslaním tohto dokumentu je identifikovať zásadné výzvy a problémy územia a nastaviť smerovanie rozvoja s výhľadom do roku 2030. Návrh dokumentu bol spracovaný v priebehu roku 2025 a koordinovaný obecným úradom. Pri tvorbe boli zohľadnené ciele nadradených dokumentov, predovšetkým Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja do roku 2030. Dokument rešpektuje národnú Víziu a stratégiu rozvoja Slovenska do roku 2030, ako aj princípy Agendy 2030. PHRSR obce je vypracovaný v súlade so zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja a uplatňuje moderné princípy udržateľného rozvoja.

PHRSR obce Jedľové Kostolany predstavuje:

- základný dokument podpory miestneho rozvoja,
- programovací nástroj pre čerpanie zdrojov z európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) a iných dotačných schém,
- relevantný podklad pre tvorbu rozpočtu obce, monitoring a hodnotenie kvality života obyvateľov,
- nástroj integrácie verejných politík na úrovni obce.

Predložený program je výsledkom participatívneho plánovania, ktoré spája požiadavky samosprávy, súkromného sektora a občianskej spoločnosti.

A.1 Tvorba a východiská stratégie

Potreba spracovania nového dokumentu reaguje na potrebu formulovať aktuálne rozvojové priority obce reflektujúcich potreby všetkých skupín miestnych aktérov a nové výzvy spoločenského vývoja. Pôvodný dokument bol spracovaný na obdobie 2017 – 2024 s výhľadom do roku 2025. Nový dokument nadväzuje na nové programové obdobie 2021 – 2027 a reflektuje metodické pokyny zamerané na integrovaný prístup k rozvoju územia. Z obsahového hľadiska reaguje predovšetkým na potrebu stabilizácie nepriaznivého demografického vývoja, riešenia investičného deficitu v infraštruktúre a efektívnej kapitalizácie prírodného a kultúrneho potenciálu.

Obsah a ostatné náležitosti programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHRSR) obce upravuje zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov.

Dokument pozostáva zo štyroch hlavných častí:

1. **Úvodná časť** - predstavuje proces prípravy a základné východiská.
2. **Analytická časť** - zahŕňa komplexné zhodnotenie socioekonomických, technických, environmentálnych a inštitucionálnych aspektov obce.
3. **Strategicko-programová časť** definuje víziu do roku 2032, globálny cieľ a päť strategických priorít rozvoja.
4. **Realizačno-finančná časť** obsahuje mechanizmy implementácie, monitorovania a konkrétny akčný plán na obdobie 2026 – 2028.

Dokument bol spracovaný expertno-komunitnou metódou, v súlade s platnou Metodikou tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart rozvoja (2020). Proces spracovania PHRSR obce zahŕňal prípravné a analytické práce na dokumente, SWOT analýzu a formulovanie kľúčových problémov (stromov problémov), spracovanie strategicko-programovej časti, ktorá zahŕňala najmä stanovenie vízie, globálneho cieľa a priorít a opatrení stratégie a spracovanie realizačno-finančnej časti dokumentu, ktorá obsahuje spôsob implementácie stratégie, monitoring a akčný plán (tabuľka 1). Súčasťou procesu spracovania PHRSR obce bol aj prieskum potrieb obyvateľov formou dotazníkov a konzultácie so socioekonomickými partnermi v území.

Tabuľka 1: Harmonogram spracovania PHRSR obce Jedľové Kostoľany na obdobie 2026-2032

Úloha	sept	okt	nov	dec	jan	feb	mar	apr
	2025				2026			
Prípravné a analytické práce								
Zadanie projektu, projektové stretnutie v obci								
Príprava zberu dát								
Zber primárnych dát /dotazníkový prieskum/								
Spracovanie dát								
Analýza SWOT								
Participatívne plánovacie stretnutie v obci								
Formulovanie kľúčových problémov /strom problémov/								
Strategicko-programová časť								
Formulovanie vízie a priorít PHRSR NZ								
Rozpracovanie strategických cieľov a opatrení								
Konzultácia k výstupom								
Realizačno-finančná časť								
Inštitucionálne zabezpečenie implementácie								
Nastavenie monitoringu a hodnotenia								
Akčný plán								
Verejné pripomienkovanie PHRSR								

Zdroj: Vlastné spracovanie.

A.2 Partnerstvo a spolupráca

Pri spracovaní dokumentu bol uplatnený participatívny prístup. Do procesu tvorby stratégie boli aktívne zapojení členovia komisií obecného zastupiteľstva (Komisia výstavby a životného prostredia, Komisia pre školstvo, kultúru, mládež a šport), poslanci obecného zastupiteľstva, zamestnanci Obecného úradu Jedľové Kostoľany, zástupcovia organizácií a podnikov zriaďovaných obcou (Spojená škola, sociálny podnik), experti na témy obsiahnuté v dokumente, podnikatelia, zástupcovia neziskového sektora ako aj široká verejnosť.

Verejnosť bola informovaná o zahájení procesu tvorby PHRSR (v októbri 2025, úradná tabuľa obce) ako aj o priebežných výstupoch procesu tvorby PHRSR. Zo strany obce boli k dispozícii kontaktné osoby pre proces prípravy PHRSR. Dňa 27.1.2026 prebehlo participatívne plánovacie stretnutie zástupcov obce, miestnych aktérov so spracovateľmi dokumentu zamerané na doplnenie výstupov analýzy, identifikáciu výziev a formuláciu priorít, cieľov a opatrení. Z diskusie je k dispozícii záznam, prezenčná listina a fotografický materiál (v prílohe). Komunikácia medzi spracovateľom,

zadávatelom projektu a ďalšími miestnymi aktérmi prebiehala formou pracovných stretnutí na Obecnom úrade Jedľové Kostolany a elektronicky.

Verejnosť mala možnosť vyjadriť svoje postoje a názory na rozvoj obce aj prostredníctvom dotazníkového prieskumu, ktorý prebiehal od októbra 2025 – január 2026. Cieľom prieskumu bolo identifikovať potreby obce a jej obyvateľov, stanoviť priority rozvoja obce. Výzvy k účasti na zisťovaní boli zverejnené na webovej stránke obce [https://www.jedlovekostolany.sk/zverejnovanie/uradna-tabula-1/dotaznik-pre-verejnost-](https://www.jedlovekostolany.sk/zverejnovanie/uradna-tabula-1/dotaznik-pre-verejnost-337.html?ftresult=PHRSR)

[337.html?ftresult=PHRSR](https://www.jedlovekostolany.sk/zverejnovanie/uradna-tabula-1/dotaznik-pre-verejnost-337.html?ftresult=PHRSR) a FB profile obce. Dotazníky boli distribuované aj fyzicky prostredníctvom OCÚ a ďalších organizácií v obci. Dotazníkového prieskumu sa zúčastnilo 38 (4,4 % obyvateľov obce). Výsledky realizovaného prieskumu boli zapracované a zohľadnené pri formulácii priorít/cieľov/opatrení a aktivít PHRSR obce.

Návrhy analytickej, strategicko-programovej a realizačno-finančnej časti dokumentu boli po dopracovaní zverejnené na webovej stránke obce a verejnosť ich mala možnosť pripomienkovať zaslaním vyplneného formulára.

V zmysle § 8, ods. 5) zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov dokument „program rozvoja obce“ (resp. program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce) schvaľuje obecné zastupiteľstvo. **Dňom ... 2026** bol dokument schválený Obecným zastupiteľstvom obce Jedľové Kostolany.

Obrázok 1: Participatívne plánovanie v obci (27.1.2026)

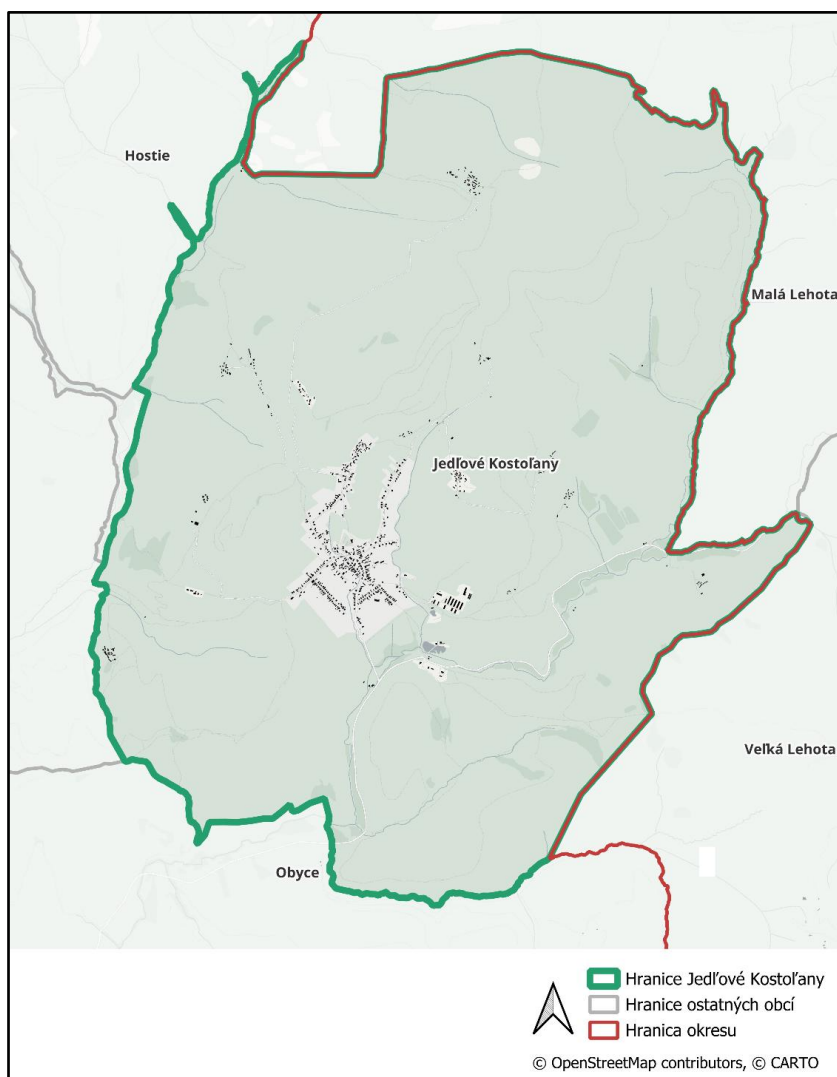
Zdroj: FB obec Jedľové Kostolany.

B. ANALYTICKÁ ČASŤ

B.1 Identifikácia územia

Obec Jedľové Kostoľany je situovaná v západnej časti Slovenska v Nitrianskom samosprávnom kraji a spadá do okresu Zlaté Moravce. Katastrálne územie a poloha obce je znázornená na obrázku 2. Výmera katastrálneho územia obce je 2 729 ha. Obec susedí s piatimi obcami: na juhozápadne susedí s katastrom obce Obyce. Na západe s katastrom obce Hostie a Skýcov. Na severe a severovýchode susedí s katastrom obce Malá Lehota, na juhovýchode s katastrom obce Veľká Lehota. Posledné dve menované obce už patria do okresu Žarnovica.

Obrázok 2: Katastrálne územie a poloha obce

Zdroj: OpenStreetMap, CARTO

S počtom obyvateľov 871 a hustotou obyvateľstva 32,06 obyvateľov na km² v roku z predstavujú Jedľové Kostoľany malú obec veľkostnej kategórie 500 až 999 obyvateľov. Z hľadiska osídlenia v zmysle KURS 2001, územie obce Jedľové Kostoľany je súčasťou tzv. nitrianskeho ťažiska osídlenia, ležiaceho mimo hlavných urbanizačných osí Slovenska. Územie obce Jedľové Kostoľany sa nachádza v priestorovej blízkosti tzv. nitriansko-pohronskej rozvojovej osy v smere: Trnava – Nitra – Žiar nad Hronom – Zvolen. Krajské mesto Nitra je od obce vzdialené 47km. Okresné mesto Zlaté Moravce leží juhozápadne od obce vo vzdialenosti 15 km.

Zemepisná poloha obce je približne 48° 28' 18'' N (S) severnej šírky a 18° 29' 45'' E (V) východnej dĺžky. Obec Jedľové Kostolany leží na južnom svahu Tríbečských vrchov a severných svahoch Pohronskeho Inovca. Stred obce má nadmorskú výšku 400 m n.m., v chotári 350 – 700 m n.m. Vrchovinný chotár odvodňuje Žitava. Zo všetkých strán je obohnaná vrchmi – na severe Brezovým vrchom (722 m.n.m.), na severovýchode Lomom (685 m.n.m.), na západe Drieňovou (552 m.n.m), na juhu Hradištom (440 m.n.m). Do severnej časti chotára zasahuje krasové územie Kostoliansko-lehotský kras, ktoré je charakteristické výskytom zaujímavých útvarov (jaskyne Lom, Kamenec či viacero vyvieraciek a prameňov).

Obec je charakteristická špecifickou formou osídlenia - štálov prechádzajúcim až do Novobanske. V okolí centrálnej časti obce je roztrúsených 13 osád: Modoš, Mašírov, Borisko, Levasovská, Lukačovce, Bresovo, Nemčeky, Jalšinka, Bošiakov, Drienky, Horné Lúčno, Dolné Lúčno, Kazimírov. Okrem týchto miestnych častí sa v riešenom území nachádza malá osada pri rybníkoch s jazdeckou školou, areál futbalového ihriska (Mlyn), rekreačná osada v západnej časti územia (Areál zdravia), rekreačná osada

B.2 Sociálno-ekonomická analýza

B.2.1 Demografická situácia a populačný vývoj

Jedľové Kostolany možno charakterizovať ako menšiu vidiecku obec s riedkou zástavbou a periférnou polohou v rámci regionálnej sídelnej štruktúry. Dlhodobu sa vyznačuje obmedzenou ekonomickou autonómiou a výraznou závislosťou obyvateľstva od externých pracovných príležitostí, predovšetkým v okresnom meste Zlaté Moravce a v ďalších urbanizovaných centrách regiónu. Táto poloha významne ovplyvňuje migračné správanie obyvateľov, ako aj celkovú demografickú dynamiku obce, ktorá už v predchádzajúcich obdobiach niesla znaky populačného úbytku a starnutia obyvateľstva.

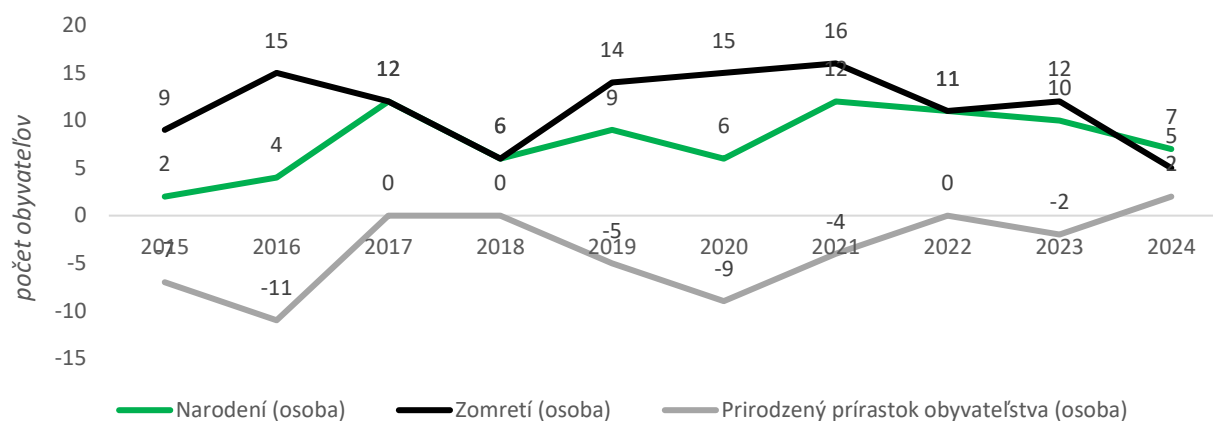
Tabuľka 2: Vývoj počtu obyvateľov a hustoty obyvateľov (osoba) 2015-2024

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Počet obyvateľov (osoba)	911	916	908	899	896	888	878	883	879	871
z toho ženy	473	478	471	468	466	462	462	464	455	454
z toho muži	438	438	437	431	430	426	416	419	424	417
hustota obyvateľov (km ²)	33,58	33,47	33,41	33,1	32,88	32,68	32,33	32,26	32,28	32,06

Zdroj: Datacube.sk

Vývoj počtu obyvateľov obce Jedľové Kostolany v období rokov 2015 až 2024 poukazuje na dlhodobu nepriaznivý demografický trend, ktorý sa prejavuje kontinuálnym úbytkom populácie (tabuľka 2). Celkový počet obyvateľov klesol zo 911 osôb v roku 2015 na 871 osôb v roku 2024, čo predstavuje pokles približne o 4,4 percenta. Tento vývoj má prevažne pozvoľný, no stabilný charakter bez výrazných výkyvov, čo naznačuje systematické oslabovanie populačnej základne obce. Pokles počtu obyvateľov sa prejavuje u oboch pohlaví, pričom mierne výraznejší úbytok je zaznamenaný u mužov, čo môže súvisieť s migračným správaním ekonomicky aktívnej populácie. Súbežne s poklesom počtu obyvateľov dochádza aj k znižovaniu hustoty obyvateľstva, ktorá sa znížila z hodnoty 33,58 obyvateľa na km² na 32,06 obyvateľa na km², čím sa potvrdzuje vidiecky a riedko osídlený charakter obce.

Graf 1: Prirodzený prírastok obyvateľstva a počet narodených, či zomretých (osoba) 2015-2024

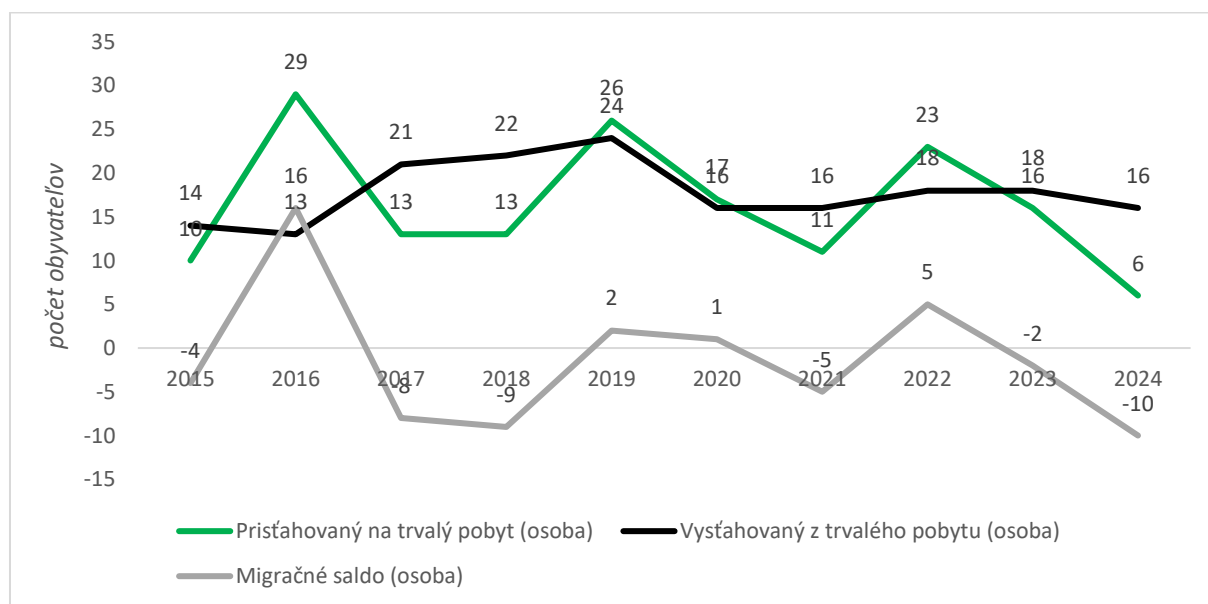

Zdroj: Datacube.sk

Prirodzený pohyb obyvateľstva v sledovanom období rokov 2015 až 2024 vykazuje prevažne negatívne hodnoty, keď vo väčšine rokov počet zomretých presahuje počet narodených. Tento trend poukazuje na nízku úroveň prirodzenej reprodukcie obyvateľstva, ktorá je typická pre obce so starnúcou vekovou štruktúrou. Počet narodených detí dlhodobo nedosahuje hodnoty potrebné na jednoduchú reprodukciu populácie, zatiaľ čo počet úmrtí zostáva relatívne stabilný. Negatívny prirodzený prírastok tak predstavuje jeden z hlavných faktorov celkového populačného úbytku obce a naznačuje zhoršujúce sa demografické perspektívy do budúcnosti. Tento vývoj môže mať v strednodobom horizonte negatívny vplyv na udržateľnosť miestnych služieb a inštitúcií, najmä v oblasti školstva a sociálnej starostlivosti.

Počet sobášov v obci Jedľové Kostolany v období rokov 2015–2024 vykazuje výraznú medziročnú variabilitu, s hodnotami od 2 do 9 sobášov ročne, čo je typické pre obce s nízkym počtom obyvateľov. Počet rozvodov je dlhodobo nízky a nepravidelný, pričom v niektorých rokoch nebol zaznamenaný žiadny rozvod. Celkový vývoj poukazuje na relatívnu stabilitu rodinných vzťahov.

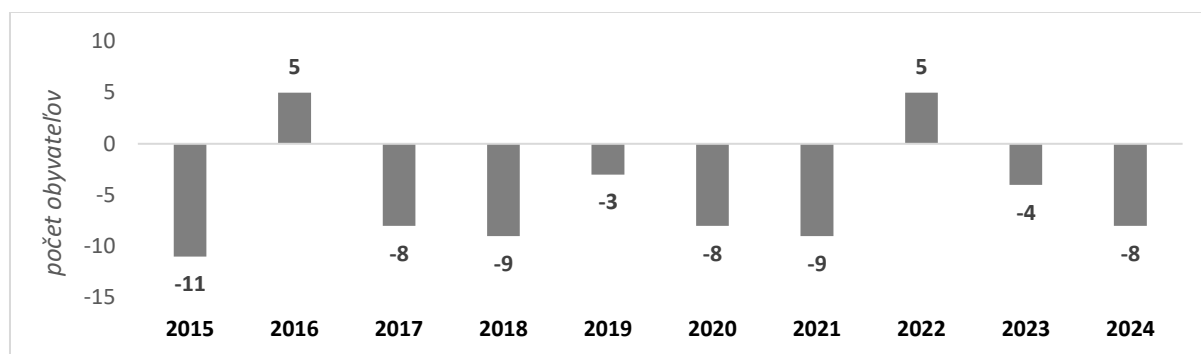
Graf 2: Migračné saldo a počet prisťahovaných, či vystáňovaných (osoba) 2015-2024

Zdroj: Datacube.sk

Vývoj migračného salda obce Jedľové Kostolany v období rokov 2015 až 2024 má kolísavý, no prevažne negatívny charakter. Počet vystáňovaných osôb vo viacerých rokoch prevyšuje počet prisťahovaných, čo potvrdzuje pretrvávajúci odliv obyvateľstva z obce. Tento trend je možné interpretovať v kontexte obmedzenej ponuky pracovných príležitostí priamo v obci a silnej väzby obyvateľov na okolité mestské centrá. Migračné prírastky, ktoré sa objavujú v niektorých rokoch, majú skôr epizodický charakter a nedokážu dlhodobo kompenzovať prirodzený úbytok obyvateľstva. Obec tak z hľadiska migrácie plne nevyužila svoj potenciál pre nové usídľovanie obyvateľstva.

Graf 3: Celkový prírastok obyvateľov (osoba) 2015-2024

Zdroj: Datacube.sk

Celkový prírastok obyvateľstva, ktorý kombinuje prirodzený pohyb a migračné saldo, je v sledovanom období prevažne negatívny. Tento vývoj potvrdzuje, že negatívny prirodzený prírastok nie je vyvážený ani pozitívnou migráciou. Hoci v niektorých jednotlivých rokoch možno pozorovať mierne zlepšenie celkového salda, ide o krátkodobé výkyvy bez dlhodobiejšieho stabilizačného efektu. Dlhodobý negatívny celkový prírastok obyvateľstva predstavuje významnú výzvu pre strategické plánovanie rozvoja obce, keďže ovplyvňuje dopyt po bývaní, pracovnej sile aj verejných službách.

B.2.2 Štruktúra ľudského kapitálu

Tabuľka 3: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva (2021)

	n	N	f	F
základné vzdelanie	11	11	3,4%	3,4%
stredné odborné bez maturity a výučného listu	6	17	1,8%	5,2%
S bez maturity s výučným listom /vysvedčením o záverečnej skúške	106	123	32,5%	37,7%
úplné stredné vzdelanie odborné s výučným listom	36	159	11,0%	48,8%
úplné stredné vzdelanie s maturitou - odborné	82	241	25,2%	73,9%
úplné stredné vzdelanie s maturitou - všeobecné	15	256	4,6%	78,5%
vyššie odborné vzdelanie nadstavbové	16	272	4,9%	83,4%
vyššie odborné vzdelanie pomaturitné kvalifikačné	5	277	1,5%	85,0%
vysokoškolské vzdelanie I. stupňa	4	281	1,2%	86,2%
vysokoškolské vzdelanie II. stupňa	43	324	13,2%	99,4%
vysokoškolské vzdelanie III. stupňa	1	325	0,3%	99,7%
nezistené	1	326	0,3%	100,0%

Zdroj: SDDb (2021)

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce Jedľové Kostolany v roku 2021 poukazuje na dominanciu obyvateľov so stredným odborným a úplným stredným vzdelaním (tabuľka 3). Najpočetnejšiu skupinu tvoria osoby so stredným odborným vzdelaním s výučným listom alebo bez maturity, čo odráža

tradičnú orientáciu obce na remeselné a technické profesie. Významný podiel obyvateľov má aj úplné stredné vzdelanie s maturitou, predovšetkým odborného charakteru. Podiel vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov dosahuje približne 14,7 percenta, pričom prevažuje druhý stupeň vysokoškolského vzdelania. Táto štruktúra naznačuje relatívne priaznivú úroveň ľudského kapitálu z hľadiska uplatniteľnosti v regionálnej ekonomike.

Tabuľka 4: Konfesijná štruktúra obyvateľstva (2021)

	n	N	f	F
bez náboženského vyznania	146	146	16,5%	16,5%
Rímskokatolícka cirkev	680	826	76,7%	93,1%
Evanjelická cirkev Augsburgského vyznania	10	836	1,1%	94,3%
Gréckokatolícka cirkev	6	842	0,7%	94,9%
Pravoslávna cirkev	3	845	0,3%	95,3%
Kresťanské zbory	2	847	0,2%	95,5%
Pohanstvo a prírodné duchovno	2	849	0,2%	95,7%
ad-hoc hnutia	4	853	0,5%	96,2%
iné	9	862	1,0%	97,2%
nezistené	19	881	2,1%	99,3%
dôverné	6	887	0,7%	100,0%

Zdroj: SDDb (2021)

Konfesijná štruktúra obyvateľstva v roku 2021 poukazuje na výraznú dominanciu rímskokatolíckeho vyznania, ku ktorému sa hlási viac než tri štvrtiny obyvateľov obce. Podiel obyvateľov bez náboženského vyznania dosahuje približne 16,5 percenta, čo je hodnota porovnateľná s celoslovenským priemerom. Ostatné náboženské vyznania sú zastúpené len marginálne, pričom ich podiel nepresahuje jednotky percent. Táto štruktúra poukazuje na relatívne homogénne hodnotové prostredie obce, ktoré môže mať vplyv na komunitný život a sociálnu súdržnosť.

Tabuľka 5: Národnostná štruktúra obyvateľstva (2021)

	n	f
slovenská	863	97,3%
česká	4	0,5%
nezistená	17	1,9%
dôverné	3	0,3%

Zdroj: SDDb (2021)

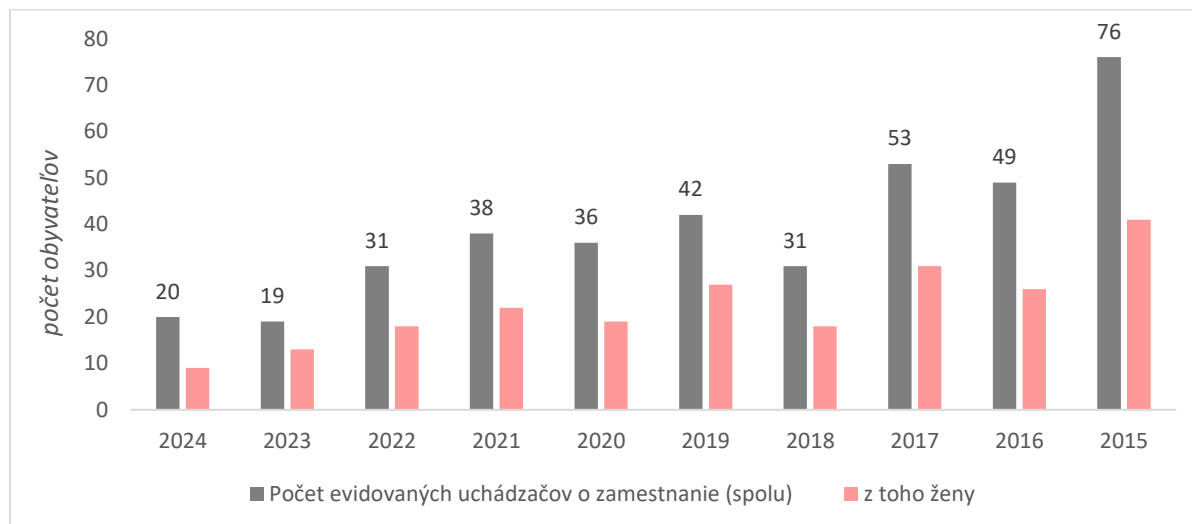
Národnostná štruktúra obyvateľstva obce Jedľové Kostoľany je výrazne homogénna, keď drvivá väčšina obyvateľov sa hlási k slovenskej národnosti. Podiel ostatných národností je zanedbateľný a nepresahuje jedno percento. Tento stav poukazuje na absenciu významnejších migračných prúdov zo zahraničia a potvrdzuje stabilný etnický charakter obce bez výraznej diverzifikácie.

B.2.3 Trh práce a zamestnanosť

Vývoj počtu evidovaných uchádzačov o zamestnanie v obci Jedľové Kostoľany v období rokov 2015 až 2024 poukazuje na relatívne priaznivý vývoj situácie na lokálnom trhu práce (okres), aj keď s miernymi medziročnými výkyvmi. Počet nezamestnaných v sledovanom období nevykazuje výrazné nárasty a dlhodobo sa pohybuje na nízkych hodnotách, čo naznačuje, že nezamestnanosť nepredstavuje v obci dominantný sociálno-ekonomický problém. Výraznejší pokles počtu evidovaných uchádzačov možno pozorovať najmä po roku 2017, čo korešponduje s celoslovenským trendom zlepšovania situácie na

trhu práce v predpandemickom období. Krátkodobé zvýšenia v niektorých rokoch možno spájať s externými ekonomickými faktormi, avšak bez dlhodobjšieho negatívneho efektu. Tento vývoj však zároveň treba interpretovať v kontexte vysokej miery dochádzky za prácou mimo obce.

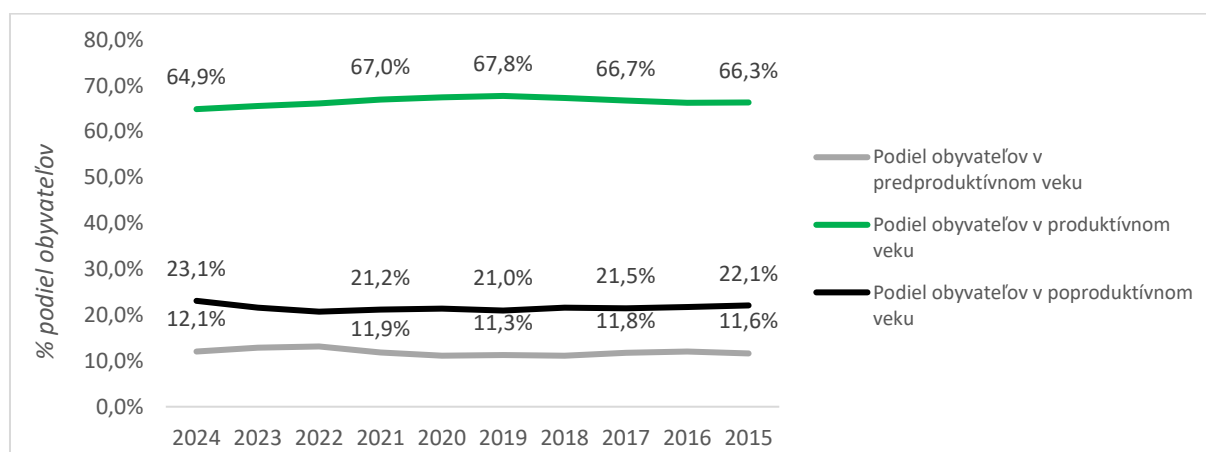
Graf 4. Vývoj počtu evidovaných uchádzačov o zamestnanie (osoba) 2015-2024

Zdroj: Datacube.sk

Vývoj podielu obyvateľov v predproduktívnom, produktívnom a poproduktívnom veku v období rokov 2015 až 2024 poukazuje na postupnú zmenu vekovej štruktúry obyvateľstva smerom k starnutiu populácie. Podiel obyvateľov v predproduktívnom veku má mierne klesajúci trend, čo súvisí s nízkou pôrodnosťou a slabou generačnou obnovou. Produktívna zložka obyvateľstva si síce udržiava dominantné postavenie, avšak jej podiel postupne stagnuje, respektíve mierne klesá. Naopak, podiel poproduktívnej zložky vykazuje rastúci trend, čo poukazuje na zvyšujúci sa počet seniorov v obci. Tento vývoj vytvára predpoklady pre zvyšovanie nárokov na sociálne a zdravotné služby a zároveň znižuje dlhodobý rozvojový potenciál obce založený na pracovnej sile.

Graf 5. Vývoj % podielu obyvateľov v predproduktívnom, produktívnom a poproduktívnom veku 2015-2024

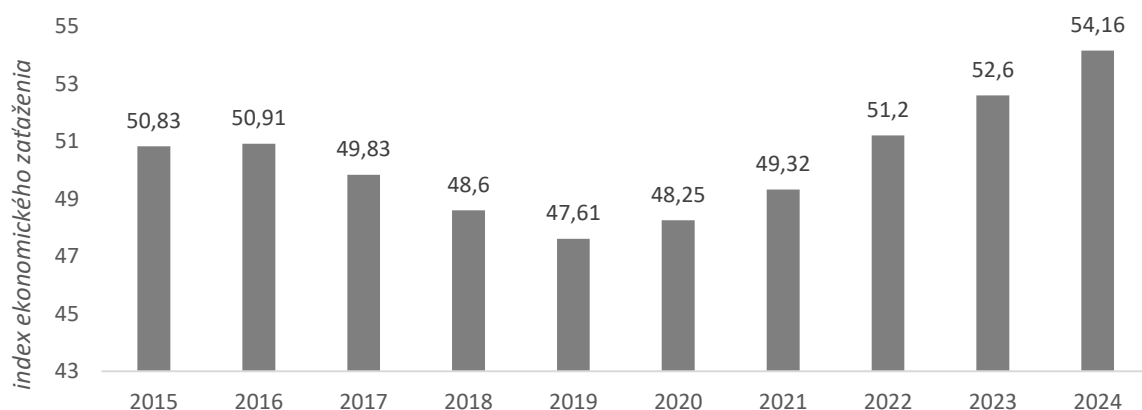

Zdroj: Datacube.sk

Index ekonomického zaťaženia obyvateľstva v sledovanom období rokov 2015 až 2024 vykazuje rastúci trend, čo potvrdzuje zhoršovanie pomeru medzi ekonomicky aktívnym obyvateľstvom a závislými vekovými skupinami. Rast indexu je dôsledkom kombinácie klesajúceho počtu obyvateľov v

produktívnom veku a rastúceho počtu osôb v poproduktívnom veku. Tento vývoj znamená zvyšujúcu sa záťaž pre ekonomicky aktívnu časť populácie, najmä v oblasti financovania verejných služieb a sociálneho systému. Dlhodobo rastúci index ekonomického zaťaženia predstavuje významné riziko pre udržateľnosť miestneho rozvoja a zvyšuje tlak na rozpočtové zdroje obce.

Graf 6. Vývoj indexu ekonomického zaťaženia 2015-2024

Zdroj: Datacube.sk

Štruktúra zamestnanosti obyvateľstva podľa skupín ekonomických činností v roku 2021 (tabuľka 6) poukazuje na skutočnosť, že obyvatelia pracujú predovšetkým v priemyselnej výrobe, v stavebníctve, či v rozličných obchodných činnostiach. Najviac ekonomicky aktívnych obyvateľov pracuje v priemyselnej výrobe, čo odráža regionálny charakter trhu práce a väzbu obce na priemyselné centrá v okolí. Významné zastúpenie má aj stavebníctvo a veľkoobchod s maloobchodom, pričom tieto odvetvia sú výrazne rodovo diferencované, keď v stavebníctve dominujú muži a v službách a verejnom sektore ženy. Zastúpenie poľnohospodárstva a lesníctva je relatívne nízke, čo poukazuje na postupný ústup tradičných vidieckych ekonomických aktivít. Štruktúra zamestnanosti tak naznačuje silnú previazanosť obce s externým pracovným trhom.

Tabuľka 6: Štruktúra zamestnanosti podľa skupín ekonomických činností (2021)

Skupiny odvetví (SK-NACE)	spolu	z toho muži	z toho ženy
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	15	11	4
Ťažba a dobývanie	3	3	0
Priemyselná výroba	117	74	43
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	3	2	1
Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady	4	4	0
Stavebníctvo	31	30	1
Veľkoobchod a maloobchod; oprava vozidiel a motocyklov	49	48	1
Doprava a skladovanie	8	2	6
Ubytovacie a stravovacie služby	8	1	7
Informácie a komunikácia	3	1	2
Finančné a poisťovacie činnosti	3	1	2
Činnosti v oblasti nehnuteľností	14	14	
Odborné, vedecké a technické činnosti	22	11	10
Administratívne a podporné služby	7	1	6
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	19	6	13
Vzdelávanie	11	9	2
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	15	1	14

Umenie, zábava a rekreácia	0	0	0
Ostatné činnosti	5	1	4
Nezistené	39	20	19

Zdroj: SDDB (2021)

Dochádzka obyvateľov za prácou v roku 2021 potvrdzuje vysokú mieru priestorovej mobility ekonomicky aktívneho obyvateľstva. Väčšina dochádzajúcich dochádza za prácou denne, čo poukazuje na stabilné pracovné väzby mimo územia obce. Najčastejším spôsobom dopravy je pešia dochádzka a osobné motorové vozidlo, čo naznačuje relatívne krátke dochádzkové vzdialenosti a dobrú dostupnosť pracovísk v širšom okolí. Nižšie zastúpenie verejnej dopravy môže poukazovať na obmedzenú ponuku spojov alebo na preferenciu individuálnej dopravy. Tento model dochádzky má vplyv na každodenný život obce, najmä na časové využitie verejného priestoru a komunitný život.

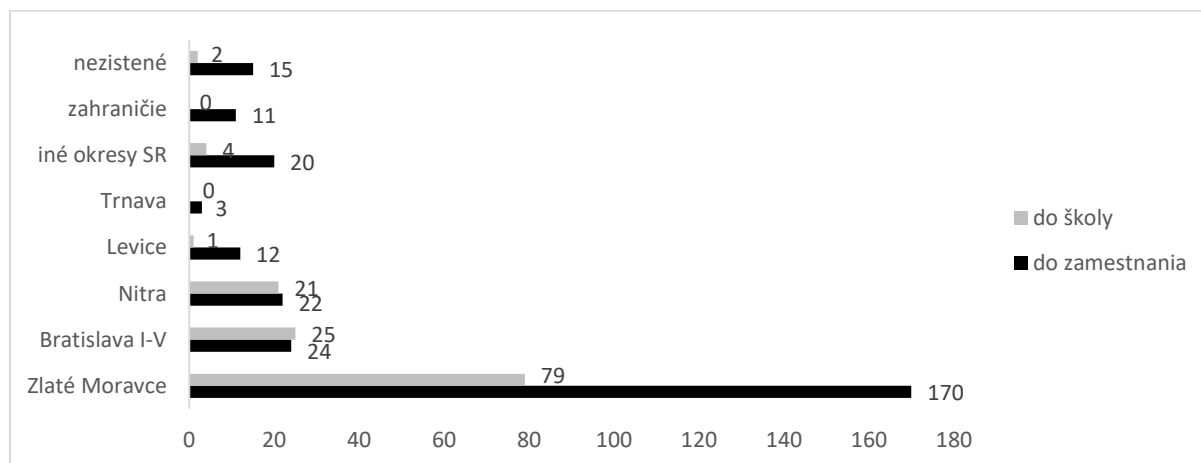
Tabuľka 7: Podiel obyvateľov dochádz. za prácou podľa frekvencie dochádzky a spôsobu dopravy

Dochádzajúci do zamestnania spolu:	51	100%
<i>z toho: denne</i>	44	86,3%
<i>z toho: inak ako denne</i>	6	11,8%
<i>z toho: nezistené</i>	51	100,0%
		0,0%
<i>z toho: osobným autom</i>	17	33,3%
<i>z toho: autobusom okrem MHD</i>	5	9,8%
<i>z toho: MHD</i>	1	2,0%
<i>z toho: pešo</i>	24	47,1%
<i>z toho: bicykel / kolobežka</i>	3	5,9%
<i>z toho: nezistené</i>	1	2,0%

Zdroj: SDDB (2021)

Priestorová štruktúra dochádzky obyvateľov za prácou podľa okresov v roku 2021 poukazuje na dominantnú orientáciu obce na okres Zlaté Moravce, ktorý predstavuje hlavné centrum zamestnanosti pre miestnych obyvateľov. Významnejšie dochádzkové väzby možno identifikovať aj smerom k ďalším okresom v rámci Nitrianskeho kraja, avšak ich význam je sekundárny. Táto koncentrácia dochádzky potvrdzuje silnú funkčnú závislosť obce od jedného hlavného regionálneho centra. Zároveň to zvyšuje zraniteľnosť obce voči zmenám na trhu práce v danom území.

Graf 7. Dochádzka obyvateľov za prácou podľa okresov – najvýznamnejšie okresy dochádzky (2021)

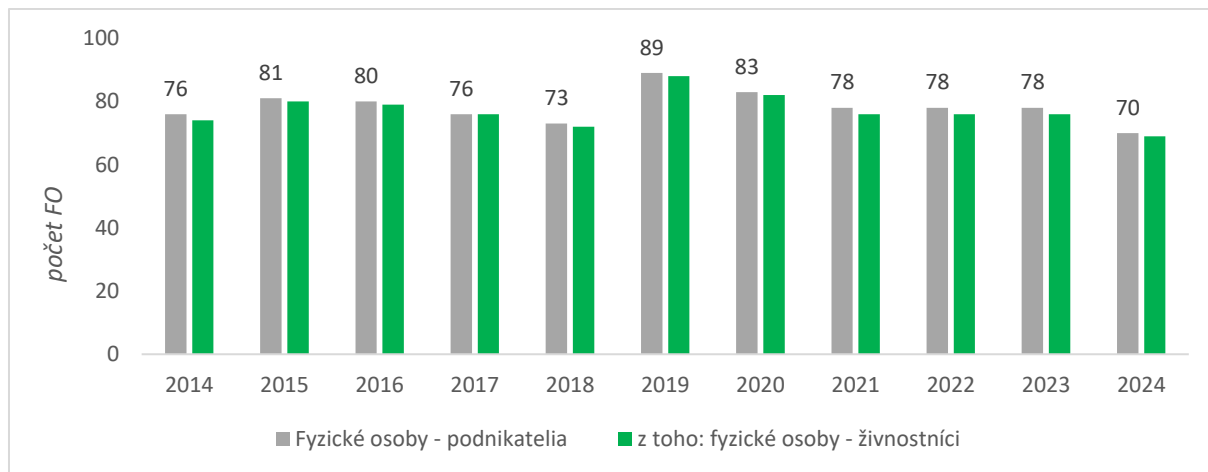

Zdroj: SDDB (2021)

B.2.4 Podnikateľské prostredie a miestna ekonomika

Vývoj počtu fyzických osôb podnikateľov a osobitne živnostníkov v období rokov 2015 až 2024 poukazuje na mierne kolísavý, no relatívne stabilný vývoj miestneho podnikateľského prostredia. Počet podnikajúcich fyzických osôb nevykazuje výrazné nárasty ani poklesy, čo naznačuje limitovaný, no stabilný podnikateľský potenciál obce. Tento vývoj je typický pre menšie vidiecke obce, kde podnikanie často plní doplnkovú funkciu k zamestnaniu. Absencia výraznej expanzie podnikateľských aktivít zároveň poukazuje na obmedzené možnosti rozvoja miestnej ekonomiky založenej na samostatnej zárobkovej činnosti.

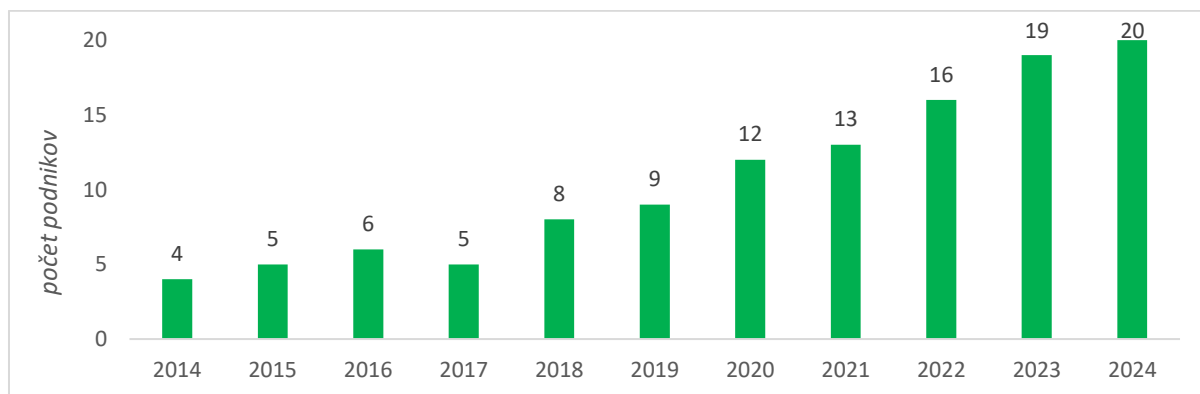
Graf 8: Vývoj počtu fyzických osôb a osobitne živnostníkov v rokoch 2015-2024 v obci

zdroj: Datacube.sk

Vývoj počtu právnických osôb v obci v sledovanom období rokov 2015 až 2024 poukazuje na nízku, no stabilnú úroveň podnikateľskej aktivity. Počet podnikov sa pohybuje na relatívne konštantnej úrovni, pričom nedochádza k výraznému nárastu nových subjektov. Tento stav naznačuje obmedzenú atraktivitu obce pre lokalizáciu podnikateľských investícií, čo súvisí najmä s jej polohou, veľkosťou a dostupnosťou pracovnej sily. Stabilita počtu právnických osôb však zároveň poukazuje na dlhodobé fungovanie existujúcich podnikov bez výraznej fluktuácie.

Graf 9: Vývoj počtu právnických osôb – podnikov v rokoch 2015-2024 v obci

zdroj: Datacube.sk

Štruktúra fyzických osôb podnikajúcich v obci Jedľové Kostoľany podľa sekcií a tried klasifikácie SK NACE v roku 2024 (tabuľka 8) poukazuje na výraznú sektorovú fragmentáciu miestneho podnikateľského prostredia, ktoré je založené najmä na drobnom a remeselnom podnikaní.

Tabuľka 8: Počet FO v obci podľa sekcií a tried SK-NACE klasifikácie (2024)

SEKCIE odvetví SK-NACE A-U	Triedy klasifikácie SK-NACE	Počet FO
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	Zmiešané hospodárstvo	1
	Služby súvisiace s pestovaním plodín	1
	Služby súvisiace s lesníctvom	1
	Ostatné služby poskytované v lesníctve	1
Ťažba a dobývanie	Dobývanie dekoračného a stavebného kameňa, vápenca, sadrovca, kriedy a bridlice	1
Priemyselná výroba	Výroba ostatných výrobkov z dreva; výroba výrobkov z korku, slamy a prúteného materiálu	2
	Rezanie, tvarovanie a konečná úprava kameňa	1
	Výroba surového železa a ocele a ferozliatin	2
	Opracovanie a povrchová úprava kovov	1
	Obrábanie	6
	Výroba zámkov a pántov	4
	Výroba náradia	1
	Výroba obalov z ľahkých kovov	1
	Výroba ostatných kovových výrobkov i. n.	6
	Oprava kovových konštrukcií	1
Stavebníctvo	Výstavba obytných budov	1
	Zemné práce	7
	Elektrická inštalácia	1
	Inštalácia kanalizačných, výhrevných a klimatizačných zariadení	2
	Ostatné stavebné kompletizačné a dokončovacie práce	6
	Pokrývačské práce	1
	Ostatné špecializované stavebné práce i. n.	3
Veľkoobchod a maloobchod; oprava vozidiel	Špecializované sprostredkovanie obchodu s iným špecifickým tovarom	1
	Ostatný maloobchod v nešpecializovaných predajniach	3
	Ostatný maloobchod s novým tovarom v špecializovaných predajniach i. n.	1
	Maloobchod v stánkoch a na trhoch s ostatným tovarom	1
	Ostatný maloobchod mimo predajní, stánkov a trhov	2
Ubytovacie a stravovacie služby	Jedálne	1
Finančné a poisťovacie činnosti	Činnosti poisťovacích agentov a maklérov	2
Odborné, vedecké a technické činnosti	Geodetické činnosti	1
	Technické testovanie a analýzy	2
Administratívne a podporné služby	Kopírovanie, príprava dokumentov a ostatné špecializované pomocné administratívne činnosti	1
	Baliace činnosti	1
	Ostatné pomocné obchodné činnosti i. n.	1
Vzdelávanie	Ostatné vzdelávanie i. n.	2
Ostatné činnosti	Služby týkajúce sa telesnej pohody	1
	Ostatné osobné služby i. n.	1

Zdroj: Register inštitucionálnych jednotiek v SR (2024)

Najvýraznejšie je zastúpená priemyselná výroba, najmä kovospracujúce a technické činnosti, ako je obrábanie kovov, výroba kovových výrobkov a opracovanie materiálov, čo naznačuje existenciu lokálnych pracovných zručností a väzbu na regionálny priemyselný trh. Významný podiel má aj stavebníctvo, predovšetkým zemné práce, dokončovacie a špecializované stavebné činnosti, ktoré sú orientované najmä na dopyt v širšom území mimo samotnej obce. Poľnohospodárstvo a lesníctvo sú v podnikateľskej štruktúre zastúpené len v obmedzenom rozsahu, prevažne prostredníctvom služieb. Maloobchodné a servisné činnosti sú orientované najmä na základnú obsluhu miestneho obyvateľstva, pričom ich rozvoj je limitovaný blízkosťou väčších sídelných centier. Odborné, technické a administratívne služby sú zastúpené okrajovo, avšak naznačujú potenciál postupnej diverzifikácie miestnej ekonomiky. Celková podnikateľská štruktúra tak potvrdzuje tradičný vidiecky charakter obce s obmedzeným, no stabilným ekonomickým zázemím.

Tabuľka 9: Počet podnikov lokalizovaných v obci podľa sekcií a tried SK-NACE (2024)

SEKCIE odvetví SK-NACE A-U	Triedy klasifikácie SK-NACE	Počet podnikov
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	Služby súvisiace s pestovaním plodín	1
	Služby súvisiace so zberom úrody	1
	Lesné hospodárstvo a ostatné služby v lesníctve	1
Priemyselná výroba	Obrábanie	1
	Výroba bižutérie a podobných predmetov	1
	Oprava elektrických prístrojov	1
Stavebníctvo	Elektrická inštalácia	1
	Stolárske práce	1
	Ostatné špecializované stavebné práce i. n.	1
Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel	Ostatný maloobchod s novým tovarom v špecializovaných predajniach i. n.	1
Doprava a skladovanie	Nákladná cestná doprava	1
Informácie a komunikácia	Podporné činnosti súvisiace s výrobou filmov, videozáznamov a televíznych programov	1
	Spracovanie dát, poskytovanie serverového priestoru na internete a súvisiace služby	1
Činnosti v oblasti nehnuteľností	Realitné kancelárie	1
Odborné, vedecké a technické činnosti	Účtovnícke a auditorské činnosti, vedenie účtovných kníh; daňové poradenstvo	1
Odborné, vedecké a technické činnosti	Poradenské služby v oblasti podnikania a riadenia	2
Administratívne a podporné služby	Činnosti súvisiace s krajinou úpravou	2
	Ostatné pomocné obchodné činnosti i. n.	1

Zdroj: Register inštitucionálnych jednotiek v SR (2024)

Štruktúra právnických osôb lokalizovaných v obci Jedľové Kostoľany podľa sekcií a tried klasifikácie SK NACE v roku 2024 poukazuje na nízky počet podnikateľských subjektov s právnou subjektivitou, čo je typické pre menšie vidiecke obce s obmedzeným trhovým potenciálom. Zastúpené podniky pôsobia najmä v oblasti poľnohospodárstva, výroby v malom rozsahu, stavebníctva a služieb, pričom ide takmer výlučne o mikro-podniky (dominantná forma s.r.o.) s počtom zamestnancov 0-5 orientované na regionálny trh. Prítomné je jedno poľnohospodárske družstvo a jeden podnik vykonávajúci činnosti súvisiace s lesníctvom. Výroba je zastúpená najmä prostredníctvom malých výrobných a

opravárenských činností, čo naznačuje špecializáciu na úzko profilované segmenty trhu. Stavebníctvo a technické služby tvoria ďalšiu významnú zložku podnikateľskej štruktúry, pričom ich pôsobenie presahuje hranice obce a reaguje na dopyt v širšom území. Zastúpenie odborných, poradenských a administratívnych služieb, hoci početne obmedzené, poukazuje na postupnú diverzifikáciu príležitostí zamestnať sa v miestnej ekonomike. Celková štruktúra právnických osôb poukazuje na skutočnosť, že obec Jedľové Kostoľany v súčasnosti nepredstavuje obec s výraznejšou a diverzifikovanou ponukou pracovných príležitostí v kontexte okolitých, malých vidieckych sídiel. Tento stav zároveň naznačuje obmedzený potenciál pre lokalizáciu väčších investičných projektov, no vytvára priestor pre podporu lokálneho podnikania, služieb a remeselných činností v súlade s vidieckym charakterom územia.

Tabuľka 10: Najvýznamnejšie podniky lokalizované v obci z hľadiska objemu tržieb (2024)

por.	názov podniku	Triedy klasifikácie SK-NACE
1.	Fillipian s. r. o.	Podporné činnosti súvisiace s výrobou filmov, videozáznamov a televíznych programov
2.	JACHMANN s. r. o.	Ostatné stavebné kompletizačné a dokončovacie práce
3.	Obecný podnik Jedľové Kostoľany, s.r.o.	Ostatné stavebné kompletizačné a dokončovacie práce
4.	AGRO Jedľové Kostoľany, s.r.o.	Zmiešané hospodárstvo
5.	Altrade, spol. s.r.o.	Ostatný maloobchod s novým tovarom v špecializovaných predajniach i. n.
6.	ZIKOV s.r.o.	Obrábanie
7.	GUSTO záhrady s. r. o.	Ostatné pomocné obchodné činnosti i. n.

Zdroj: Finstat (2024)

Najvýznamnejšie podniky lokalizované v obci Jedľové Kostoľany je náročné vzhľadom na nízku dostupnosť informácií o zamestnanosti a ekonomickej stabilite, či výkonnosti týchto podnikov. Vzhľadom na skutočnosť, že všetky podniky uvedené v tabuľke 9 zamestnávajú do 5 zamestnancov, sme ich poradie zostavili podľa preukázateľnej výšky tržieb (finstat.sk). Medzi kľúčové subjekty patria podniky pôsobiace v oblasti stavebných činností, spracovateľskej výroby a poľnohospodárstva, ktoré nadväzujú na tradičnú ekonomickú orientáciu územia. Zastúpenie podniku pôsobiaceho v oblasti audiovizuálnych služieb zároveň naznačuje prítomnosť ekonomických aktivít menej viazaných na miestne prírodné a priestorové podmienky. Obec zriadila obecný sociálny podnik s predmetom činnosti: „ostatné stavebné kompletizačné a dokončovacie práce“, ktorý však zamestnával v roku 2024 len 2 zamestnancov.

B.2.5 Vzdelávanie

Obec Jedľové Kostoľany si aj napriek dlhodobu nepriaznivému demografickému vývoju zachováva plnohodnotnú sieť základného vzdelávania, ktorá zohráva dôležitú úlohu v stabilizácii miestnej komunity a v udržiavaní kvality života obyvateľov. Prehľad počtu tried, detí a pedagogických zamestnancov v materskej škole v obci Jedľové Kostoľany poukazuje na veľmi malý rozsah predprimárneho vzdelávania, ktorý zodpovedá demografickej veľkosti obce. Materská škola funguje s jednou triedou s celodennou starostlivosťou, ktorú navštevuje 14 detí, čo naznačuje nízky, no stabilný dopyt po predškolskom vzdelávaní. Personálne zabezpečenie je primerané rozsahu zariadenia, keď je zabezpečený jeden učiteľ a pedagogický asistent. Tento stav poukazuje na schopnosť obce zabezpečiť základné predprimárne vzdelávanie priamo na svojom území, čo je významné z hľadiska dostupnosti

služieb pre mladé rodiny. Zároveň však nízky počet detí naznačuje obmedzený potenciál budúceho nárastu kapacity a potvrdzuje dlhodobu nepriaznivý demografický vývoj obce.

Tabuľka 11: Prehľad počtu tried, žiakov a pedagógov v Materskej škole Jedľové Kostoľany

Jazyk školy	Triedy MŠ so starostlivosťou						Povinné predprimárne vzdelávanie		Učiteľia	Pedagog. asistent
	celodennou		poldennou		inou					
	triedy	deti	triedy	deti	triedy	deti	triedy	deti		
SK	1	14	0	0	0	0	0	2	1	0

Zdroj: CVTI SR (2024)

Prehľad základnej školy v obci Jedľové Kostoľany poukazuje na jej charakter malej vidieckej školy s úplnou organizáciou prvého aj druhého stupňa. Základná škola disponuje dvomi triedami na prvom stupni a piatimi triedami na druhom stupni, pričom celkový počet žiakov dosahuje 66. Tento počet je z hľadiska udržateľnosti školy ešte stabilný, avšak naznačuje zvýšenú citlivosť na ďalší pokles počtu detí v školskom veku. Pedagogický proces je zabezpečovaný jedenástimi učiteľmi a dvomi pedagogickými asistentmi. Existencia úplnej základnej školy priamo v obci predstavuje významný stabilizačný prvok pre miestnu komunitu, no jej dlhodobá udržateľnosť bude úzko závisieť od budúceho demografického vývoja a schopnosti obce udržať mladé rodiny.

Tabuľka 12: Prehľad počtu tried, žiakov a pedagógov v Základnej škole Jedľové Kostoľany

Druh ZŠ	OrgVyu	Jazyk školy	Triedy		Žiaci		Uči- telia	Peda- gog. asi- stent
			v ročníku					
			1. -4.	5. -9.	1. - 4.	5. - 9.		
1-9	2	SK	2	5	66	66	11	2

Zdroj: CVTI SR (2024)

B.2.6 Sociálne a zdravotné služby

V obci boli identifikované nasledovné skupiny znevýhodnených obyvateľov:

- seniori
- nezamestnaní a zamestnanci s nízkym vzdelaním
- deti, mládež a rodiny v riziku sociálneho vylúčenia
- uchádzači o zamestnanie so zdravotným postihnutím
- občania so sociálnymi a spoločenskými problémami.

Údaje o súčasnom stave rozvoja sociálnych služieb sú dostupné najmä z Komunitného plánu sociálnych služieb obce Jedľové Kostoľany na roky 2018 – 2022. Plán konštatuje, že k roku 2018 v obci absentovalo pobytové sociálne zariadenie pre osoby odkázané na sociálnu službu. Najbližšie zariadenie s pobytovou formou sa nachádzalo v Zlatých Moravciach. Obec v pláne konštatovala zvyšujúce sa ťažkosti s umiestňovaním odkázaných osôb do zariadení sociálnych služieb. V obci nie je zabezpečená opatrovateľská služba. Starostlivosť o odkázané osoby je preto vo významnej miere poskytovaná rodinami, doplnená o systém sociálneho zabezpečenia prostredníctvom sociálnych dávok. Koordinácia sociálnych služieb bola riešená dodávateľským spôsobom, najmä formou posudzovania sociálnej situácie, poskytovania základného poradenstva a sprostredkovania odbornej pomoci. V obci absentuje terénny sociálny pracovník zameraný na vyhľadávanie a evidenciu odkázaných osôb, ako aj miestna organizácia združujúca zdravotne postihnutých občanov.

Obec v súčasnosti poskytuje najmä tieto sociálne služby:

- dohľad nad nesvojprávnymi občanmi (spolupráca s okresným súdom)
- funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok
- návštevy jubilujúcich starších občanov (narodeniny, výročia svadby)
- stretnutia dôchodcov
- pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....)
- poskytovanie finančnej podpory odkázaným
- v prípade potreby zabezpečenie terénnej opatrovateľskej služby
- v prípade potreby zabezpečenie stravovania odkázaných

Obec v Pláne komunitných a sociálnych služieb definuje nasledovné kľúčové ciele v oblasti rozvoja sociálnych služieb:

- ✓ zriadenie terénnej opatrovateľskej služby
- ✓ zabezpečenie pobytového zariadenia sociálnych služieb
- ✓ zriadenie jedálne pre dôchodcov
- ✓ zabezpečenie pedagogického asistenta pre ZŠ
- ✓ zlepšenie spolupráce s ÚPSVAR pri hľadaní zamestnania a podpora pri requal.
- ✓ realizácia bezbariérových prístupov
- ✓ bytová výstavba

V obci absentuje zdravotnícke zariadenie. Obyvatelia využívajú služby praktického lekára pre dospelých, či služby lekára pre deti a dorast v obci Obyce vzdialenej 7km od obce Jedľové Kostolany, či v okolitých urbanizovaných centrách, najmä v okresnom meste Zlaté Moravce.

B.2.7 Občianska vybavenosť, kultúra, šport a voľný čas

Obec Jedľové Kostolany disponuje základnou infraštruktúrou, ktorá podporuje aktívny kultúrny, športový a voľnočasový život obyvateľov. Nájdeme tu multifunkčné ihrisko, ktoré slúži pre rôzne športové aktivity vrátane futbalu a iných loptových hier vo voľnom čase, a je využívané aj komunitne pri podujatiach obce (napr. zápasy a turnaje)

- *Dom kultúry* - slúži ako verejný priestor pre podujatia, koncerty, plesy, spoločenské akcie a ďalšie kultúrne aktivity organizované obcou či komunitou
- *Multifunkčné športové ihrisko* – slúži pre organizované športové aktivity a voľnočasové využitie obyvateľov.
- *Futbalové ihrisko* – tradičné športovisko pre futbalové zápasy a turnaje miestnych klubov a súťaží.
- *Farský kostol a kultúrne priestory* – priestor využívaný aj pre kultúrne podujatia, koncerty a spoločenské stretnutia.
- *Verejné priestory pre komunitné akcie a tradičné oslavy* – centrálné plochy obce, ktoré slúžia pri organizovaní folklórnych festivalov, janských ohňov, fašiangov a iných spoločenských udalostí.
- *Hasičská zbrojnica* – slúži ako základňa pre činnosť hasičov a zásahovú techniku v obci a pre rozvoj dobrovoľných hasičských aktivít vrátane tréningov a súťaží na miestnom futbalovom ihrisku a komunitných podujatí.

K zariadeniam špecifických služieb v obci zaraďujeme obecný cintorín, ktorý sa nachádza v obci. Približná kapacita hrobových miest je 750.

Obec Jedľové Kostoľany je v procese implementácie projektu Športovo-oddychová zóna, ktorého cieľom je vybudovanie modernej verejnej športovej infraštruktúry určené pre miestnych obyvateľov, školy aj návštevníkov. Projekt, podporovaný Fondom na podporu športu, zahŕňa výstavbu workoutového ihriska, atletických disciplín (sektor skoku do diaľky a bežecká rovinka) a zázemia so šatňami, pričom zóna bude umiestnená pri existujúcej základnej škole a ihrisku a podporí zdravý a aktívny životný štýl v obci. Realizácia prebieha v rokovom horizonte 2025–2026 a očakáva sa, že nová športovo-oddychová zóna sa stane dôležitým priestorom pre komunitné, športové a voľnočasové aktivity.

Obec Jedľové Kostoľany podporuje kultúrno-komunitný život aj prostredníctvom organizovania relatívne vysokého počtu spoločensko-kultúrnych podujatí, ktoré obohacujú bežný život obyvateľov a posilňujú komunitné väzby. Tieto podujatia vznikajú vo vlastnej produkcii obce, ako aj v spolupráci s občianskymi aktérmi, či cirkvou. Medzi takéto akcie patria napríklad Reprezentačný ples obce a iné plesy, Fašiangy, Stavanie mája, Medzinárodný deň detí, Krojované slávnosti, Mikulášska nádielka, Kostoliansky gulášmajster, Jánske ohne, Mesiac úcty k starším, Okresné športové hry seniorov a Futbalový zápas Old Boys Jedľové Kostoľany – KFC Kalná nad Hronom. Ďalším dôležitým aktérom kultúrno-komunitného života v obci je Rímskokatolícka cirkev a Farnosť Jedľové Kostoľany, ktorá okrem podujatí pri príležitosti cirkevných sviatkov v obci organizuje napríklad koncerty sakrálny a klasickej hudby. Mnohé podujatia zabezpečujú občianske združenia a aktívni občania v obci. Medzi takéto podujatia možno zaradiť napríklad Folklórny festival „HOP ČUP na doline“.

Tabuľka 13: Prehľad najvýznamnejších občianskych aktivít v obci

Názov organizácie	Opis činnosti organizácie
<i>Rímskokatolícka a cirkev Farnosť Jedľové Kostoľany</i>	Rímskokatolícka cirkev Farnosť Jedľové Kostoľany zabezpečuje duchovnú a pastoračnú starostlivosť pre veriacich v obci Jedľové Kostoľany a jej okolí. Zároveň sa podieľa na spoločenskom a kultúrnom živote obce, podporuje charitatívne aktivity a posilňuje komunitné väzby miestnych obyvateľov.
<i>Občianske združenie KEMENEC</i>	Občianske združenie KEMENEC sa zameriava na komplexný rozvoj a skrášľovanie obce prostredníctvom podpory občianskych iniciatív, medzigeneračnej spolupráce, ochrany kultúrnych a prírodných hodnôt, rozvoja turizmu, športu, vzdelávania a životného prostredia. V súčasnosti aktívne podporuje najmä športové aktivity v obci a mládež v základnej škole
<i>Poľovnícke združenie ČELÁR Hostie</i>	Združuje záujemcov o poľovníctvo a správu miestneho poľovného revíru v katastri Hostie a Jedľových Kostolian. Okrem starostlivosti o zver a udržiavanie poľovníckych tradícií organizuje spoločenské podujatia pre verejnosť. Podporuje vzdelávanie v oblasti ochrany prírody a prispieva k zachovaniu kultúrnych poľovníckych zvykov v regióne.
<i>Turistický oddiel Čerti - Jedľové Kostoľany</i>	Turistický oddiel Čerti združuje milovníkov turistiky a organizuje pravidelné turistické aktivity a podujatia pre svojich členov a verejnosť. Medzi ich najznámejšie podujatia patria tradičné turistické pochody ako Čertovská tridsiatka či Zimná čertovská tridsiatka, ktoré vedú účastníkov krásami miestnej prírody a okolitých hôr.
<i>AYUR SURJA - ŽIVOT V HARMÓNII</i>	AYUR SURJA - ŽIVOT V HARMÓNII je občianske združenie, zamerané na podporu zdravého životného štýlu a harmonizácie života pomocou prírodných a tradičných metód podľa princípov ajurvedy či podobných prístupov k zdraviu a pohode

<i>Eferent</i>	Eferent je občianske združenie zamerané na pomoc ľuďom v ťažkých životných situáciách, ktorí čelia strate práce, zadlženiu, exekúciám alebo hľadajú nový začiatok. Prostredníctvom sociálneho, finančného a právneho poradenstva, ako aj spolupráce s úradmi a zamestnávateľmi, podporuje obnovu stability, sebadôvery a nádeje na pozitívnu zmenu.
<i>Klub Jednoty dôchodcov Slovenska</i>	Klub Jednoty dôchodcov Jedľové Kostoľany združuje miestnych seniorov a organizuje pre nich rôzne spoločenské, kultúrne a športové aktivity – od posedení, výletov a účasti na okresných športových hrách až po regionálne púte a brigády v obci.

Zdroj: Register inštitucionálnych jednotiek v SR (2024)

Občianske aktivity v obci Jedľové Kostoľany majú rozmanitý a stabilný charakter a sú založené na aktívnej činnosti miestnych spolkov, občianskych združení a neformálnych iniciatív. Ich pôsobenie pokrýva široké spektrum oblastí – od duchovného, sociálneho a komunitného života, cez ochranu prírody, podporu zdravia a medzigeneračnú spoluprácu, až po športové, turistické a kultúrne aktivity – čím významne prispievajú k posilňovaniu sociálnej súdržnosti, miestnej identity a kvality života obyvateľov obce.

Dôležitou súčasťou občianskeho a komunitného života je aj **TJ Slovan Jedľové Kostoľany**, ktorý zabezpečuje organizovaný šport najmä v oblasti futbalu, podporuje pohybové aktivity detí, mládeže aj dospelých a pravidelne reprezentuje obec v regionálnych súťažiach. Významnú spoločenskú aj bezpečnostnú úlohu plní **Dobrovoľný hasičský zbor Jedľové Kostoľany**, ktorý sa okrem ochrany života, zdravia a majetku obyvateľov aktívne zapája aj do organizovania verejných podujatí, hasičských súťaží a komunitných akcií, čím posilňuje dobrovoľníctvo a solidaritu v obci.

B.3 Územno-technická analýza

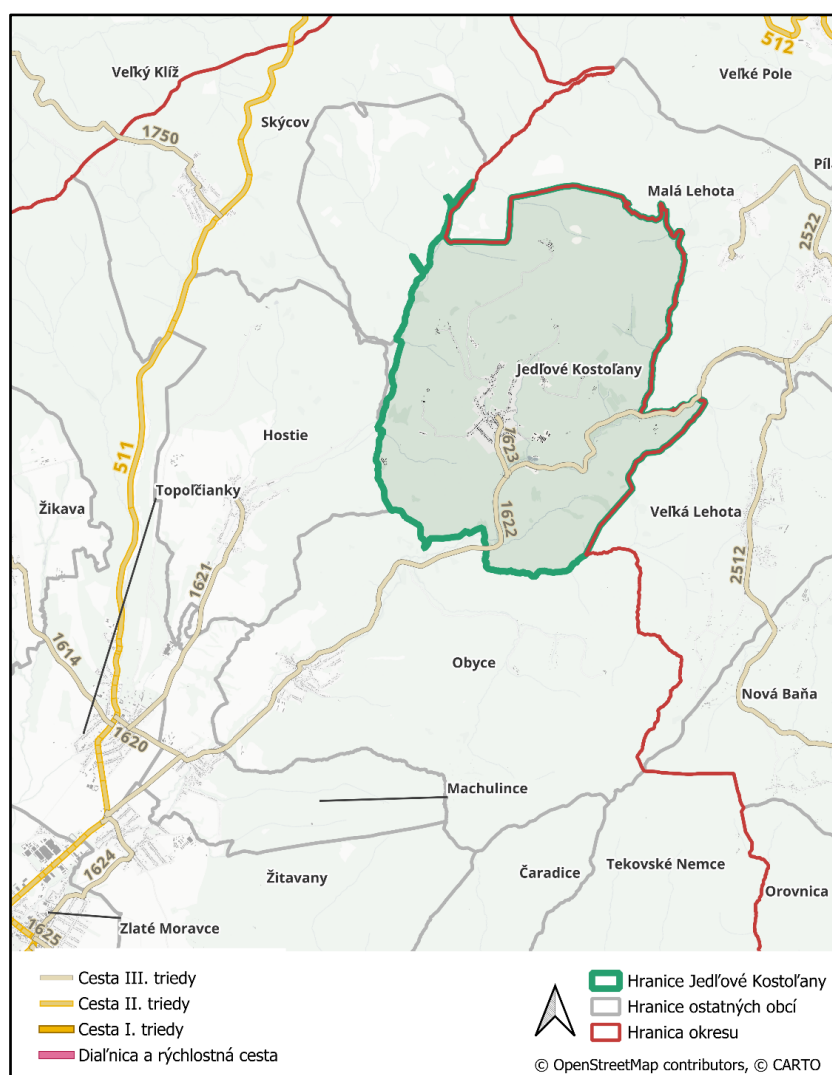
B.3.1 Doprava

Širšie dopravné vzťahy obce sú podmienené dopravnými väzbami na sídelnú štruktúru Nitrianskeho kraja. Základným druhom dopravy je cestná doprava. Prepravné vzťahy sú orientované najmä na okresné mesto Zlaté Moravce a čiastočne aj na Nitru. Dopravné objemy sú sústredené na cestu I. triedy I/65, ako hlavného dopravného ťahu na trase Nitra – Žiar nad Hronom. Cesta zabezpečuje prepojenie tejto časti územia jedným smerom na Nitru a ďalej na Bratislavu a v druhom smere na Žiar nad Hronom a ďalej na Banskú Bystricu. Cestná sieť je znázornená na obrázku 3. Jedľové Kostoľany sú dostupné z Nitry po ceste I. triedy I/65 na trase Nitra – Zlaté Moravce (29 km) - Žiar nad Hronom (38 km). Následne obec je dostupná z okresného mesta Zlaté Moravce po ceste III. triedy 1622, Zlaté Moravce – Žitavany –Machulince - Obyce - Jedľové Kostoľany (14,4 km). Ďalšou možnou trasou je cesta III. triedy 1621, napájajúca sa na cestu III. triedy 1620 (Machulinská) v obci Topoľčianky (z cesty II/511), prechádzajúca katastrom obce zo západnej strany v smere Topoľčianky – Hostie - Jedľové Kostoľany (10,6 km). Okrem vyššie spomenutého dopravného spojenia, z obce je dopravne dostupná aj Nová Baňa, Obyce, Malá Lehota, Veľká Lehota. Cesta 1623 v trase križovatka s 1622 – Jedľové Kostoľany prechádza priamo zastavaným územím obce a tvorí cestný prietah obcou. Cesta 1623 odbočuje úrovňovým križovaním z cesty 1622 a je v trase jestvujúceho prietahu vybudovaná mimo zastavaného územia obce. Všetky miestne komunikácie v rámci zastavaného územia obce sú klasifikované ako obslužné alebo účelové komunikácie zabezpečujúce prevádzkové vzťahy vo vnútri sídelného útvaru. V určitých miestach majú nevyhovujúci technický stav. V rámci katastra sú lokalizované i poľné cesty, väčšinou nespevnené, slúžiace na sprístupnenie jednotlivých častí chotára obce a slúžia najmä na dopravu pre poľnohospodárske vozidlá.

Pešia doprava je v obci nedostatočne zabezpečená. V obci nie sú vybudované žiadne súvislé pešie komunikácie ani pešie priestranstvá. Statická doprava je v obci zabezpečená existujúcimi plochami na parkovanie lokalizovanými najmä pri objektoch občianskej vybavenosti, pri bytovom dome a na pozemkoch rodinných domov. Jedná sa predovšetkým o objekty potravín a pohostinstva, pri MŠ a obecnom úrade, pri bytovom dome a individuálne parkovacie plochy pri rodinných domoch.

Hromadná doprava je zabezpečovaná predovšetkým prímestskou linkou autobusovej dopravy č.407 405, v smere Zlaté Moravce – Jedľové Kostoľany – Lehota. V obci sa nachádza 8 zastávok prímestskej dopravy SAD. Autobusová linka je premáva po ceste 1623 a 1622. V rámci dotazníkového prieskumu označilo 12,9% respondentov dopravnú dostupnosť verejnou dopravou ako oblasť, ktorá by sa mala zlepšiť.

Obrázok 3: Cestná sieť Jedľové Kostoľany

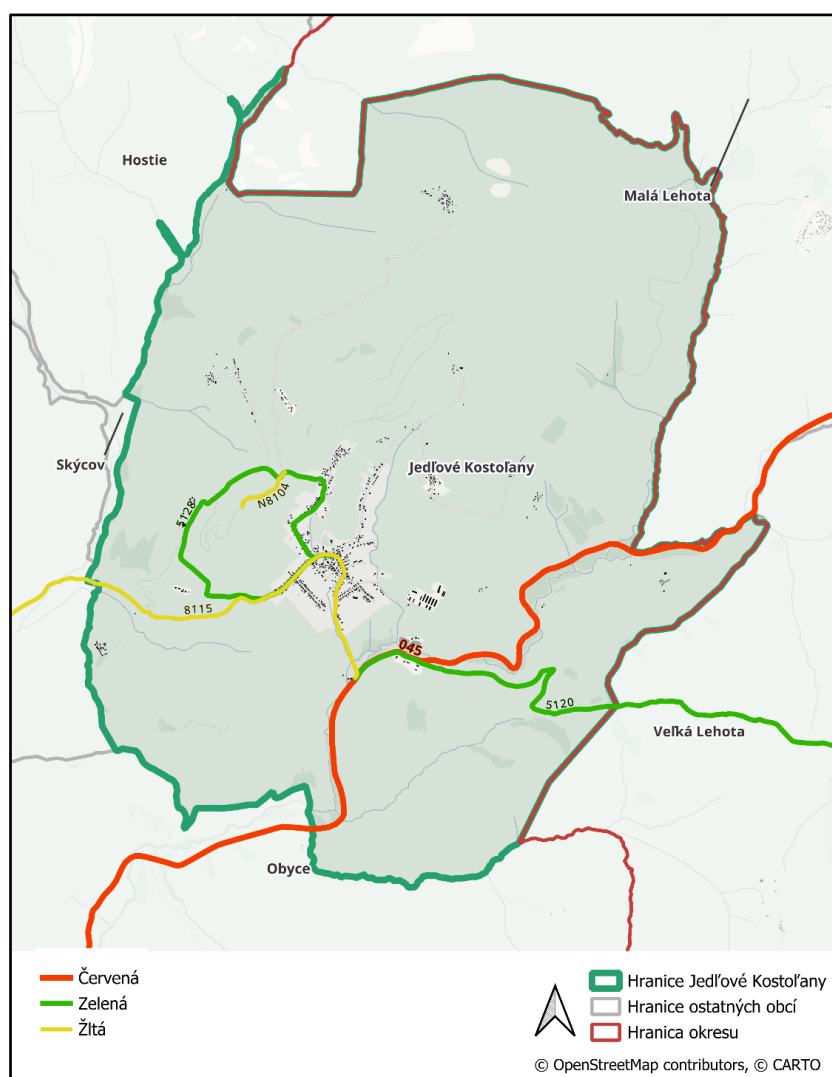
Zdroj: OpenStreetMap, CARTO

Železničná trať obcou neprechádza, najbližšia železničná trať je v okresnom meste Zlaté Moravce.

Obcou Jedľové Kostoľany prechádza niekoľko značených cyklotrás (obrázok 4), ktoré vytvárajú prepojenia na susedné obce a prírodné okolie, a zároveň posilňujú možnosti rekreačnej cykloturistiky v lokalite. Podstatnou trasou je Požitavská cyklomagistrála (červená trasa č. 045), ktorá vedie rozsiahlejším regionálnym priestorom a prechádza v blízkosti obce ako súčasť dlhšieho cyklistického

koridoru spájajúceho územia Nitrianskeho a okolitých okresov. Trasa zároveň prepája viaceré vedľajšie cyklotrasy a poskytuje možnosť pokračovať v smere na Zlaté Moravce alebo iné obce v regióne. Jednou z spojovacích trás je žltá cyklotrasa č. 8115 Jedľové Kostolany – Hostie, ktorá meria približne 6,4 km a vedie po spevnených a miestami nespevnených komunikáciách medzi oboma obcami. Je hodnotená ako jednoduchá, vhodná pre rekreačných cyklistov a MTB bicykle, a prechádza cez viacero typov povrchov vrátane asfaltu a poľných ciest. Ďalšou miestnou spojkou je zelená cyklotrasa č. 5120 – Jedľové Kostolany – Píla, ktorá je dlhšia (okolo 16 km) a vedie prevažne cez lesné prostredie a spevnené cesty cez Veľkú Lehotu až do obce Píla. V rámci územia obce sa nachádza aj zelený okruh č. 5128 „Okruh okolo Drieňovej“, ktorý predstavuje kratšiu okružnú trasu približne 4 km dlhú a je vhodný pre menej náročné cyklovýlety či rodinné jazdy po okolí Drieňovej. Sieť cyklotrás je tiež doplnená žltou spojovacou trasou 8115 Jedľové Kostolany - Hostie (6,5 km) a krátkou náučnou žltou trasou vedúcej k rozhľadni Drieňová (N8104, 500 m)

Obrázok 4: Cyklotrasy Jedľové Kostolany

Zdroj: OpenStreetMap, CARTO

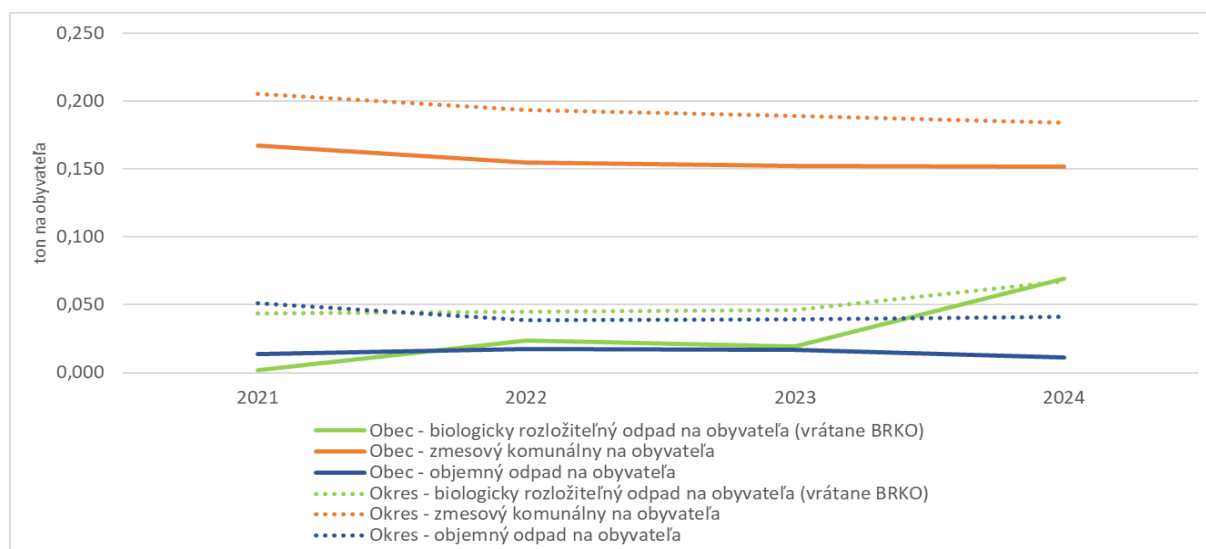
V rámci dotazníkového prieskumu hodnotili respondenti spokojnosť s dopravou v obci. Najväčší podiel respondentov bolo nespokojných (hodnotenie „1“ a „2“, kde 1 = „som veľmi nespokojný“) s dĺžkou a so stavom cyklotrás (41,94 %). Podobne boli hodnotené aj plynulosť premávky (38,71 %) či stav chodníkov (35,48 %). Priaznivejšie bol hodnotený stav miestnych komunikácií v obci (16,13 %).

B.3.2 Odpadové hospodárstvo

Systém nakladania s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi na území obce je vykonávaný v zmysle VZN č. 6/2024 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi na území obce a VZN č. 2/2025 o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na rok 2026. Podľa platného VZN majú obyvatelia k dispozícii 110 l a 120 l zberné nádoby, ktorých počet sa určuje podľa členov domácností. Pre bytové domy sú dostupné 1100 l nádoby. Obec zabezpečuje zber zmesového komunálneho odpadu v centrálnej časti obce, horárne, osadách Lukačov, Levasovská, Borisko, Bresovo, Drienky a Horné Lúčno. Obec má uzatvorenú zmluvu o zbere, vývoze a zneškodnení odpadu so spoločnosťou Waste transport, a.s. Obec prevádzkuje zberný dvor.

Obec zabezpečuje vykonávanie triedeného zberu odpadov pre papier; plasty; kovy; sklo; kompozitné obaly na báze lepenky; biologicky rozložiteľný kuchynský odpad; biologicky rozložiteľné odpady zo záhrad a parkov vrátane odpadu z cintorínov; jedlé oleje a tuky z domácností; elektroodpady z domácností a použité prenosné batérie a akumulátory, automobilové batérie a akumulátory; odpady z obalov a odpady z neobalových výrobkov zbieraných spolu s obalmi; objemný odpad a zložky komunálneho odpadu s obsahom škodlivín; textil. Obec zabezpečuje zber použitých kuchynských olejov prostredníctvom päťlitrových bandasiiek, ktoré občania po naplnení odovzdávajú na obecnom úrade výmenou za prázdnu nádobu. Elektroodpad je organizovane zbieraný raz ročne, pričom v prípade potreby môžu obyvatelia individuálne kontaktovať obecný úrad. Popol z domácností je možné odovzdávať na zbernom dvore do vyhradeného veľkoobjemového kontajnera počas úradných hodín alebo prostredníctvom samostatných nádob určených na popol, ktoré sú v vykurovacej sezóne vyváňané raz mesačne podľa zberového kalendára. Biologicky rozložiteľný odpad, vrátane kuchynského odpadu, je prioritne určený na domáce kompostovanie, prípadne na obecné kompostovisko – malú kompostáreň. Obec zároveň poskytuje nádoby a kompostovateľné vrecká, pričom naplnené vrecká je možné odovzdať na zbernom dvore do označenej nádoby. V obci je zavedená bezplatná SMS služba, prostredníctvom ktorej obec informuje obyvateľov o termínoch zberu komunálneho a triedeného odpadu. Graf 10 zobrazuje vývoj vyprodukovaného množstva odpadu v obci a v celom okrese. Množstvá komunálneho odpadu prepočítané na obyvateľa v obci Jedľové Kostolany v období rokov 2021 – 2024 poukazujú na rozdiely v porovnaní s okresom Zlaté Moravce.

Graf 10: Vývoj produkcie odpadu v obci a v okrese Zlaté Moravce

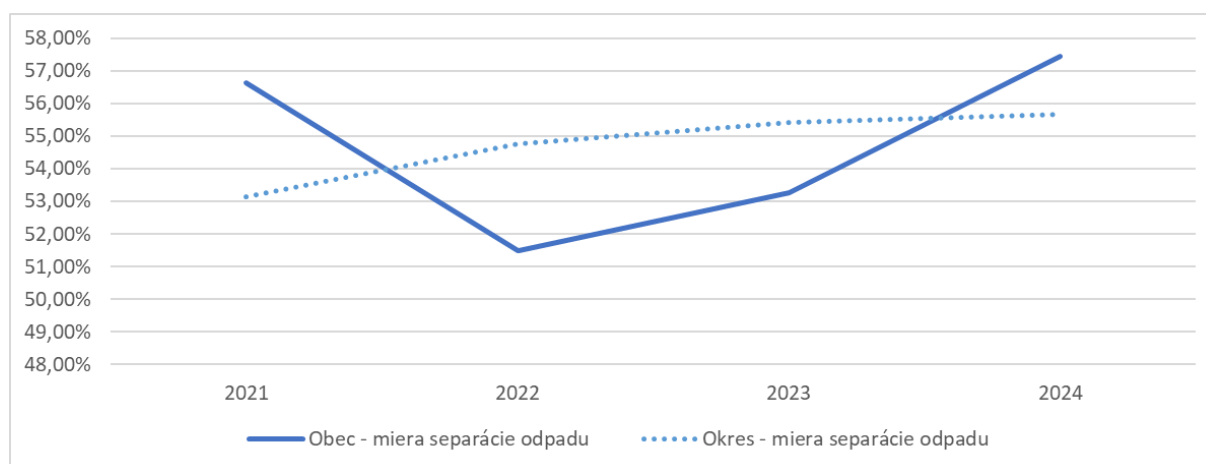

Zdroj: Datacube (2025)

Najvýraznejší vývoj je možné pozorovať pri biologicky rozložiteľnom odpade vrátane BRKO. Kým v rokoch 2021 až 2023 obec vykazovala veľmi nízke hodnoty, v roku 2024 došlo k výraznému nárastu na 0,070 tony na obyvateľa. Táto hodnota sa už približuje okresnému priemeru, čo naznačuje zlepšenie zberu biologicky rozložiteľných zložiek odpadu, pravdepodobne v dôsledku rozšírenia alebo zefektívnenia systému zberu BRKO. Produkcia zmesového komunálneho odpadu na obyvateľa v obci má mierne klesajúci, resp. stabilizovaný charakter.

Od roku 2021 došlo k poklesu z 0,167 na 0,152 tony na obyvateľa, pričom v posledných dvoch rokoch sa hodnota ustálila. V porovnaní s okresom Zlaté Moravce obec dlhodobo produkuje nižšie množstvá zmesového komunálneho odpadu na obyvateľa, čo možno hodnotiť pozitívne z hľadiska plnenia cieľov odpadovej politiky a znižovania množstva odpadu ukladaného na skládky. Množstvá objemného odpadu na obyvateľa v obci sú v celom sledovanom období nízke a kolísajú v úzkom intervale. V roku 2024 dokonca došlo k poklesu na 0,011 tony na obyvateľa. V porovnaní s okresom sú hodnoty v obci výrazne nižšie, čo môže súvisieť s menšou produkciou tohto typu odpadu, vyššou mierou opätovného využívania alebo s odlišnou organizáciou zberu objemného odpadu.

Graf 11: Miera separácie odpadov v obci a okrese Zlaté Moravce

Zdroj: Datacube (2025)

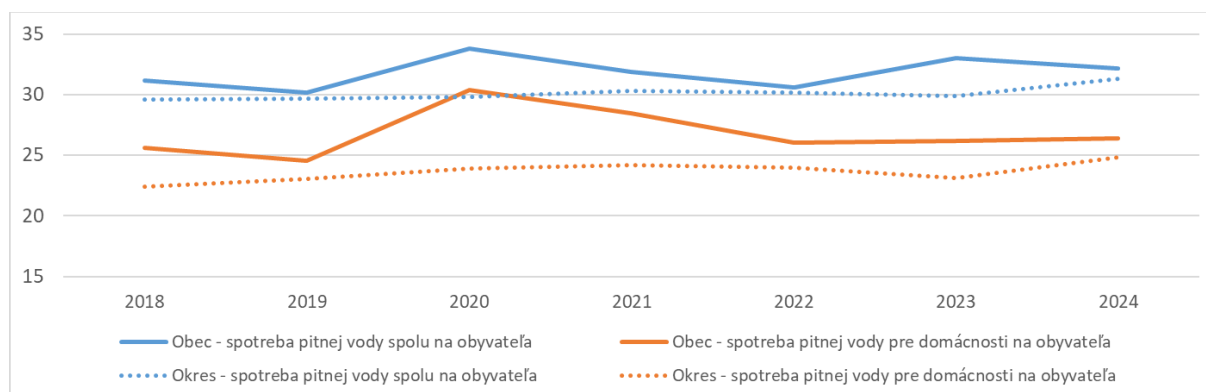
Miera separácie komunálneho odpadu v obci Jedľové Kostoľany v období rokov 2021 – 2024 (graf 11) vykazovala mierne kolísavý vývoj, avšak v celkovom pohľade dosahuje obec porovnateľné, resp. mierne lepšie výsledky než okres Zlaté Moravce. V roku 2021 dosiahla obec úroveň separácie 56,6 %, čím prekročila okresný priemer. V nasledujúcom roku došlo k výraznejšiemu poklesu na úroveň 51,5 %. V rokoch 2023 a 2024 je však zreteľný opätovný nárast miery separácie odpadu, pričom v roku 2024 obec dosiahla hodnotu 57,4 %, čo je najvyššia hodnota v sledovanom období. Tento vývoj naznačuje stabilizáciu systému triedeného zberu a zlepšenie zapojenia obyvateľov do separácie komunálneho odpadu. Z pohľadu slovenskej odpadovej legislatívy ide o pozitívny trend, keďže obec sa dlhodobo pohybuje nad hranicami, ktoré sú rozhodujúce pre výšku poplatkov za skládkovanie. Okres Zlaté Moravce vykazuje v sledovanom období postupný a stabilný rast miery separácie odpadu, avšak bez výraznejších výkyvov. Kým okres v roku 2021 zaostával za obcou, v roku 2022 dosiahol vyššiu hodnotu, no v poslednom sledovanom roku obec okres opäť predbehla.

B.3.3. Vodné hospodárstvo

V obci je vybudovaný vodovod mimo sústavy skupinových vodovodov. Obec je zásobovaná pitnou vodou z viacerých vodných zdrojov. Prvým zdrojom vody bol prameň Napájadlo 1 ($0,6 \text{ l.s}^{-1}$). V druhej polovici 20 storočia, súčasne s budovaním obce bol rozširovaný spolu so zachytávaním ďalších prameňov vodný zdroj Napájadlo 2 ($0,3 \text{ l.s}^{-1}$) a Napájadlo 3 ($0,4 \text{ l.s}^{-1}$). V lokalite Stoky bol navrtaný nový

vodný zdroj HV-4 ($2,2 \text{ l.s}^{-1}$) z ktorého je zásobovaný vodojem na kostolom s objemom 150 m^3 . Z tohto vodojemu je zásobovaná centrálna časť obce (Mašírovce, Areál zdravia, Rybníky a Mlyn). Ďalší vodojem s objemom 30 m^3 pre II. tlakové pásmo je vybudovaný nad Drienkami, z ktorého je zásobovaná horná časť obce (Lukáčovce, Drienky, Bošiakovce, Horné Lúčno). Samostatný vodovod má areál bývalého poľnohospodárskeho družstva so zachyteným prameňom s výdatnosťou $2,5 \text{ l.s}^{-1}$ a vodojemom 150 m^3 v lokalite nad Kazimírovým. Ostatné časti (Modoš, Borisko I a II, Levasovská, Nemčeky, Dolné Lúčno, Kazimírov, Uhliská) sú zásobované pitnou vodou z miestnych studní.

Graf 12: Vývoj spotreby vody v obci

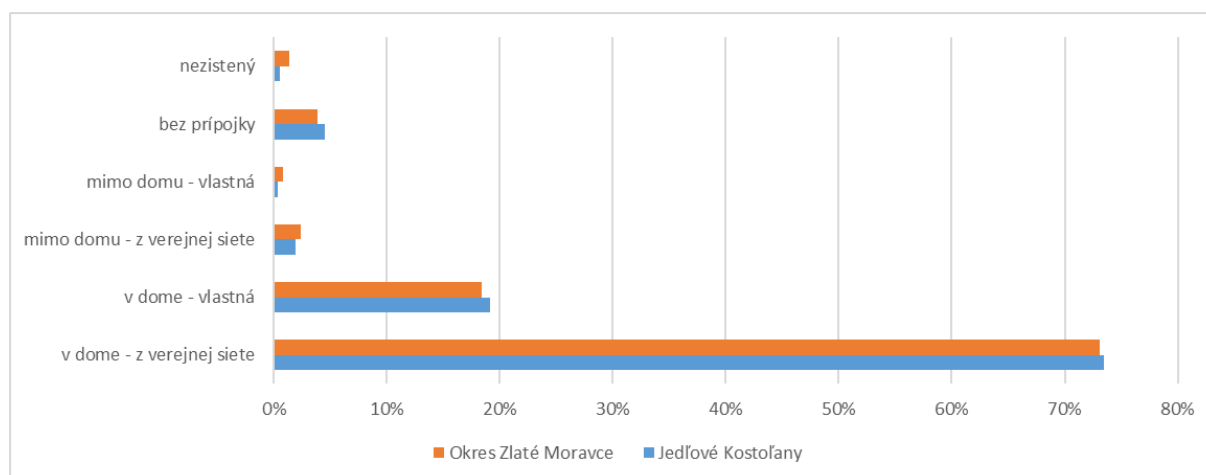

Zdroj: Datacube (2025)

Spotreba pitnej vody na obyvateľa v obci Jedľové Kostolány vykazovala v období rokov 2018 – 2024 mierne kolísavý, no v dlhšom horizonte relatívne stabilný vývoj (graf 12). Celková spotreba pitnej vody na obyvateľa sa pohybovala v intervale približne od 30 do 34 m^3 ročne. Najnižšie hodnoty obec dosiahla v rokoch 2019 a 2022, zatiaľ čo najvyššia spotreba bola zaznamenaná v roku 2020, čo môže súvisieť so špecifickými okolnosťami daného obdobia (napr. zvýšený pobyt obyvateľov doma). V posledných dvoch sledovaných rokoch je viditeľný mierny nárast spotreby oproti predchádzajúcim rokom, avšak bez výrazných výkyvov. Spotreba pitnej vody pre domácnosti na obyvateľa v obci má podobný priebeh, pričom tvorí rozhodujúcu časť celkovej spotreby. Po poklese v rokoch 2018 – 2019 nasledoval výrazný nárast v roku 2020, po ktorom došlo k opätovnému zníženiu a následnej stabilizácii na úrovni približne 26 m^3 na obyvateľa ročne. V porovnaní so začiatkom sledovaného obdobia je spotreba vody v domácnostiach v obci mierne vyššia, čo môže súvisieť so zmenou klímy a suchom. V porovnaní s okresom Zlaté Moravce má obec Jedľové Kostolány dlhodobu vyššiu spotrebu pitnej vody na obyvateľa, a to tak v celkovej spotrebe, ako aj v spotrebe pre domácnosti. Kým okres vykazuje postupný a mierny rast spotreby, najmä v posledných rokoch, hodnoty v obci sú vo väčšine rokov o niekoľko m^3 na obyvateľa vyššie.

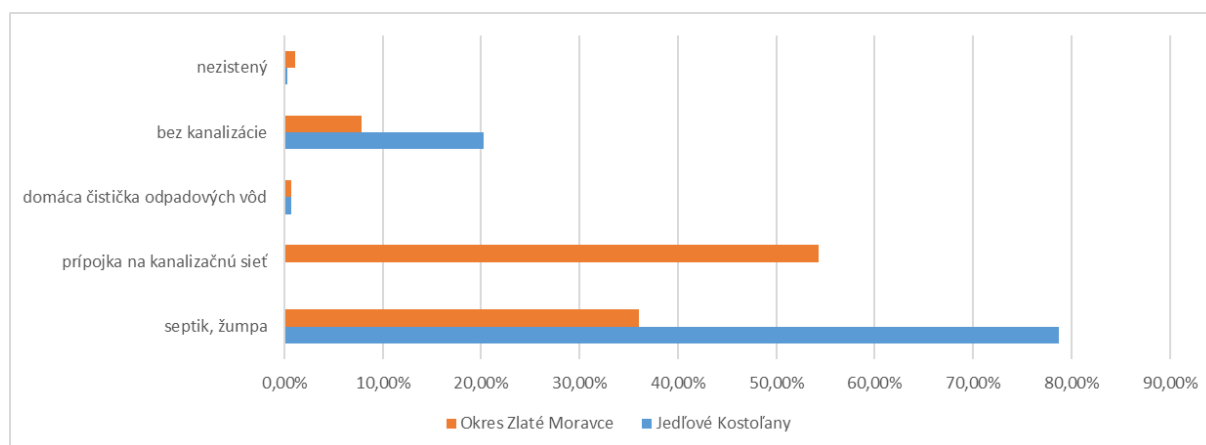
Napojenie rodinných domov na vodovodnú infraštruktúru v obci Jedľové Kostolány je v porovnaní s okresom Zlaté Moravce vyrovnané a zodpovedá okresnému priemeru (graf 13). Takmer tri štvrtiny domov v obci (73 %) sú napojené na verejný vodovod priamo v dome, čo predstavuje štandardnú úroveň zabezpečenia pitnou vodou. Tento podiel je totožný s okresným priemerom, čo naznačuje, že obec v oblasti zásobovania pitnou vodou výraznejšie nezaostáva. Relatívne významný je podiel domov využívajúcich vlastný zdroj vody v dome (19 %), ktorý je mierne vyšší než v okrese. Ide najmä o studne, čo je typické pre vidiecke obce a zvyšuje mieru sebestačnosti domácností, no zároveň kladie vyššie nároky na kontrolu kvality vody. Podiel domov napojených na verejný vodovod mimo domu je nízky a zhodný s okresom (2 %). Podiel domov bez vodovodnej prípojky dosahuje v obci 5 %, čo je mierne nad okresným priemerom, no stále ide o relatívne nízku hodnotu.

Graf 13: Podiel domov podľa vodovodnej prípojky

Zdroj: SODB 2021

Graf 14: Podiel domov podľa kanalizačného systému

Zdroj: SODB 2021

Stav odkanalizovania domov v obci Jedľové Kostoľany (graf 14) poukazuje na výrazne odlišnú situáciu v porovnaní s priemerom okresu Zlaté Moravce a zároveň identifikuje jednu z kľúčových infraštruktúrnych výziev obce. Prevažná väčšina domov v obci je napojená na individuálne systémy odvádzania odpadových vôd, pričom až 78,7 % objektov využíva septik alebo žumpu. Tento podiel výrazne presahuje okresný priemer, kde rovnaký spôsob riešenia odpadových vôd využíva približne 36 % domov. Na rozdiel od okresu Zlaté Moravce, kde je viac než polovica domov (54,3 %) napojená na verejnú kanalizačnú sieť, v obci Jedľové Kostoľany nie je splašková kanalizácia vybudovaná. Táto skutočnosť výrazne znevýhodňuje obec z hľadiska environmentálnej udržateľnosti, ochrany podzemných vôd a komfortu bývania a zároveň poukazuje na historický investičný deficit v oblasti technickej infraštruktúry. Podiel domov využívajúcich domáce čističky odpadových vôd je v obci zanedbateľný (0,7 %) a zodpovedá približne okresnému priemeru, čo naznačuje, že tento spôsob riešenia odkanalizovania zatiaľ nepredstavuje významnejšiu alternatívu.

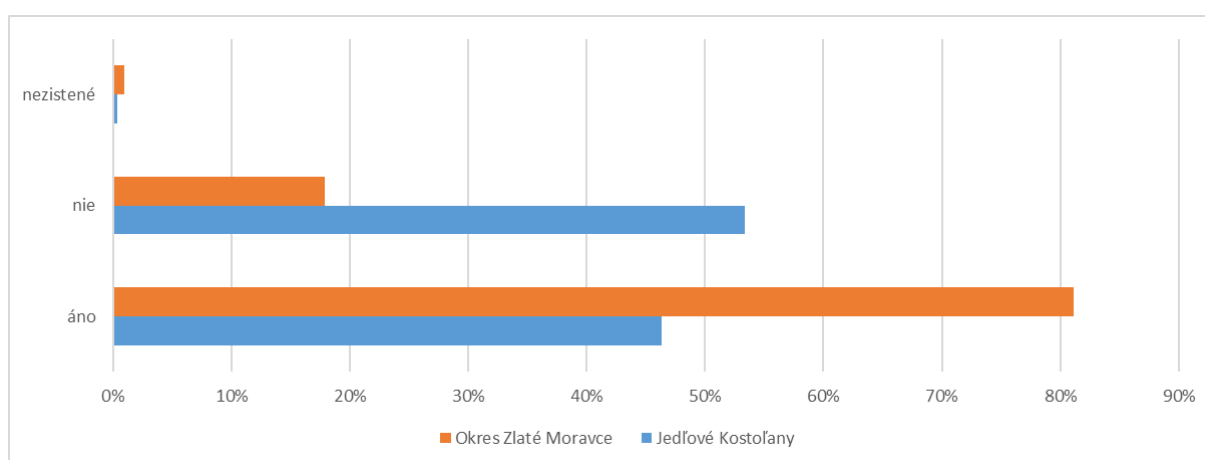
Obec nemá vybudovanú splaškovú kanalizáciu. Obec má vybudovanú dažďovú kanalizáciu pozdĺž cesty III. triedy a pozdĺž niektorých miestnych obslužných komunikácií, zaústených do miestnych potokov.

B.3.4 Energetika

Obec Jedľové Kostolány a príslušné obce sú zásobované elektrickou energiou z 22 kV vzdušného vedenia č.247 a 375 z ktorých sú prevedené VN prípojky k trafostaniciam. Pre zásobovanie obce slúžia stožiarové trafostanice s výkonom 250 kVA, a 100 kVA. Mimo obce sú ešte trafostanice s výkonom 100 kVA, 60 kVA, 75kVA a 50 kVA. Verejné osvetlenie je riešené svietidlami osadenými na stĺpoch sekundárnej NN siete.

V obci sú vybudované verejné rozvody plynu. Zemný plyn sa v obci v najväčšej miere používa na účely vykurovania, prípravu teplej vody, varenie a na technologické účely. Regulačná stanica plynu VTL/STL sa nachádza v obci Hostie. Zásobovací STL plynovod je vedený zo západnej strany popri osade Mašírovce do stredu obce.

Graf 15: Podiel domov podľa plynovej prípojky

Zdroj: SODB 2021

Stav plynofikácie bytového fondu v obci Jedľové Kostolány (graf 15) poukazuje na výrazne nižšiu mieru napojenia domácností na plyn v porovnaní s okresom Zlaté Moravce. Zatiaľ čo centrum obce je plynofikované, stále plynofikované nie sú a nie je ani možné v budúcnosti s plynofikáciou počítať. Na plyn je v obci napojených približne 46 % domov, zatiaľ čo väčšina objektov (53 %) plynovej prípojky nemá. V porovnaní s okresom Zlaté Moravce je rozdiel výrazný. Na úrovni okresu je na plyn napojených viac než 80 % domov. Podiel domov bez plynovej prípojky je v okrese výrazne nižší a dosahuje necelých 20 %. Neprítomnosť plynovej prípojky vo viac než polovici domov v obci môže mať viaceré dôsledky. Okrem vyšších prevádzkových nákladov domácností môže viesť aj k vyššiemu zaťaženiu životného prostredia, najmä v prípade využívania tuhých palív.

Zásobovanie teplom ako aj samotné vykurovanie rodinných domov a objektov OV je zabezpečované závesnými a stacionárnymi kotlami pre zemný plyn, ktorého rozvody sú v obci vybudované. Súčasný stav zásobovania teplom obce Jedľové Kostolány charakterizuje decentralizovaný spôsob zásobovania teplom a to hlavne samotné vykurovanie rodinných domov a objektov občianskej vybavenosti stacionárnymi a závesnými kotlami na zemný naftový plyn, ktorého rozvody sú v centre obce vybudované. Vykurovanie v štáloch je v súčasnosti riešené klasickým spôsobom, na tuhé palivo, alebo elektrickou energiou.

B.3.5 Telekomunikačné siete

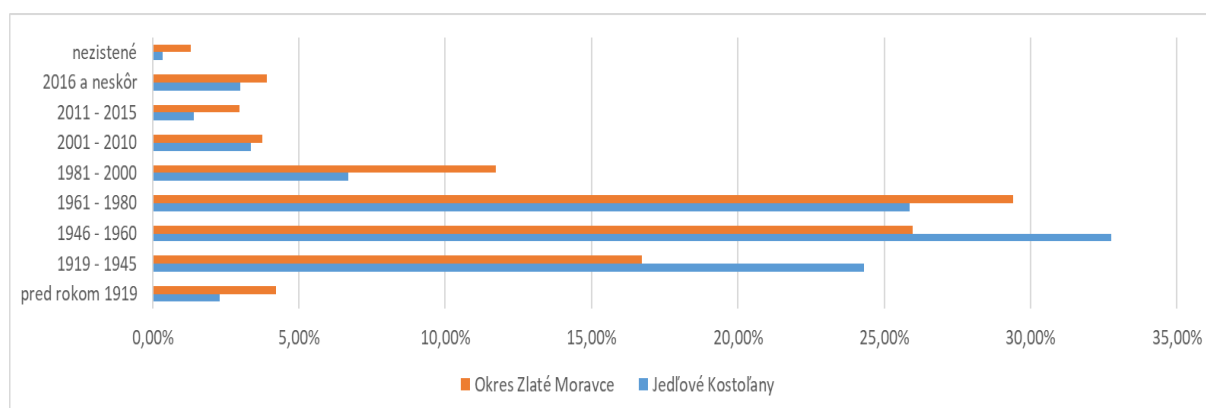
Obec má vybudovanú telekomunikačnú sieť. Pozdĺž ciest III. triedy 1622 a 1623 prebieha trasa metalického komunikačného kábla smerom od obce Obyce, ktorý je zaústený do ATÚ nachádzajúcej

sa v budove Slovenskej pošty. Zo smeru od obce Hostie je vybudovaný zemný ,diaľkový, optický telekomunikačný kábel, ktorý je tiež zaústnený do TÚ v objekte pošty. Pozdĺž cesty 1622 prebieha aj diaľkový kábel medzi JE Mochovce a Žiar and Hronom. Miestne rozvody sú vedené popri miestnych komunikáciách. Účastnícke prípojky sú realizované vzdušnou trasou z drevených stĺpov. Prípojke sú ukončené v skrinkách ICAS na fasádach RD a objektov OV. V obci existuje aj pokrytie signálom mobilnej siete Ústredňa obecného rozhlasu v obci je umiestnená v budove obecného úradu. Rozvody obecného rozhlasu sú vzdušné. V obci nie je vybudovaný rozvoj káblovej televízie. V obci sa nachádza základná stanica a rádioreléový bod ZM JDK mobilného operátora T-mobile a.s. Bratislava.

B.3.6 Bývanie a bytová politika

Bytový fond obce Jedľové Kostolany je charakteristický výraznou dominanciou individuálnej bytovej výstavby, keď prevažnú väčšinu bytov tvoria rodinné domy. Z celkového počtu 595 bytov je až 531 situovaných v rodinných domoch, čo potvrdzuje tradičný vidiecky charakter zástavby a nízku mieru urbanizácie územia. Zastúpenie bytových domov je veľmi nízke a polyfunkčné objekty určené na bývanie sa v obci nevyskytujú, čo poukazuje na obmedzenú diverzifikáciu foriem bývania. Tento typ bytovej štruktúry je typický pre stabilizované vidiecke obce, avšak zároveň môže obmedzovať dostupnosť bývania pre mladé domácnosti alebo osoby s nižšími príjmami.

Graf 16: Podiel domov podľa obdobia výstavby

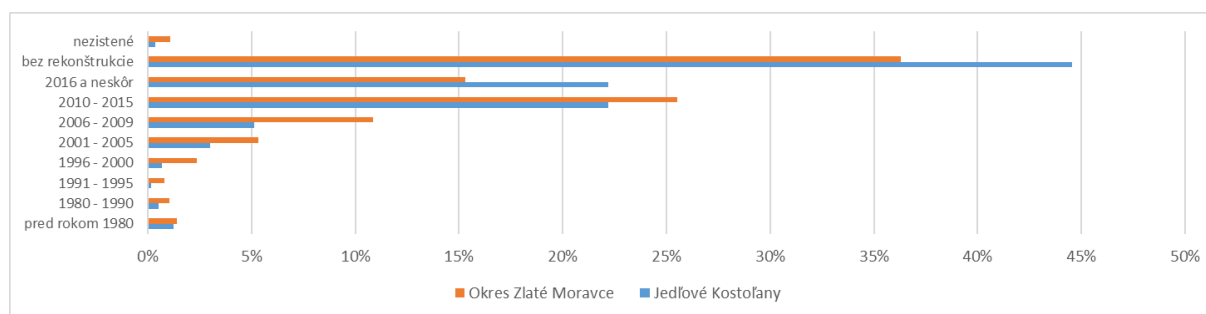
Zdroj: SODB 2021

Štruktúra bytového fondu v obci Jedľové Kostolany podľa obdobia výstavby (graf 16) poukazuje na výraznú prevahu staršej zástavby a na odlišný vývoj oproti okresu ako takému. Najväčší podiel domov v obci bol postavený v období rokov 1946 – 1960 (32,8 %), nasledovaný výstavbou v rokoch 1961 – 1980 (25,9 %) a 1919 – 1945 (24,3 %). Spolu tak viac než 80 % bytového fondu vzniklo pred rokom 1980, čo naznačuje dlhodobu stabilnú sídelnú štruktúru s obmedzenou novšou výstavbou. V porovnaní s okresom je v obci nižší podiel domov postavených po roku 1980, najmä v období 1981 – 2000, ktoré v obci tvorí len 6,7 % oproti takmer 12 % na okresnej úrovni. Nová výstavba po roku 2000 je v obci zastúpená len okrajovo, pričom domy postavené po roku 2010 tvoria spolu necelých 5 %, čo je menej než v okrese. Naopak, obec má vyšší podiel domov z povojnového obdobia a z medzivojnových rokov, čo odráža historický charakter zástavby a nižšiu intenzitu rozvojovej výstavby v posledných desaťročiach.

Podobne údaje o poslednej rekonštrukcii rodinných domov (graf 17) poukazujú na relatívne nízku mieru obnovy bytového fondu v porovnaní s okresom, ako aj na výraznú polarizáciu medzi rekonštruovanými a nerekonštruovanými objektmi. Takmer polovica domov v obci (45 %) neprešla žiadnou rekonštrukciou, čo je vyšší podiel než na okresnej úrovni, kde ide približne o 36 %. Tento stav

súvisí so staršou vekovou štruktúrou zástavby a naznačuje zvýšenú potrebu investícií do technického stavu bývania. Na druhej strane je pozitívne, že významná časť rekonštrukcií prebehla v posledných rokoch. Domy rekonštruované po roku 2010 tvoria spolu 44 %, pričom osobitne výrazný je podiel rekonštrukcií realizovaných po roku 2016 (22 %). V porovnaní s okresom má však obec nižší podiel rekonštrukcií v období rokov 2001 – 2009, čo naznačuje oneskorený nástup intenzívnej obnovy bytového fondu. V obci teda prebieha v poslednom desaťročí aktívna modernizácia časti bytového fondu, stále pretrvávajú vysoký podiel domov bez rekonštrukcie, čo predstavuje výzvu z hľadiska energetickej efektívnosti, technickej infraštruktúry a kvality bývania.

Graf 17: Podiel domov podľa obdobia poslednej rekonštrukcie

Zdroj: SODB 2021

Tabuľka 14: Štruktúra bytového fondu v obci

Počet bytov podľa typu domu v obci Jedľové Kostofany	rodinné domy	bytové domy	polyfunkčné budovy	ostatné budovy na bývanie	neskolaud. rodinné domy	ostatné	spolu	
	531	33	0	26	3	2	595	
Počet bytov podľa formy vlastníctva	obývané vlastníkom	byt vo vlastnom rodinnom dome	obecný byt	služobný byt	byt v nájme	iná forma užívania	nezistené	spolu
	20	520	26	3	0	23	3	595
Počet bytov podľa počtu obytných miestností	1 obytná miestnosť	2 obytné miestnosti	3 obytné miestnosti	4 obytné miestnosti	5-7 obytných miestností	7 a viac obytných miestností	nezistený	spolu
	53	162	161	94	116	7	2	595
Počet bytov podľa typu kúrenia	ústredné kúrenie lokálne	etážové kúrenie	samostatné vykurovacie teleso	iný	bez kúrenia	nezistený	spolu	
	248	31	307	2	5	2	595	
Počet bytov podľa zdroja energie využívaného na vykurovanie	plyn	elektrina	kvapalné palivo	pevné palivo	žiadny	nezistený	spolu	
	233	11	2	342	5	2	595	
Štruktúra obývanosti bytov na trvalý pobyt	áno	nie	spolu					
	297	298	595					
Štruktúra obývanosti bytov na súčasný pobyt	áno	nie	spolu					
	302	293	595					

zdroj: SDDb (2021)

Štruktúra bytov je obsiahnutá v tabuľke 14. Z hľadiska formy vlastníctva výrazne dominuje bývanie vo vlastnom rodinnom dome, čo potvrdzuje vysoký podiel vlastníckeho bývania a silnú väzbu obyvateľov na obec. Obecné a služobné byty sú zastúpené len v obmedzenom rozsahu, pričom nájomné bývanie

prakticky absentuje. Tento stav poukazuje na nízku flexibilitu bytového fondu a obmedzené možnosti riešenia bytovej situácie pre nové alebo sociálne znevýhodnené skupiny obyvateľov. Z hľadiska rozvojových potrieb obce ide o významný faktor, ktorý môže ovplyvňovať schopnosť obce prilákať a udržať mladé rodiny. Štruktúra bytov podľa počtu obytných miestností naznačuje prevahu stredne veľkých a väčších bytov, pričom najviac sú zastúpené byty s dvomi až piatimi obytnými miestnosťami. Tento fakt odráža charakter rodinných domov určených pre viacčlenné domácnosti, čo korešponduje s historickým vývojom obce. Menšie byty s jednou obytňou miestnosťou sú zastúpené v menšej miere, čo opäť poukazuje na obmedzenú ponuku bývania pre jednotlivcov a seniorov. Táto štruktúra môže do budúcnosti vytvárať nesúlad medzi ponukou bývania a meniacimi sa demografickými potrebami obyvateľstva. Z hľadiska technického vybavenia bytového fondu je významná vysoká miera využívania samostatných vykurovacích telies a pevného paliva ako hlavného zdroja energie na vykurovanie. Tento stav poukazuje na energetickú náročnosť bývania a potenciálne environmentálne zaťaženie, ako aj na zvýšené náklady domácností na energiu. Štruktúra obývanosti bytov poukazuje na vyrovnaný pomer medzi bytmi obývanými a neobývanými na trvalý aj súčasný pobyt. Relatívne vysoký podiel neobývaných bytov môže súvisieť so starnutím obyvateľstva, odchodom mladších generácií a využívaním časti bytového fondu na rekreačné účely. Tento jav predstavuje zároveň výzvu aj príležitosť pre obec, keďže nevyužívaný bytový fond môže v prípade vhodných opatrení slúžiť ako rezerva pre budúci rozvoj bývania alebo pre stabilizáciu populačného vývoja.

V dotazníkovom prieskume boli niektoré aspekty bývania hodnotené relatívne negatívne v porovnaní s inými oblasťami. Najväčší podiel respondentov (45,16 %) bol nespokojný s dostupnosťou komerčných nájomných bytov. Pomerne vysoké percento bolo taktiež nespokojné s dostupnosťou sociálnych bytov pre domácnosti s nízkymi príjmami a skupiny so špecifickými potrebami (38,71 %) a dostupnosťou sociálnych bytov pre mladé rodiny (32,26 %).

B.4 Prírodno-environmentálna analýza

B.4.1 Životné prostredie – biotické a abiotické pomery, ovzdušie, voda a pôda

Geologické a geomorfologické pomery územia

Územie obce Jedľové Kostolany sa nachádza na rozhraní dvoch geologicky a vývinovo odlišných horských sústav – jadrového pohoria Tríbeč a sopečného pohoria Pohronský Inovec. Tieto dva celky sú od seba oddelené údolím rieky Žitava. Geologická stavba územia je veľmi pestrá práve kvôli stretu týchto dvoch útvarov. Pohorie Tríbeč zasahuje do územia zo severu a západu. Jeho kryštálické jadro vzniklo v mladších prvohorách a tvoria ho najmä žuly a kryštálické bridlice. V druhohorách a začiatkom treťohôr bolo územie zaplavené morom, čo viedlo k usadeniu pieskovcov, vápencov a dolomitov, ktoré dnes tvoria obal jadra. Pohronský Inovec tvorí južnú a východnú časť katastra obce. Ide o vulkanický masív z obdobia treťohôr (neogén), zložený predovšetkým z pyroxenických andezitov a ryolitov. Kvartérny pokryv územia predstavujú zväčša deluviálne sedimenty, ako sú hlinité, piesčité až balvanovité sutiny. Z hľadiska výskytu nerastných surovín sa v tzv. Obycko-jedľovokostolianskej panve nachádza ložisko hnedého uhlia, ktoré sa tu historicky ťažilo (baňa Viktória) do polovice 20. storočia. Okrem toho je v území evidované chránené ložisko keramických ílov a nachádzajú sa tu aj bývalé lomy na vápenec.

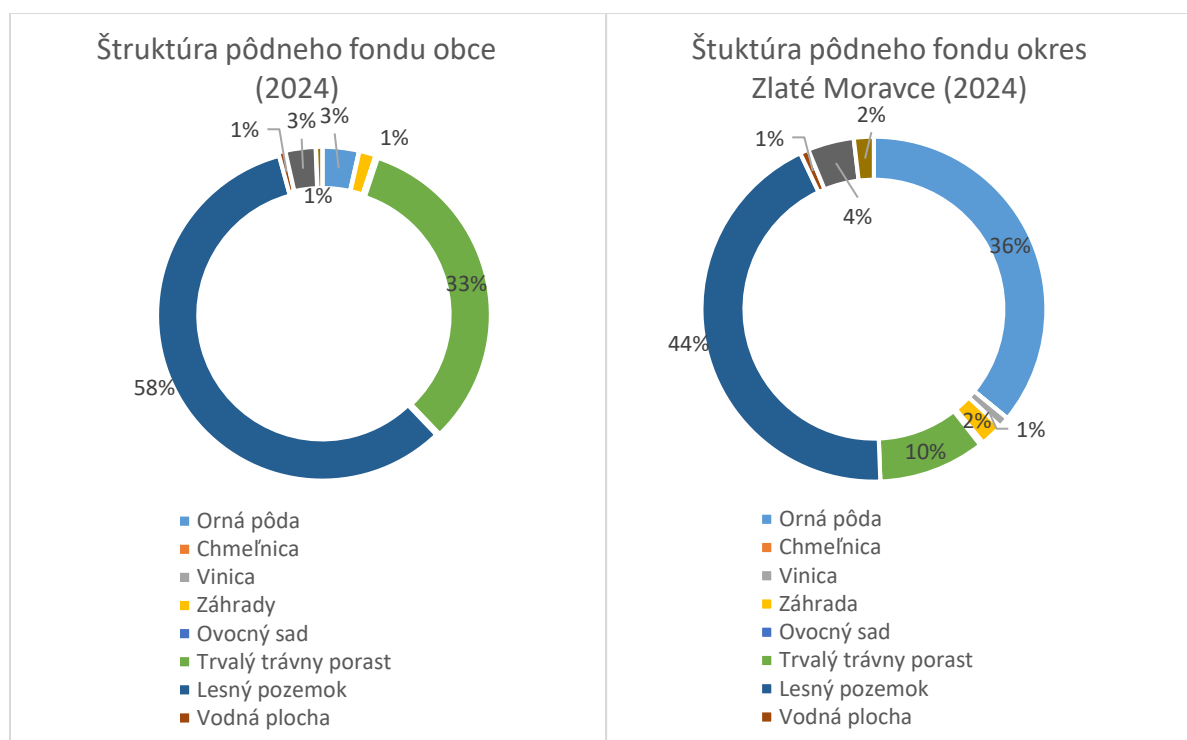
Reliéf obce má prevažne hornatý až vrchovinný charakter s výraznou členitosťou. Obec leží v malebnej Jedľovo-kostolianskej kotline, ktorá vznikla ako prepadlina pri vrásnení Tribeča a neskôr bola čiastočne zasypaná sopečným materiálom z Pohronského Inovca. Stred obce sa nachádza vo výške 400 m n. m., pričom celé katastrálne územie sa pohybuje v rozmedzí od 340 do približne 722 m n. m.. Obec je

obklopená vrchmi, medzi ktoré patrí Brezový vrch (722 m n. m.) na severe, Lom (685 m n. m.) na severovýchode, Drieňová (552 m n. m.) na západe a Hradište (440 m n. m.) na juhu. Vápencové časti pohoria Tribeč umožnili na území obce vznik niekoľkých krasových útvarov, ako sú jaskyňa Lom, puklinová jaskyňa Kamenec a stará priepastová jaskyňa Horné Lúčno.

Pôdne pomery

Pôdne pomery v katastrálnom území obce Jedľové Kostolany, ktoré má celkovú rozlohu približne 2 729 ha, sú charakteristické svojou pestrosťou a dominanciou lesnej pôdy. Z hľadiska hospodárskeho využitia pripadá najväčší podiel na lesnú pôdu (58 %) a trvalé trávne porasty (33 %), zatiaľ čo orná pôda tvorí len malú časť územia (približne 3 %).

Graf 18: Štruktúra pôdneho fondu obce Jedľové Kostolany a okresu Zlaté Moravce (2024)

Zdroj: Datacube. 2025.

V katastri obce sa vyskytujú tri základné pôdne typy, ktorých rozšírenie závisí od geologického podkladu a reliéfu. Kambizeme (hnedé pôdy) sú v území najrozšírenejšou skupinou. Vznikli zo stredne ťažkých až ľahších skeletnatých zvetralín nekarbonátových hornín. V nivách vodných tokov (rieka Žitava a Hostiansky potok) sa vyskytujú fluvizeme a na vápencové a dolomitické podložie v strednej časti katastra sa viažu rendziny (pôdy s tmavým humusovým horizontom, ktoré sú stredne až silne skeletovité). Z hľadiska zrnitosti ide prevažne o piesočnato-hlinité až hlinito-piesočnaté pôdy. Vyskytujú sa tu pôdy hlboké, stredne hlboké, ale v členitom teréne aj plytké pôdy s vysokým obsahom skeletu (kameňa). Pôdna reakcia je silno kyslá (pH 5,5 – 5,0). Územie je charakteristické pôdami so strednou retenčnou schopnosťou (schopnosť zadržiavať vodu) a strednou priepustnosťou. Podľa indexu produktivity ide o pôdy so strednou až nižšou produkčnou schopnosťou. Väčšina poľnohospodárskych pôd v katastri patrí do 5. až 9. kvalitnej skupiny.

Ekologické faktory a ochrana pôdy

Z hľadiska negatívnych vplyvov čelí pôdny fond v Jedľových Kostolanoch najmä erózii a acidifikácii pôdy. Kvôli členitému reliéfu a vysokému sklonu svahov (často nad 12°) je územie ohrozené vodnou eróziou. V okolí zastavanej časti obce a pozdĺž Hostianskeho potoka je aktuálne vodná erózia

hodnotená ako silná až veľmi silná. Pôdy v katastri obce sú prevažne nekontaminované alebo len mierne kontaminované, pričom zvýšený obsah niektorých prvkov (ako Cr, Ni alebo V) je podmienený geologickým podložím. Pôdy v katastri sú však náchylné na acidifikáciu.

Vodné pomery

Územie obce Jedľové Kostolany z hydrologického a hydrogeologického hľadiska v celom rozsahu spadá do povodia rieky Žitava. Vodné pomery sú determinované členitým reliéfom pohorí Tribeč a Pohronský Inovec, ktoré túto oblasť odvodňujú. Hlavnou tepnou územia je rieka Žitava, ktorá pramení v susednej obci Veľká Lehota. Tečie cez kataster obce juhozápadným smerom a vytvára Cigánsku dolinu, ktorá prirodzene oddeľuje Tribeč od Pohronského Inovca. Žitava a jej prítoky majú snehovo-dažďový režim odtoku s najvyššími stavmi v marci a apríli. Medzi najvýznamnejšie prítoky v katastri obce patria: Hostiansky potok, Žitavica, Želena, Osný potok a nepomenovaný potok odvádzajúci vodu z výdatného prameňa Sikáč priamo v obci. V katastri obce sa nachádza celkovo sedem rybníkov, ktoré slúžia najmä na chov kaprov a pstruhov (3 rybníky sú situované juhovýchodne od obce v údolí Žitavy a 4 rybníky sa nachádzajú severovýchodne od obce v lokalite Žiare na pravostrannom prítoku Žitavice. V rôznych častiach katastra sa nachádza množstvo prameňov pitnej vody, z ktorých mnohé sú upravené na studničky (napr. pod Pritkovou, na Lúčkach, pod Stráňou či pod Areálom zdravia). V Hlbokej doline pod Macákovým vyviera aj výdatný prameň minerálnej vody.

Vodné hospodárstvo a ochrana

Obec je zásobovaná pitnou vodou z viacerých zdrojov, najmä z prameňov Napájadlo 1, 2, 3 a vrtu HV-4 (Stoky). Zatiaľ čo centrálna časť a osady ako Mašírovce či Areál zdravia sú napojené na verejný vodovod, mnohé odľahlé štále sú stále odkázané na miestne studne, ktoré pri zvýšenom nápore turistov začínajú byť nepostačujúce.

Vážnym problémom obce je absencia splaškovej kanalizácie. Odpadové vody sú vypúšťané do žump, z ktorých časť presakuje a ohrozuje kvalitu povrchových aj podzemných vôd, vrátane rieky Žitava, ktorá patrí k vodárenským tokom. Nebezpečenstvo povodní je v obci hodnotené ako nízke vďaka hlbokým korytám riek a vysokému zalesneniu územia.

Klimatické pomery

Klimatické pomery obce Jedľové Kostolany sú určené jej polohou v členitom teréne na rozhraní pohorí Tribeč a Pohronský Inovec. Územie obce spadá do mierne teplej klimatickej oblasti (označovanej ako M), konkrétne do okrsku M3, ktorý je charakterizovaný ako mierne teplý a mierne vlhký s pahorkatinným až vrchovinovým charakterom. Pre túto oblasť je typická priemerná ročná teplota vzduchu sa pohybuje v rozmedzí 7 až 8 °C. V letnom období dosahuje priemerná teplota v júli úroveň viac ako 16 °C (uvádza sa aj rozmedzie 17 – 18 °C). Počet letných dní, kedy maximálna teplota vystúpi nad 25 °C, je v priemere menej ako 50 za rok. Dusné počasie sa vyskytuje zriedkavo, priemerne len 0 až 10 dní v roku. V zimnom období sa priemerná januárová teplota pohybuje v intervale -3 až -5 °C. Snehová pokrývka sa v území udrží v priemere 60 až 80 dní.

Územie sa vyznačuje priemerným až nadpriemerným úhrnom zrážok. Priemerný ročný úhrn zrážok sa podľa zdrojov pohybuje v rozpätí 800 až 1000 mm na m². V júli predstavuje priemerný úhrn zrážok 60 až 80 mm, zatiaľ čo v januári je to približne 50 až 70 mm.

V území dominuje severozápadný smer vetra s priemernou rýchlosťou okolo 4 m/s. Zdroje uvádzajú aj výskyt juhozápadných a severovýchodných vetrov s rýchlosťami v rozmedzí od 3,4 do 5,3 m/s.

Územie je mierne až málo zaťažené prízemnými inverziami. Vďaka podhorskej až horskej svahovej polohe sa obec nachádza v oblasti so zníženým výskytom hmiel.

Biotické pomery

Biotické pomery v katastri obce Jedľové Kostoľany sú charakteristické mimoriadne vysokou mierou zachovalosti prírodných štruktúr a bohatou druhovou rozmanitosťou. Územie sa vyznačuje vysokou ekologickou stabilitou, keďže až 91 % rozlohy tvoria prírodné prvky s vysokou ekostabilizačnou hodnotou, predovšetkým lesy a trvalé trávne porasty.

Rastlinstvo (Flóra)

Vegetačný kryt územia je tvorený mozaikou lesných a trávnatých spoločenstiev, ktoré sa prispôbili členitému reliéfu a nadmorskej výške. Lesné porasty pokrývajú približne 58 % územia. Dominujú najmä karpatské dubovo-hrabové lesy, bučiny a v teplejších polohách aj cerovo-dubové lesy. Najčastejšie zastúpenými drevinami sú dub zimný, hrab obyčajný, buk lesný a javor poľný. Z ihličnanov sa vyskytuje smrek obyčajný a borovica čierna. Brehy tokov (Žitava, Hostiansky potok) lemujú vrby, jelše a topole. Trvalé trávne porasty tvoria 33 % katastra. Tieto lúky a pasienky sú druhovo bohaté, s výskytom tráv ako lipnica lúčna, timotejka lúčna či kostrava červená. Vyskytujú sa tu aj fragmenty starých ovocných sádov (čerešne, jablone, slivky), ktoré zvyšujú estetickú aj ekologickú hodnotu krajiny. V území sa nachádzajú biotopy európskeho významu (napr. lipovo-javorové sutinové lesy) a národného významu (napr. teplomilné submediteránne dubové lesy).

Živočíšstvo (Fauna)

Druhové zastúpenie živočíchov je veľmi bohaté a zahŕňa zástupcov karpatskej (horskej) aj panónskej (nížinnej) oblasti. V okolitých lesoch je hojný výskyt srstnatej aj raticovej zveri (jeleň lesný, srnec hôrny, diviak lesný). Vzácnnejšie žije na dotknutom území aj mačka divá či kuna lesná. Zastúpené sú aj viaceré druhy vtáctva ako trasochvost biely, dudok chochlatý, strakoš obyčajný, jastrab lesný alebo sova lesná. Vyskytujú sa tu aj vzácna salamandra škvrnitá, viaceré druhy plazov (jašterice, vretenica severná) a bezstavovcov (modlivka zelená, rôzne druhy vážok pri rybníkoch). Vodné toky a rybníky v lokalitách Žiare a pri lesnej správe sú domovom pstruhov, kaprov, šťúk a jalcov.

B.4.2 Stav životného prostredia

Stav životného prostredia v obci Jedľové Kostoľany možno celkovo hodnotiť ako veľmi priaznivý s vysokou mierou ekologickej stability, čo je dané predovšetkým zachovalou krajinou štruktúrou a vysokým podielom lesov. Až 91 % rozlohy územia tvoria prírodné prvky s vysokou ekostabilizačnou hodnotou (lesy, trvalé trávne porasty a vodné plochy). Kvalitu životného prostredia však narušajú viaceré stresové javy. Najväčším problémom obce je absencia verejnej splaškovej kanalizácie a čistiarne odpadových vôd (ČOV). Odpadové vody z domácností sú vypúšťané do žump, z ktorých časť presakuje do podlažia, alebo sú vyvádzané priamo do miestnych tokov. V dôsledku nevyriešeného systému likvidácie odpadov dochádza aj k znečisteniu rieky Žitava, ktorá je vodárenským tokom. Stav ovzdušia je v obci dobrý a nie je zaťažovaný významnými priemyselnými zdrojmi. Menším zdrojom znečistenia sú lokálne kúreniská v rodinných domoch (spaľovanie tuhých palív) a školská kotolňa. Pôdy sú v katastri obce prevažne nekontaminované alebo len mierne kontaminované, pričom zvýšený obsah niektorých prvkov (ako chróm, nikel či vanád) je podmienený prirodzeným geologickým podložím. Sú však náchylné na acidifikáciu a v niektorých lokalitách kvôli členitému reliéfu (v okolí zastavanej časti obce a pozdĺž Hostianskeho potoka) sú poznačené silnou až veľmi silnou vodnou eróziou.

V obci funguje systém separovaného zberu pre 9 komodít. Obec prevádzkuje menší zberný dvor s kompostoviskom. V lokalite Pod Boriskom sa nachádza už uzatvorená a zrekultivovaná skládka komunálneho odpadu. Pretrvávajúcim negatívom je výskyt nelegálnych skládok odpadu v okolí ciest a v chotári obce. Zaťaženie hlukom z dopravy je minimálne, keďže obec leží mimo hlavných trás. Potenciálnym zdrojom pachu môže byť za nepriaznivých podmienok areál poľnohospodárskeho

družstva (živočíšna výroba). Časť katastra nad riekou Žitava patrí do oblasti s nízkym radónovým rizikom, zvyšok územia vykazuje stredné riziko. Celé územie podlieha 1. stupňu ochrany, nachádza sa tu významné biocentrum Včelár a navrhované prírodné rezervácie Borisko a Hlboká dolina. V súčasnosti v obci Jedľové Kostoľany neprebíha žiadna aktívna ťažba nerastných surovín. Hoci má územie bohatú banícku históriu a nachádzajú sa tu ložiská viacerých surovín, všetky banské činnosti boli v minulosti ukončené alebo sú v stave ochrany ložísk.

B.4.3 Environmentálne limity – ochrana prírody, územný systém ekologickej stability

Celé územie obce spadá do 1. stupňa ochrany podľa Zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. V katastri obce nie sú evidované chránené územia (aj keď v Návrhu územného plánu obce Jedľové Kostoľany z roku 2009 sa uvádzajú dve navrhované chránené územia – prírodné rezervácie Borisko a Hlboká dolina).

Do územia zasahujú dôležité biokoridory regionálneho významu (tok Žitavy a Hostianskeho potoka) a nadregionálne biocentrum Včelár, ktoré zahŕňa aj národnú prírodnú rezerváciu a prírodnú pamiatku Veľký Inovec (ÚSES). Územný systém ekologickej stability dopĺňajú miestne biocentrá (napr. rybníky) a biokoridory menších tokov ako Želena, Osný potok, Žitavica a Modošský potok. Ako interakčné prvky slúžia plochy trvalých trávnych porastov a líniová vegetácia. V katastri obce sa nachádza tzv. Malá zvernica (cca 860 ha) zameraná na chov muflónej zveri a pasrncu bieločvostého.

Okrem ochrany bioty existujú v území ďalšie limity, ktoré obmedzujú stavebnú a hospodársku činnosť. Vo východnej časti katastra sa nachádza chránené ložiskové územie (CHLÚ) určené na ochranu výhradného ložiska keramických ílov. Limitom sú aj staré banské diela, ktoré musia byť zabezpečené. Ďalšie environmentálne limity predstavujú ochranné pásma vodných zdrojov. Okolo prameňov Napájadlo 1, 2, 3 a vrtu HV-4 sú vyhlásené pásma hygienickej ochrany I. a II. stupňa. Tiež je nevyhnutné rešpektovať limity pre využívanie lesnej a poľnohospodárskej pôdy v obci. Navrhovaná zástavba musí rešpektovať ochranné pásmo lesa 50 metrov od okraja porastov. Pôdy so sklonom nad 12° sú z hľadiska erózie limitované výhradne na využitie ako trvalé trávne porasty (Územný plán obce Jedľové Kostoľany – návrh, www.podnemapy.sk).

B.4.4 Verejná zeleň

Stav verejnej zelene v obci Jedľové Kostoľany možno charakterizovať ako veľmi dobrý s vysokou mierou spokojnosti obyvateľov najmä s rozlohou a početnosťou zelených plôch v obci. Verejná zeleň je prístupná občanom počas celého dňa a výrazne sa podieľa na tvorbe charakteru sídla. Napriek prevládajúcej spokojnosti, určité rezervy vnímajú niektorí obyvatelia vo vybavenosti, komforte a prístupnosti (vrátane inkluzívnosti) verejných priestranstiev a tiež ich čistote (obr..).

V samotnom centre obce sa nachádza relatívne málo zelene, pričom je sústredená do niekoľkých menších plôch: okolie sochy sv. Jána Nepomuckého, priestor pred obchodom COOP Jednota, areál obecného úradu a požiarna zbrojnice a priestor pred kultúrnym domom.

Uličnú a vyhradenú zeleň v obci tvoria viac-menej prerušované zelené pásy medzi oplotením pozemkov a cestou. Väčšinou ide o zatrávnené plochy, kde sa miestami vyskytujú okrasné kríky, ihličnany alebo orechy, pričom starostlivosť o ne zabezpečujú najmä obyvatelia príľahlých domov. Ďalej sa verejná zeleň v obci nachádza v areáli spojenej školy. Predstavuje najrozmanitejšiu časť zelene v obci. Obsahuje upravené trávniky, aleje tují, živé ploty, ako aj staršie stromy (jedle, smrekovce, brezy, lipu, borievky) a fragmenty ovocného sadu s čerešňami a jablňami. Verejná zeleň je aj súčasťou futbalového štadióna, ktorý tvorí ho trávnatá plocha, situovaná medzi cestou a lesom. Zeleň v areáli cintorínu má pietny charakter; vstupná cesta je lemovaná tujami, oplotenie tvoria jedle a smrek a v areáli sa nachádza niekoľko líp.

V uplynulom období obec realizovala projekt oddychovej zóny. Návrh Územného plánu obce (2009) odporúča spracovanie komplexného návrhu uličnej a parkovej zelene a doplniť stromy tam, kde chýbajú, a zabezpečiť odbornú starostlivosť o vyhradenú zeleň a pri náhradnej výsadbe využívať najmä geograficky pôvodné druhy drevín, ako sú dub, buk, hrab, javor či lipa.

B.4.5 Územné dopady klimatickej zmeny

Dopady klimatickej zmeny na územie obce Jedľové Kostoľany sa prejavujú najmä cez extrémne výkyvy počasia, zmeny v hydrologickom cykle a ohrozenie stability prírodných ekosystémov. Podľa dostupných zdrojov sa vyskytujú častejšie prívateľné dažde, ktoré zhoršujú stav pôdneho fondu v katastri obce. Extrémne zrážky spôsobujú vytváranie nežiadúcich rýh a výmoľov, znižovanie hĺbky pôdneho profilu a stratu úrodnej jemnozeme i živín. V okolí zastavanej časti obce a pozdĺž Hostianskeho potoka je aktuálna vodná erózia hodnotená ako silná až veľmi silná.

Zdroje uvádzajú, že klimatické zmeny ovplyvňujú celkový režim vôd. Je nevyhnutné pripraviť sa na stabilizáciu pomerov počas extrémnych situácií, ako sú povodne, ale aj narastajúce obdobia sucha. V obci je zaznamenaný nárast potreby pitnej vody, pričom miestne studne a zdroje najmä v osadách (štáloch) začínajú byť nepostačujúce. Z dôvodu rastúcich nárokov sa plánuje napojenie obce na Gabčíkovský diaľkovod, čo má zabezpečiť dostatok vody aj pri nepriaznivých klimatických trendoch.

Klimatické zmeny môžu viesť k ohrozeniu biotopov a druhov na území obce, pretože narúšajú ich prirodzené prostredie (biotopy). Extrémne výkyvy počasia môžu viesť k zániku vodných plôch a mokradí, ktoré sú kľúčové pre miestne obojživelníky a hmyz. Lesné porasty v katastri obce, ktoré tvoria až 58 % územia, čelia tlaku meniacich sa klimatických faktorov. Niektoré lesné dielce v katastri obce sú v dôsledku pôsobenia škodlivých činiteľov (vrátane klimatických) klasifikované ako stredne až silne ohrozené. Ako potrebná sa ukazuje postupná obnova prirodzeného drevinového zloženia a využívanie jemnejších spôsobov hospodárenia, ktoré zvýšia odolnosť lesa.

Klimatická zmena mení charakter bývania v obci a kladie nové nároky na jej infraštruktúru. V dôsledku klimatických zmien a rastúcich nárokov obyvateľov (rekonštrukcie domov, splachovacie WC, turizmus) začínajú byť miestne studne a zdroje v osadách (štáloch) nepostačujúce. Je dôležité posilniť stabilitu zásobovania pitnou vodou v obdobiach sucha. Výskyt extrémnych zrážok zvyšuje riziko lokálnych povodní. V okolí zastavanej časti obce je zaznamenaná silná až veľmi silná vodná erózia, ktorá priamo ohrozuje stabilitu pôdy v blízkosti komunikácií a obydľí. Klimatickú odolnosť obce môže zvýšiť aj výsadba verejnej zelene, ktorá pomôže tmiť letné horúčavy a zlepši celkovú kvalitu obytného prostredia.

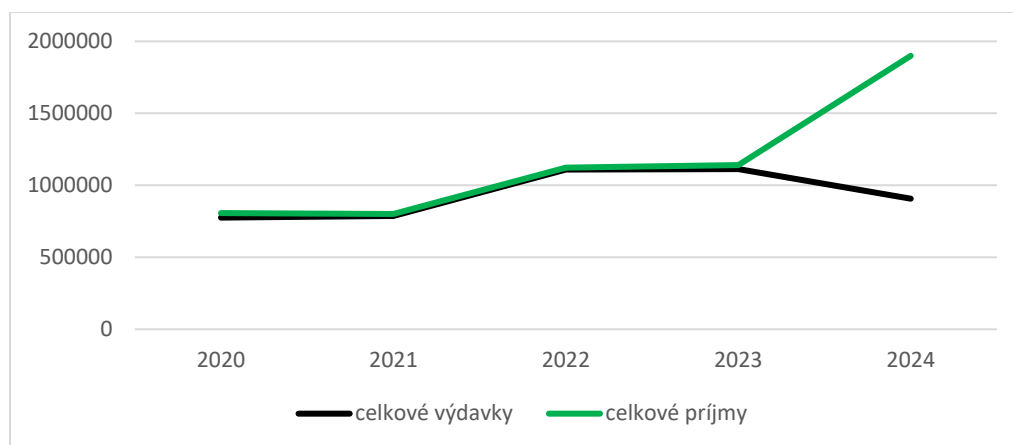
B.5 Inštitucionálno-organizačná analýza

B.5.1 Ekonomika miestnej samosprávy

Finančné hospodárenie miestnej samosprávy

Finančné hospodárenie samosprávy charakterizuje rozpočet obce, konkrétne jeho príjmová a výdavková časť a narábanie s disponibilnými finančnými prostriedkami. Okrem stálych príjmov, ktoré zabezpečujú obci dane a to tak miestne (najmä z nehnuteľností) ako i podielové (tzv. na hlavu obyvateľa s trvalým pobytom), sa na vlastných príjmoch podieľajú aj príjmy nedaňové – predovšetkým príjmy z využívania majetku a podnikateľskej činnosti.

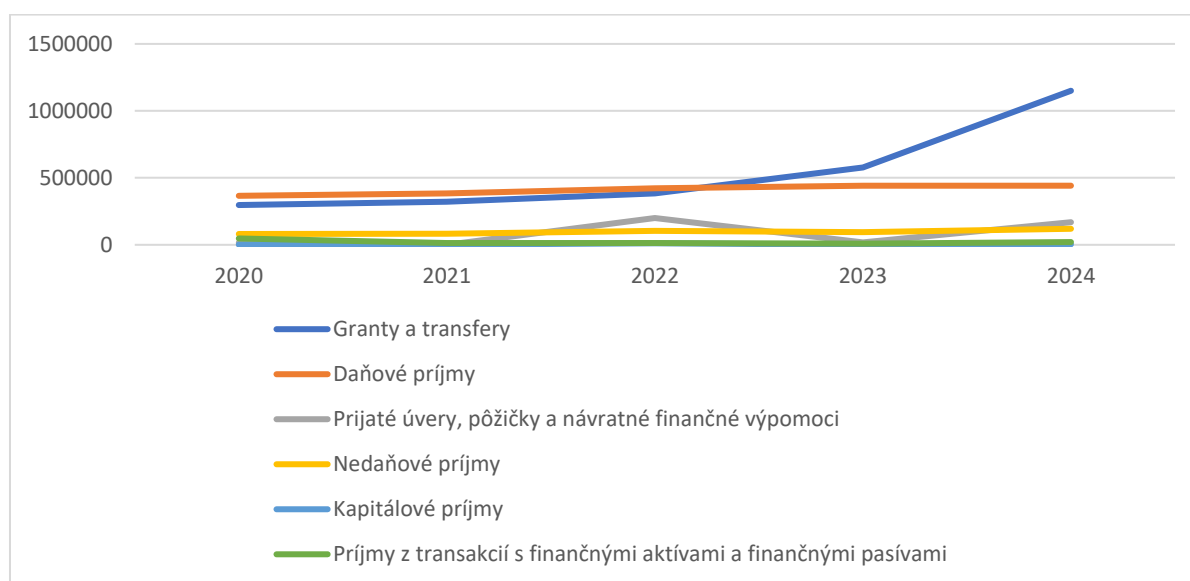
Graf 19: Celková účtovná bilancia obce (2020-2024)

Zdroj: INEKO, 2025.

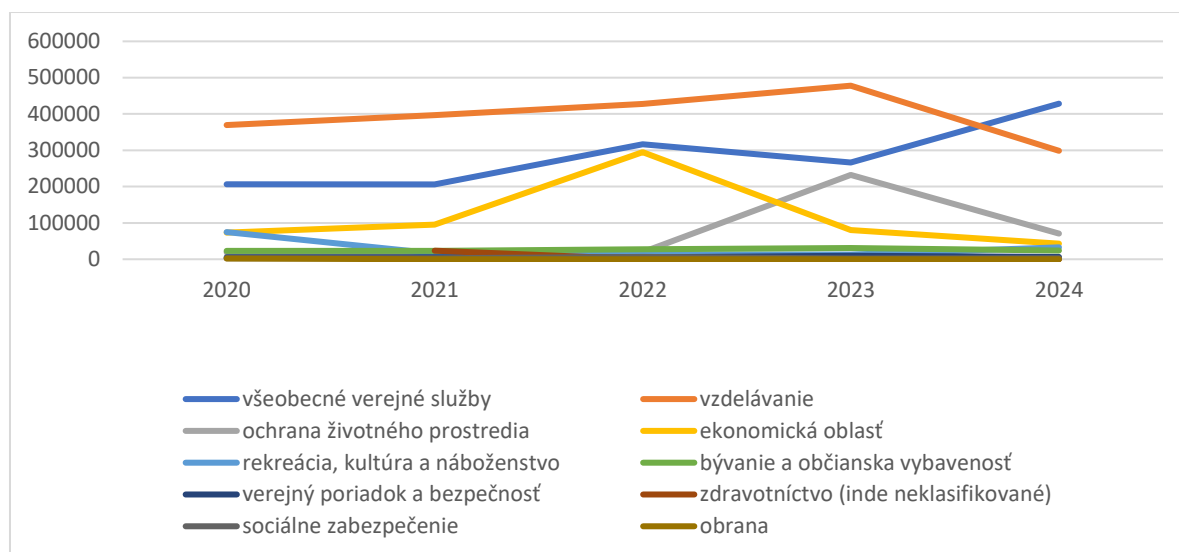
Z celkovej účtovnej bilancie vyplýva, že do roku 2023 bol objem príjmov a výdavkov obecného rozpočtu vyrovnaný. Z hľadiska štruktúry príjmov sú zásadným zdrojom príjmov obecného rozpočtu granty a transfery, daňové príjmy a nedaňové príjmy obce. Naopak významný objem výdavkov rozpočtu tvoria štandardne výdavky na všeobecné verejné služby, na vzdelávanie a ochranu životného prostredia. V priebehu roku 2023 došlo k viacerým zmenám (spojená škola, založenie obecného podniku), ktoré ovplyvnili rozpočet obce v roku 2024. Výrazný rast príjmov v roku 2024 bol spôsobený zvýšeným objemom predovšetkým kapitálových príjmov (prijaté granty a transfery na realizáciu rekonštrukcie budovy obecného úradu, školy, výstavbu vyhlídkovej veže, nabíjacej stanice, nákup mechanizmov a modernizáciu rozhlasu). Rástli však aj nedaňové príjmy a príjmy z daní z majetku. Zároveň od roku 2024 bol evidentný pokles výdavkov z rozpočtu obce – predovšetkým v oblasti vzdelávania (v dôsledku spojenia základnej a materskej školy v obci v roku 2023), ochrany životného prostredia a ekonomickej oblasti. Tento pokles sa týkal bežných i kapitálových výdavkov.

Graf 20: Štruktúra príjmov obce Jedľové Kostoľany (2020-2024)

Zdroj: INEKO, 2025.

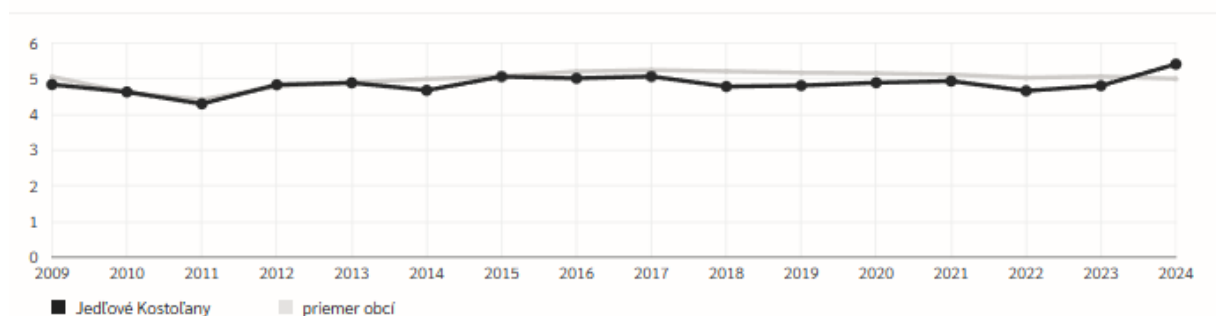
Graf 21: Štruktúra výdavkov obce (2020-2024)

Zdroj: INEKO, 2025.

Obec dlhodobo finančne hospodári porovnateľne s priemerom samospráv na Slovensku. INEKO hodnotí finančné zdravie obce (na základe ukazovateľov - celkový dlh, dlhová služba, bilancia bežného účtu, záväzky po splatnosti k príjmom, záväzky aspoň 60 dní po splatnosti) za obdobie rokov 2015-2017 ako výborné, 2018-2023 ako dobré, 2024 ako výborné. Prehľad hodnotenia finančného zdravia uvádza graf 22.

Graf 22: Finančné zdravie obce Jedľové Kostolány – vývoj (2009-2024)

Zdroj: INEKO, 2025.

Tabuľka 15: Prehľad projektov realizovaných v obci Jedľové Kostolány z fondov EÚ v programovom období (2014-2020) a (2021-2027) – stav k 31.12.2025

Projekt	Zdroj	Rok	Schválená výška podpory (v eur)
Triedený zber komunálneho odpadu v obci Jedľové Kostolány, druhá etapa V realizácii	Program Slovensko - SK - EFRR/KF/FST/ESF+	2025	177 320,40
Rekonštrukcia domu smútku v obci Jedľové Kostolány	Program rozvoja vidieka 2014-2020	2024	25 127,48
Riešenie migračných výziev v obci Jedľové Kostolány	IROP	2023	10400

Triedený zber komunálneho odpadu v obci Jedľové Kostoľany	OP Kvalita životného prostredia	2022	227 554,86
Rozšírenie kapacity MŠ Jedľové Kostoľany formou rekonštrukcie priestorov, úprava areálu a materiálne vybavenie MŠ	IROP	2018	101 544,26

Zdroj : ITMMS 2014+, ITMS 2021+

B.5.2 Organizácie v správe a zriaďovateľskej pôsobnosti obce

Do roku 2024 spravovala obec rozpočtovú organizáciu Základná škola Jedľové Kostoľany (zal. v roku 2002). K 1. septembru 2024 došlo z ekonomických a organizačných dôvodov k zlúčeniu základnej a materskej školy, školského klubu detí a školskej jedálne do jedného subjektu pod názvom Spojená škola Jedľové Kostoľany, ktorá pokračuje vo svojej činnosti ako rozpočtová organizácia zriadená obcou.

Obec je ďalej zriaďovateľom Obecného podniku Jedľové Kostoľany, s.r.o., ktorý je v 100 % vlastníctve obce a realizuje činnosti v oblasti stavebníctva. Podnik zahájil svoju činnosť v apríli 2023 a v roku 2024 dosiahol výnosy vo výške 29750 Eur a náklady vo výške 29473 Eur (zisk 277 Eur).

B.5.3 Spolupráca s ostatnými partnermi

Obec je členom mikroregiónu Tribečsko. Mikroregión Tribečsko je občianske združenie— miestna akčná skupina (MAS), ktorá združuje 19 obcí zlatomoraveckého okresu. Okrem obcí sú v združení zastúpení súkromný (14 podnikateľov) a občiansky sektor (10 členov). Cieľom združenia je zaistiť spoločný postup členov verejno-súkromného partnerstva pri riešení spoločných socioekonomických, kultúrnych, environmentálnych a ďalších problémov v území a zvýšiť tak kvalitu života na území Mikroregiónu Tribečsko prostredníctvom rozvoja miestneho hospodárstva, verejnej infraštruktúry, zachovaním prírodného a kultúrneho bohatstva územia, zlepšením stavu sociálnych služieb a životného prostredia. Spolupráca v území podporuje rozvoj spoločných aktivít a projektov a zároveň zlepšuje dostupnosť verejných zdrojov (Fondov EÚ a ďalších grantov). V programovom období 2014-2020 sa realizoval v rámci spoločnej stratégie Mikroregiónu jeden projekt. Občania považujú ďalšiu spoluprácu s ostatnými obcami za veľmi dôležitú najmä s ohľadom na budúci rozvoj obce (názor až 52 % obyvateľov obce).

B.5.4 Informovanosť občanov

Komunikáciu obce s občanmi hodnotia respondenti ako veľmi dobrú. Podobne sú prevažne spokojní s informáciami o zámeroch obce a propagáciou obce a miestnych aktivít. Z rôznych spôsobov komunikácie s občanmi, respondenti preferujú poskytovanie informácií prostredníctvom mobilnej aplikácie obce (67,7 %), internetu (58,1 %) a sociálnych sietí (58,1 %). Pozitívna je i ochota obyvateľov aktívne participovať na rôznych aktivitách v obci (zapojiť sa do upratovania obce (80,6 %, participovať na údržbe zelene, verejných priestranstiev 61,3 %, dobrovoľnícka práca 45,2 %). Viac ako polovica občanov je pripravená diskutovať o ďalšom rozvoji obce a 32,3 % dokonca podieľať sa na rozhodovaní o obci.

B.6 SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
Socioekonomická oblasť	
• Zachovaná úplná základná škola (1.–9. ročník) a materská škola priamo v obci • Relatívne priaznivá situácia na trhu práce (nízka evidovaná nezamestnanosť) • Stabilná, homogénna a sociálne súdržná komunita obyvateľov • Vysoký podiel vlastníckeho bývania a silná väzba obyvateľov na obec • Rozvinutý kultúrno-spoločenský a komunitný život (bohatý kalendár podujatí, tradície, dobre fungujúce vzťahy obec-škola-komunita) • Aktívne občianske združenia, spolky, cirkev a dobrovoľnícke organizácie • Existencia obecného sociálneho podniku • Rastúci počet fyzických osôb – najmä živnostníkov (remeslá, stavebníctvo, služby) • Dostupnosť základnej športovej a kultúrnej infraštruktúry	• Dlhodobo nepriaznivý demografický vývoj (úbytok a starnutie obyvateľstva) • Prevažne negatívne migračné saldo, odchod mladých a ekonomicky aktívnych • Vysoká závislosť obyvateľov od dochádzky za prácou mimo obce • Slabá ponuka pracovných miest priamo v obci • Nízky počet právnických osôb a absencia väčších zamestnávateľov • Praktická absencia nájomného bývania pre mladé rodiny • Energeticky náročný bytový fond, vysoký podiel pevného paliva • Nedostatočná infraštruktúra sociálnych služieb (chýba opatrovateľská služba, pobytové zariadenie, stacionár) • Absencia zdravotníckeho zariadenia priamo v obci • Chýbajúce komunitné športové aktivity, chýba športové centrum • Chýbajúce komunitné aktivity v ZŠ • Chýbajúce priestory pre kultúru • Slabo využívané ľudské zdroje (v oblasti kultúry a športu) • Chýbajúce služby pre seniorov (napr. záhradnícke služby) • Udržateľnosť ZŠ v obci s ohľadom na dochádzku detí (z obce) do ZŠ v meste (inej lokalite) • Chýbajúce ubytovacie kapacity pre návštevníkov obce (s ohľadom na udržateľnú rozvoj)
Územno-technická oblasť	
• Štálové osídlenie ako lákadlo návštevníkov a nových obyvateľov • Vybudovaný verejný vodovod v centrálnej časti obce • Funkčný systém odpadového hospodárstva s nadpriemernou mierou separácie odpadu • Obnova časti bytového fondu za posledných desať rokov • Vybudovaná základná sieť cyklotrás	• Priestorové rozmiestnenie sídiel ako bariéra pre budovanie infraštruktúry • Poloha obce mimo hlavných urbanizačných osí • Nedobudované chodníky • Nevyhovujúci stav časti miestnych komunikácií • Dopravná bezpečnosť, priestorové značenie • Nevysporiadané vlastnícke vzťahy k pozemkom, pod vybranými komunikáciami na štále

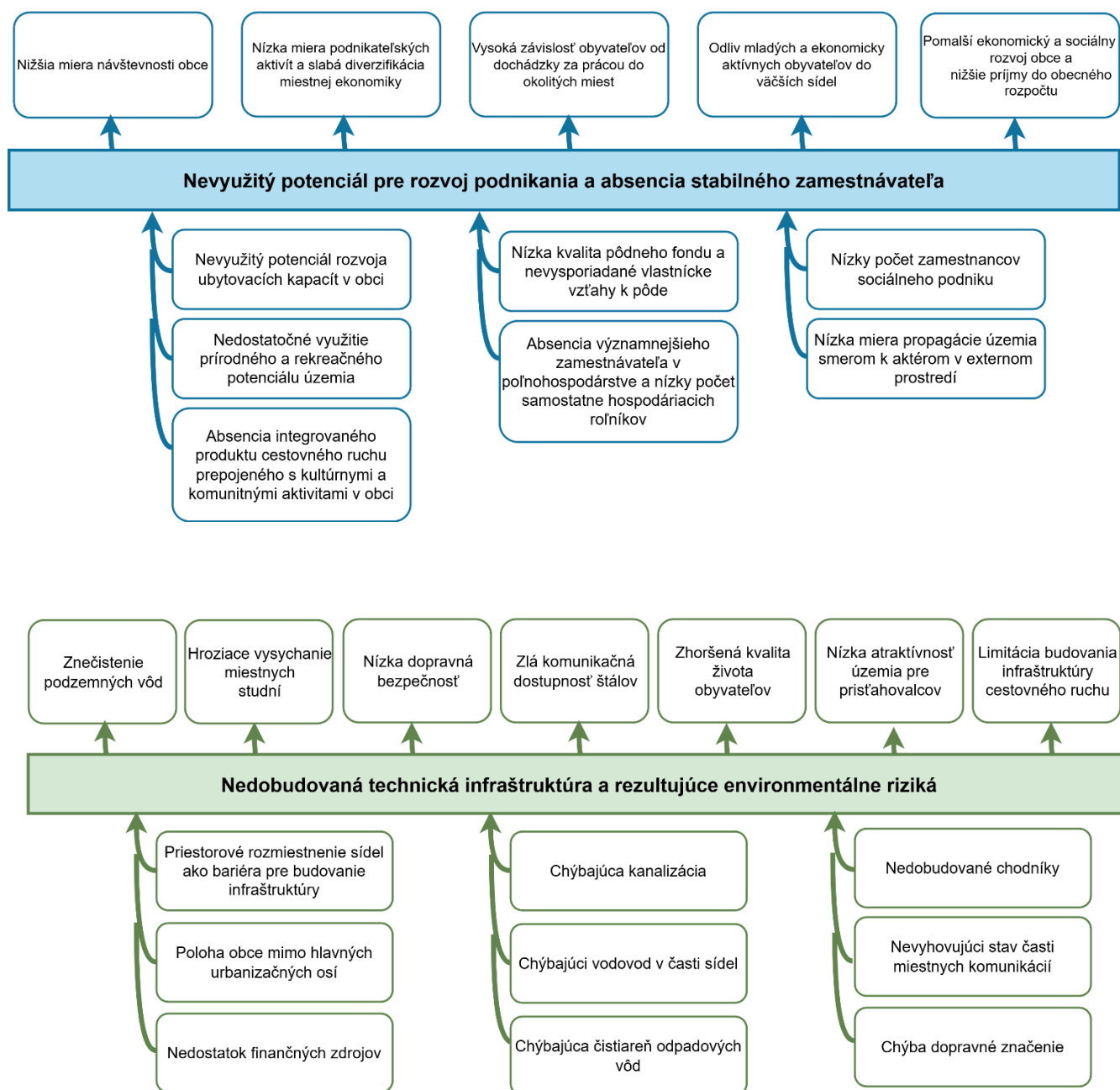
	• Nedostatočná dostupnosť verejnou dopravou • Chýbajúci vodovod v časti sídiel • Chýbajúca kanalizácia • Nízka miera plynofikácie mimo centrálnej časti obce, vysoký podiel vykurovania tuhým palivom • Starnúci bytový fond s vysokým podielom domov bez rekonštrukcie • Slabá ponuka nájomného a sociálneho bývania
Prírodno-environmentálna oblasť	
• Atraktívny reliéf územia (členitosť) , výskyt krasových útvarov • Vysoká krajinná a estetická hodnota územia • Kvalitné a zachovalé lesné ekosystémy • Výskyt nerastných surovín (keramické íly, vzácne kovy, hnedé uhlie) • Vysoká ekologická stabilita územia • Bohaté zásoby vodných zdrojov (pitnej vody a minerálnych prameňov, vodné toky a plochy) • Priaznivé klimatické pomery a kvalita ovzdušia	• Fragmentácia osídlenia (náklady na infraštruktúru a služby) • Limity pre budovanie technickej infraštruktúry – členitý reliéf územia a rozptýlená sídelná štruktúra zvyšujú náklady na budovanie technickej infraštruktúry (verejný vodovod, kanalizácia, miestne komunikácie) • Silná vodná erózia pozdĺž Hostianskeho potoka • Nízka kvalita pôdneho fondu • Nevysporiadané vlastnícke vzťahy k poľnohospodársky využívaným pozemkom • Bezpečnostné riziká (v súvislosti s banskými dielami) • Šírenie invázných druhov a zánik biotopov • Úpadok tradičnej krajinej štruktúry a poľnohospodárstva v obci, chýbajú aktívni poľnohospodári • Znečistenie z odpadových vôd • Znečistenie obce drobným komunálnym odpadom po spoloč. podujatiach (akcie, turisti)
Inštitucionálno-organizačná oblasť	
• Dobré finančné zdravie obce • Aktívna hospodárska činnosť (založenie obecného podniku) • Reorganizácia v oblasti vzdelávania • Pozitívne hodnotená úroveň komunikácie obce s občanmi • Spolupráca s organizácia v obci a medziobecná spolupráca	• Limity vlastných príjmov • Investičná závislosť na externých zdrojoch • Vysoké náklady na infraštruktúru a služby pri rozptýlenom osídlení • Slabé zaistenie informovanosti obyvateľov v rozptýlených častiach obce (na štáloch) • Chýbajúci lídri komunitných aktivít
Príležitosti	Ohrozenia
Socioekonomická oblasť	
• Rozvoj dostupného, obecného a nájomného bývania	• Prehľbovanie demografického úbytku a zrýchlené starnutie populácie

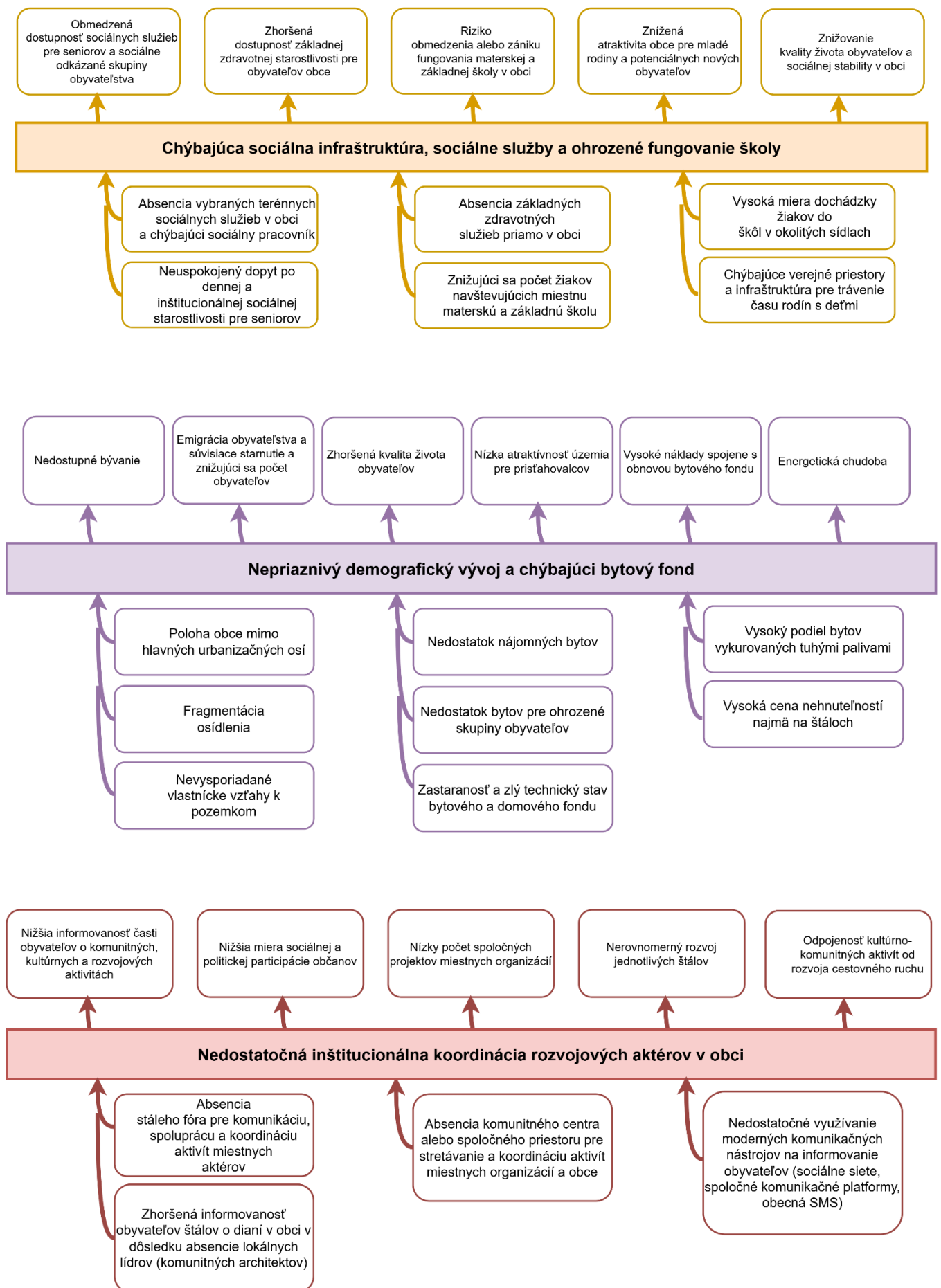
• Rozvoj terénnych sociálnych služieb a opatrovateľskej starostlivosti • Zvyšovanie energetickej efektívnosti bytového fondu (zelené projekty, OZE) • Podpora lokálneho podnikania, remesiel a malých služieb • Diverzifikácia ekonomiky smerom k službám, odborným a kreatívnym činnostiam • využitie silnej komunitnej identity pre rozvoj sociálnych inovácií (napr. komunitné centrum, záujmové aktivity – bylinkárstvo, hubárstvo, poľovníctvo, jóga ap.) • Rozvoj športu, rekreácie a mäkkého cestovného ruchu (turistika, podujatia) • Zapojenie externých zdrojov (fondy EÚ, národné a súkromné schémy) pre dobudovanie absentujúcej infraštruktúry • Posilnenie spolupráce s okolitými obcami a okresným mestom	• Riziko ohrozenia udržateľnosti školy a verejných služieb • Zvyšovanie sociálnych nárokov bez adekvátneho rastu príjmov obce • Pokračujúci odliv mladých a kvalifikovaných obyvateľov • Riziko energetickej chudoby domácností • Zhoršovanie dostupnosti sociálnej a zdravotnej starostlivosti pre seniorov • Obmedzené finančné kapacity obce na riešenie komplexných výziev
Územno-technická oblasť	
• Dobudovanie chodníkov a miestnych komunikácií • Zlepšenie cyklistickej infraštruktúry v nadväznosti na existujúce cyklotrasy a prepojenie s atraktivitami v regióne. • Vybudovanie vegetačnej čistiare odpadových vôd • Zvýšenie ponuky bytov v obci	• Pretrvávajúci investičný deficit v oblasti kanalizácie a technickej infraštruktúry • Riziko zhoršovania kvality podzemných vôd v dôsledku individuálneho odvádzania odpadových vôd. • Rast nákladov na energie a vykurovanie pri vysokom využívaní tuhých palív. • Zhoršovanie dopravnej dostupnosti pri nedostatočných investíciách do verejnej dopravy. • Postupná degradácia staršieho bytového fondu bez systematickej obnovy
Prírodno-environmentálna oblasť	
• Potenciál pre rozvoj cestovného ruchu • Potenciál pre ťažbu nerastných surovín a rozvoj výroby • Potenciál pre rozvoj ekologického multifunkčného poľnohospodárstva a poľovníctvo	• Klimatická zmena • Overtourism • Nedostatok finančných zdrojov na realizáciu technickej infraštruktúry
Inštitucionálno-organizačná oblasť	
• Potenciál pre dobrovoľnícku prácu • Spolupráca s partnermi v mikroregióne	• pokles počtu obyvateľov • konsolidácia a ekonomický tlak na rozpočet (osobitne na oblasť vzdelávania)

B7 Stromy problémov

KLÚČOVÉ PROBLÉMY

1. Nevyužitý potenciál pre rozvoj podnikania a absencia stabilného zamestnávateľa
2. Nedobudovaná technická infraštruktúra a rezultujúce environmentálne riziká
3. Chýbajúca sociálna infraštruktúra, sociálne služby a ohrozené fungovanie školy
4. Nepriaznivý demografický vývoj a chýbajúci bytový fond
5. Nedostatočná inštitucionálna koordinácia rozvojových aktérov v obci

C. STRATEGICKO-PROGRAMOVÁ ČASŤ

C.1 Vízia rozvoja a globálny cieľ

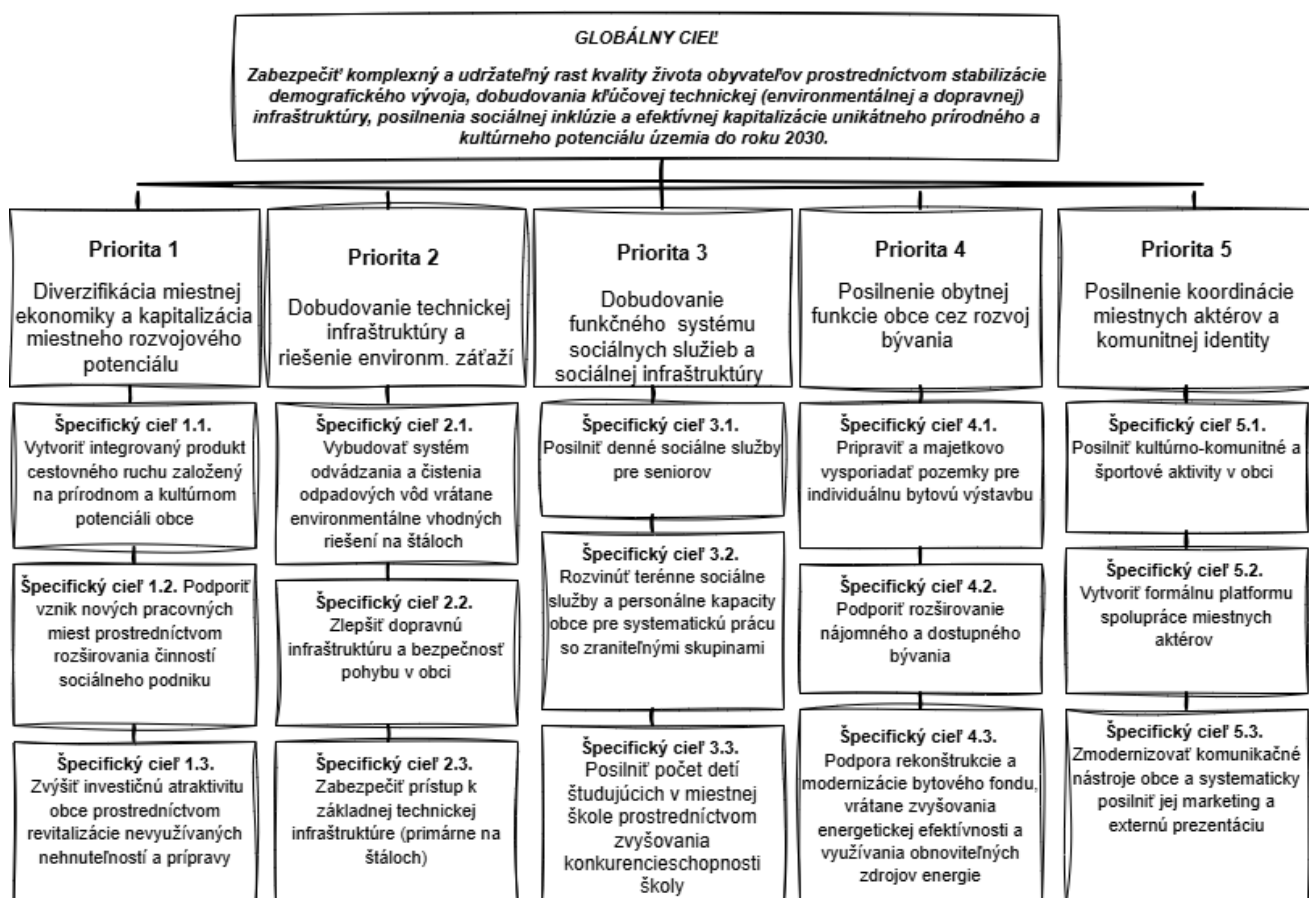
Vízia a globálny cieľ obce reflektujú kľúčové výstupy SWOT analýzy a zdôrazňujú rozvojový potenciál územia. Vychádzajú predovšetkým z unikátneho charakteru osídlenia a prírodného bohatstva obce, poukazujú na silný komunitný potenciál obce reagujú na investičný deficit v infraštruktúre, tiež na nepriaznivý demografický vývoj a potrebu stabilizácie populácie prostredníctvom rozvoja bývania a na potrebu budovania lokálnej ekonomiky.

Vízia

Obec Jedľové Kostolany sa do roku 2030 stane modernou, ekologicky stabilnou a sociálne súdržnou obcou, ktorá naplno využíva svoj unikátny prírodný potenciál a štálové osídlenie a zaisťuje vysokú kvalitu života pre všetky generácie obyvateľov obce.

Globálny cieľ

Zabezpečiť komplexný a udržateľný rast kvality života obyvateľov prostredníctvom stabilizácie demografického vývoja, dobudovania kľúčovej technickej (environmentálnej a dopravnej) infraštruktúry, posilnenia sociálnej inklúzie a efektívnej kapitalizácie unikátneho prírodného a kultúrneho potenciálu územia do roku 2030.

Zdroj: Vlastné spracovanie.

C.2 Strategické priority, ciele a opatrenia rozvoja

Priorita 1: Diverzifikácia miestnej ekonomiky a kapitalizácia miestneho rozvojového potenciálu

Priorita vedie k posilneniu ekonomickej základne obce prostredníctvom lepšieho využitia jej prírodného, kultúrneho a priestorového potenciálu. Dôležitým prvkom bude vytvorenie integrovaného produktu cestovného ruchu (1.1), ktorý prepojí miestne atrakcie, podujatia a zážitky do ucelenej ponuky pre návštevníkov a prispeje k zvýšeniu návštevnosti územia. Súčasťou priority je aj rozvoj činností sociálneho podniku, ktorý môže vytvárať nové pracovné miesta a poskytovať služby pre obec aj jej obyvateľov (1.2). Dôležitú úlohu bude zohrávať aj revitalizácia nevyužívaných nehnuteľností a príprava vhodných pozemkov pre podnikateľské aktivity (1.3). Realizáciou týchto opatrení sa zvýši investičná atraktivita obce, rozšíria sa možnosti miestneho podnikania a posilnia sa príjmy do obecného rozpočtu.

Špecifické ciele:

1.1. Vytvoriť integrovaný produkt cestovného ruchu založený na prírodnom a kultúrnom potenciáli obce.

1.2. Podporiť vznik nových pracovných miest prostredníctvom rozširovania činností sociálneho podniku

1.3. Zvýšiť investičnú atraktivitu obce prostredníctvom revitalizácie nevyužívaných nehnuteľností a prípravy

Cieľ	Opatrenie	Indikatívne aktivity	Cieľové skupiny	Zodpovednosť za implementáciu
1.1	1.1.1. Prepojiť prírodné a kultúrne atrakcie obce do jednej ponuky pre návštevníkov	• realizácia stretnutia so socio-ekonomickými partnermi obce pre rozvoj CR • vytvorenie spoločnej cestovnej a zážitkovej mapy pre návštevníka obce	obyvatelia, návštevníci	obec
	1.1.2. Vytvoriť digitálnu verziu tejto mapy a prepojiť ju s kalendárom podujatí	• integrácia novovzniknutej mapy do vlastného webu / aplikácie • vytvorenie zábavných a zážitkových programov a úloh v rámci tejto digitálnej platformy	návštevníci	obec
1.2	1.2.1. Rozšíriť komerčné aktivity sociálneho podniku o manažment odpadov, upratovacie služby a údržbu	• zamestnanie dodatočného zamestnanca pre poskytovanie služieb kosenia a úpravy prostredia a zelene	návštevníci	obec, neziskový sektor (OZ)
		• zamestnanie dodatočného zamestnanca pre potreby manažmentu odpadov	obyvatelia, zamestnanci sociálneho podniku	obec, sociálny podnik

			sociálneho podniku	
1.3	1.3.1. Obstaráť a sceliť vybrané pozemky za účelom realizácie rozvojových aktivít	• obstaráť a sceliť vybrané pozemky za účelom realizácie rozvojových aktivít	Individuálni vlastníci pozemkov, obyvatelia obce	obec
	1.3.2. Pripraviť priestory pre zriadenie budúceho zariadenia zdravotného strediska	• revitalizácia vybraného priestoru vo vlastníctve obce	obyvatelia obce	obec

Priorita 2: Dobudovanie technickej infraštruktúry a riešenie environmentálnych záťaží

Priorita reaguje na kritický investičný deficit v oblasti environmentálnej a dopravnej infraštruktúry. Obec v súčasnosti nemá vybudovanú splaškovú kanalizáciu a čistiareň odpadových vôd (78,7 % domov využíva septiky a žumpy), čo vedie k ohrozeniu kvality podzemných vôd a k znečisťovaniu rieky Žitava. V dôsledku klimatických zmien a narastajúcich období sucha sú miestne studne v štáloch nepostačujúce, čo vyžaduje rozšírenie verejného vodovodu aj do odľahlých častí obce alebo hľadanie alternatívnych a efektívnych riešení pre zabezpečenie pitnej vody na štáloch. Geografická fragmentácia osídlenia kladie zvýšené nároky aj na zabezpečenie systému čistenia odpadových vôd v odľahlých častiach obce. Vybudovaním systému čistenia odpadových vôd (2.1) a budovaním decentralizovaných (lokálnych) vodovodov na štáloch (2.3) obec zabezpečí environmentálnu stabilitu, potrebnú odolnosť voči narastajúcim obdobiam sucha a základné služby obyvateľom obce.

V časti obce chýbajú súvislé chodníky, čo v kombinácii s nevyhovujúcim technickým stavom niektorých miestnych komunikácií a absentujúcim priestorovým značením komunikácií znižuje bezpečnosť obyvateľov. Zlepšenie technického stavu ciest a dobudovanie chýbajúcich chodníkov (2.2) je nevyhnutné pre zvýšenie bezpečnosti a komfortu pohybu obyvateľov a návštevníkov v podmienkach rozptýleného osídlenia. Realizácia týchto cieľov predstavuje základný predpoklad pre udržateľný rozvoj a ochranu unikátneho prírodného zázemia obce.

Špecifické ciele:

2.1. Vybudovať systém odvádzania a čistenia odpadových vôd vrátane environmentálne vhodných riešení na štáloch

2.2. Zlepšiť dopravnú infraštruktúru a bezpečnosť pohybu v obci

2.3. Zabezpečiť prístup k základnej technickej infraštruktúre (primárne na štáloch)

Cieľ	Opatrenie	Indikatívne aktivity	Cieľové skupiny	Zodpovednosť za implementáciu
2.1	2.1.1 Vybudovať systém odvádzania a čistenia	• vypracovanie projektovej dokumentácie	obyvatelia, návštevníci	obec

	odpadových vôd – centrálne časť obce	• výstavba ČOV • výstavba kanalizačnej siete		
	2.1.2 Vybudovať decentralizované a prírode blízke systémy čistenia odpadových vôd na štáloch	• výstavba domových čistiarní odpadových vôd • výstavba malých komun. ČOV pre skupinu domov • výstavba vegetačných ČOV	obyvatelia, návštevníci	obec, individuálni vlastníci domov
2.2	2.2.1 Zlepšiť kvalitu miestnych komunikácií v obci a zvýšiť bezpečnosť účastníkov cestnej premávky	• vypracovanie projektovej dokumentácie • dobudovanie chodníkov • oprava a údržba miestnych komunikácií • vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom (pod komunikáciami) • zabezpečenie priestorového značenia v obci	obyvatelia, návštevníci, vlastníci pozemkov	Obec
	2.2.2 Zlepšiť dostupnosť verejnou dopravou	• zvýšiť frekvenciu spojov VOS	obyvatelia, návštevníci	obec, dopravca (VOS)
2.3	2.3.1 Vybudovanie decentralizovaných (lokálnych) vodovodov na štáloch	• výstavba malého komunitného vodovodu • zber dažďovej vody (doplňkový zdroj vody na technické použitie) • výstavba individuálnych studní	obyvatelia, návštevníci	obec, individuálni vlastníci domov
	2.3.2 Implementácia adaptačných opatrení na klimatickú zmenu a revitalizácia verejných budov	• obnova verejných priestranstiev • budovanie prvkov zelenej a modrej infraštruktúry	obyvatelia	obec, individuálni vlastníci domov

Priorita 3: Dobudovanie funkčného systému sociálnych služieb a sociálnej infraštruktúry

Priorita je zameraná na zlepšenie kvality života obyvateľov prostredníctvom rozvoja sociálnych služieb, dostupnosti starostlivosti a podpory rodín s deťmi. Prvým opatrením bude zriadenie denného stacionára pre seniorov (3.1) a rozvoj terénnych sociálnych služieb (3.2), ktoré prispejú k lepšej starostlivosti o zraniteľné skupiny obyvateľstva. Kľúčovou súčasťou priority je aj posilnenie konkurencieschopnosti miestnej materskej a základnej školy (3.3), a to prostredníctvom rozširovania voľnočasových aktivít, ekologických vzdelávacích programov a zlepšenia dostupnosti školy pre deti z okolitých častí územia. Rozvoj sociálnej infraštruktúry prispeje k stabilizácii počtu obyvateľov, zvýši atraktivitu obce pre mladé rodiny a podporí sociálnu súdržnosť miestnej komunity.

Špecifické ciele:

3.1. Posilniť denné sociálne služby pre seniorov

3.2. Rozvinúť terénne sociálne služby a personálne kapacity obce pre systematickú prácu so zraniteľnými skupinami

3.3. Posilniť počet detí študujúcich v miestnej škole prostredníctvom zvyšovania konkurencieschopnosti školy

Cieľ	Opatrenie	Indikatívne aktivity	Cieľové skupiny	Zodpovednosť za implementáciu
3.1	3.1.1. Rozvoj komunitných sociálnych služieb prostredníctvom zriadenia denného stacionára	• príprava a revitalizácia vhodných priestorov pre zriadenie denného stacionára pre seniorov • zriadenie novej inštitúcie, zabezpečenie potrebného vybavenia a pracovnej sily	seniori	obec
3.2	3.2.1. Zamestnať sociálneho pracovníka za účelom poskytovania vybraných terénnych sociálnych služieb	• prijatie zamestnanca pre výkon sociálnych služieb do pracovného pomeru • zriadenie poskytovania vybraných terénnych sociálnych služieb	obyvatelia obyvatelia	Obec obec
3.3	3.3.1. Zvýšenie kvality vzdelávania prostredníctvom rekonštrukcie školy a budovania nových vzdelávacích programov	• riešenie havarijného stavu budovy školy • digitalizácia vzdelávania a zlepšenie technického vybavenia • vytvorenie programu ekoškoly a tvorba experimentálnej komunitnej, študentskej záhrady spolu s vodnými plochami a drobnou zelenou infraštruktúrou • zriadenie nových krúžkov zameraných na postupy ekologického hospodárenia a starostlivosti o zeleň, či spracovania bioproduktov	deti a mládež, žiaci spojenej školy	obec, spojená škola
3.3	3.3.2. Rozšírenie časovej dostupnosti a ponuky voľnočasových a záujmových aktivít základnej školy pre žiakov	• zavedenie nových krúžkov pre žiakov do neskorých podvečerných hodín • aktívna participácia vedenia školy na komunitných stretnutiach v	deti a mládež, žiaci spojenej školy	obec, spojená škola

		rámcí nového komunitného fóra		
3.3	3.3.3. Zriadenie školského taxíka za účelom zlepšenia dostupnosti školy pre deti z okolitých obcí	obstaranie viacúčelového vozidla pre obec s hlavným účelom zväžania detí do školy (sekundárny účel vo väzbe na CR a pri rozvoji kultúrno-komunitného života)	deti a mládež, obyvatelia, návštevníci	obec, spojená škola

Priorita 4: Posilnenie obytnej funkcie obce cez rozvoj bývania

Demografický vývoj obce v poslednom desaťročí poukazuje na postupné oslabovanie populačnej základne a zvyšujúce sa riziko dlhodobého populačného úbytku. Celkový populačný vývoj je charakterizovaný kombináciou negatívneho prirodzeného prírastku a prevažne nepriaznivého migračného salda. Súčasne sa postupne mení veková štruktúra obyvateľstva smerom k vyššiemu zastúpeniu poproduktívnej zložky populácie, čo sa prejavuje rastom indexu ekonomického zaťaženia a zvyšujúcimi sa nárokmi na zabezpečenie verejných služieb. Tento demografický vývoj predstavuje významnú výzvu pre dlhodobú stabilitu obce, keďže znižovanie počtu obyvateľov a odchod mladších generácií oslabujú jej rozvojový potenciál. Jedným z faktorov, ktoré môžu ovplyvňovať migračné správanie obyvateľov a schopnosť obce stabilizovať alebo prilákať nové domácnosti, je dostupnosť vhodného bývania. Bytový fond obce je charakteristický výrazným zastúpením rodinných domov a vysokým podielom vlastníckeho bývania, pričom nájomné a dostupné formy bývania sú zastúpené len v obmedzenom rozsahu. Na obmedzenú dostupnosť nájomného bývania poukazujú aj výsledky dotazníkového prieskumu medzi obyvateľmi, v ktorom bola dostupnosť komerčných aj sociálnych nájomných bytov hodnotená ako jedna z najproblematickejších oblastí kvality života v obci. Z hľadiska rozvojových možností obce je zároveň dôležité vytvárať podmienky pre rozširovanie individuálnej bytovej výstavby. Bytový fond v obci je charakteristický vysokým podielom starších rodinných domov a takmer polovica domov neprešla žiadnou významnejšou rekonštrukciou. Tento stav sa premietá do nižšej kvality bývania, vyšších nákladov domácností na energie a zvýšenej energetickej náročnosti budov.

Vzhľadom na tradičný vidiecky charakter zástavby a vysoký podiel bývania v rodinných domoch predstavuje individuálna bytová výstavba prirodzený spôsob rozvoja bývania. Cieľ Pripraviť a majetkovo vysporiadať pozemky pre individuálnu bytovú výstavbu (4.1) preto vytvára základný predpoklad pre nové usídľovanie obyvateľov. 4.2). Podporiť rozširovanie nájomného a dostupného bývania pomôže riešiť bytovú situáciu mladých domácností či sociálne zraniteľnejších skupín obyvateľstva. Cieľ Podpora rekonštrukcie a modernizácie bytového fondu, vrátane zvyšovania energetickej efektívnosti a využívania obnoviteľných zdrojov energie (4.3), preto predstavuje snahu o znižovanie energetickej chudoby, zlepšovanie kvality bývania a dlhodobé zvyšovanie atraktivity obce ako miesta pre stabilné a udržateľné bývanie.

Špecifické ciele:

4.1. Pripraviť a majetkovo vysporiadať pozemky pre individuálnu bytovú výstavbu.

4.2. Podporiť rozširovanie nájomného a dostupného bývania

4.3. Podpora rekonštrukcie a modernizácie bytového fondu, vrátane zvyšovania energetickej efektívnosti a využívania obnoviteľných zdrojov energie

Cieľ	Opatrenie	Indikatívne aktivity	Cieľové skupiny	Zodpovednosť za implementáciu
4.1	4.1.1 Pripraviť územie pre individuálnu bytovú výstavbu	- identifikácia vhodných lokalít pre výstavbu IBV v územnom pláne - príprava projektovej dokumentácie pre technickú infraštruktúru (cesty, siete)	noví obyvatelia	obec
	4.1.2 Majetkovo vysporiadať a pripraviť stavebné pozemky	- vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom - zabezpečiť základnú technickú infraštruktúru (prístupové komunikácie, inžinierske siete) - získanie a odpredaj stavebných pozemkov vo vlastníctve obce	noví obyvatelia, obyvatelia realizujúci stavbu	obec
4.2	4.2.1 Rozšíriť možnosti obecného nájomného bývania a vytvoriť dostupné bývanie pre špecifické skupiny obyvateľstva	- výstavba bytových domov - zabezpečenie menších nájomných bytov pre mladé rodiny a ďalšie špecifické skupiny obyvateľstva	noví obyvatelia, mladé rodiny, znevýhodnené skupiny obyvateľov	obec
4.3	4.3.1 Podporiť obnovu a rekonštrukciu rodinných domov	- informovanie o dotačných schémach na obnovu bývania - obnova domov (napr. zateplňovanie, výmena okien, modernizácia vykurovania)	individuálni vlastníci domov	obec, individuálni vlastníci domov
	4.3.2 Zvyšovať energetickú efektívnosť budov a podporiť využívanie obnoviteľných zdrojov energie	- informovanie o dotačných schémach na využívanie obnoviteľných zdrojov energie a o možnostiach úspory energie - podpora prechodu na energeticky efektívnejšie zdroje vykurovania - inštalácia zariadení využívajúcich obnoviteľne zdroje energie v domácnostiach	individuálni vlastníci domov	obec, individuálni vlastníci domov

Priorita 5: Posilnenie koordinácie miestnych aktérov a komunitnej identity

Piata priorita sa zameriava na posilnenie spolupráce medzi miestnymi organizáciami, občianskymi iniciatívami a samosprávou, ako aj na podporu aktívneho komunitného života v obci. Kľúčovým prvkom bude vytvorenie formálnej platformy spolupráce miestnych aktérov a zriadenie komunitného centra (5.2), ktoré poskytne priestor pre stretávanie, koordináciu aktivít a realizáciu spoločných projektov. Priorita podporí aj rozvoj kultúrnych, športových a komunitných podujatí vrátane aktivít organizovaných na štáloch (5.1). Dôležitou súčasťou bude aj modernizácia komunikačných nástrojov obce a lepšie zapájanie obyvateľov do informovania a rozvoja miestnej komunity (5.3). Realizácia opatrení prispeje k posilneniu komunitnej identity, lepšej informovanosti obyvateľov a efektívnejšiemu využívaniu potenciálu miestnych aktérov.

Špecifické ciele:

5.1. Posilniť kultúrno-komunitné a športové aktivity v obci

5.2. Vytvoriť formálnu platformu spolupráce miestnych aktérov

5.3. Zmodernizovať komunikačné nástroje obce a systematicky posilniť jej marketing a externú prezentáciu

Cieľ	Opatrenie	Indikatívne aktivity	Cieľové skupiny	Zodp. za implementáciu
5.1	5.1.1 Zvýšiť počet kultúrnych a športových podujatí v obci vrátane podujatí na štáloch	• zavádzanie nových typov kultúrnych a športových podujatí aj vo väzbe na vznikajúce komunitné centrum • vytvorenie nového formátu putovného kultúrneho, či športového podujatia na štáloch • zvýšenie miery využitia štálov pri organizovaní miestneho festivalu	obyvatelia, záujmové skupiny v obci	Obec, neziskový sektor (OZ a neformálne záujmové skupiny)
	5.1.2. Dobudovať absentujúce prvky infraštruktúry pre rozvoj kultúry a športu	• vybudovanie nového amfiteátra • zriadiť tenisové kurty pre obyvateľov a návštevníkov obce	obyvatelia, vrátane detí a mládeže, športovci	obec
5.2	5.2.1. Zriadiť spoločné občianske združenie obce a formálnych občianskych aktérov v obci	• zrealizovanie série stretnutí aktérov miestnej komunity za účelom tvorby nového miestneho partnerstva • registrácia občianskeho združenia ako strechy pre nové komunitné fórum	Obyvatelia obce, záujmové skupiny, odborníci (z miestnych obyvateľov)	Obec, záujmové skupiny

		vytvorenie inštitútu komunitného architekta (predstaviteľa komunity) na štáloch		
5.2.2	Prenechať správu sociálnych sietí mladým obyvateľom obce a tvoriť inovatívny audio-vizuálny obsah pre sociálne siete	- vytvoriť kreatívny tím obce spomedzi mladých obyvateľov - výber nového správcu sociálnych sietí a tvorba moderného vizuálneho obsahu, či kampaní – aj vo väzbe na nový komplexný produkt CR	mládež, obyvatelia obce, návštevníci	obec, skupiny mladých obyvateľov
5.2.3	Zriadiť systém obecnej SMS	Zriadenie obecnej sms ako nástroja pre pravidelné informovanie obyvateľov	obyvatelia	obec
5.3	5.3.1 Zriadiť komunitné centrum obce s vlastnými priestormi a potrebným vybavením	Výber priestorov pre budúce komunitné centrum (prípadná revitalizácia – upresní sa), zabezpečenie potrebného mobiliáru a technického vybavenia a zriadenie novej organizácie	záujmové skupiny v obci, obyvatelia obce	Obec, záujmové skupiny v obci

C.3 Väzba na priority kraja

Priority a ciele Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Jedľové Kostoľany sú v súlade s cieľmi Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja do roku 2030. Vzájomnú synergiu vykazujú predovšetkým v oblasti podpory rozvoja cestovného ruchu, budovania technickej infraštruktúry (vodnej a dopravnej), rozvoja sociálnej ekonomiky a poskytovania sociálnych služieb, podpory primárneho vzdelávania a budovania súdržných komunít. Obe úrovne strategického plánovania sa stretávajú aj v celi modernizovať komunikáciu a implementovať smart riešenia pre efektívnejšiu správu a marketing územia.

Tabuľka 16: Vzájomné väzby v strategickom plánovaní na lokálnej (PHRSR Jedľové Kostoľany) a regionálnej úrovni (PHRSR NSK)

Priorita PHRSR obce Jedľové Kostoľany	Strategický cieľ PHRSR obce Jedľové Kostoľany	Strategický cieľ PHRSR NSK
1. Diverzifikácia miestnej ekonomiky a kapitalizácia miestneho rozvojového potenciálu	1.1. Vytvoriť integrovaný produkt cestovného ruchu založený na prírodnom a kultúrnom potenciáli obce.	1.4. Zvýšenie využitia endogénneho potenciálu územia pre rozvoj udržateľného cestovného ruchu
	1.2. Podporiť vznik nových pracovných miest prostredníctvom rozširovania činností sociálneho podniku	4.4 Zlepšenie podmienok pre rozvoj sociálnej ekonomiky, sociálne a pracovné začlenenie znevýhodnených a zraniteľných osôb
	1.3. Zvýšiť investičnú atraktivitu obce prostredníctvom revitalizácie nevyužívaných nehnuteľností a prípravy	6.2 Rozvoj vidieka

2. Dobudovanie technickej infraštruktúry a riešenie environmentálnych záťaží	2.1. Vybudovať systém odvádzania a čistenia odpadových vôd vrátane environmentálne vhodných riešení na štáloch	2.2. Budovanie infraštruktúry vodného hospodárstva
	2.2. Zlepšiť dopravnú infraštruktúru a bezpečnosť pohybu v obci	3.1. Zlepšiť dopravnú obslužnosť územia a udržateľnú mobilitu
	2.3. Zabezpečiť prístup k základnej technickej infraštruktúre (primárne na štáloch)	2.2. Budovanie infraštruktúry vodného hospodárstva 2.4. Ochrana voči živelným pohromám a zmierňovanie dopadov klimatickej zmeny
3. Dobudovanie funkčného systému sociálnych služieb a sociálnej infraštruktúry	3.1. Posilniť denné sociálne služby pre seniorov	4.1 Rozvoj smart sociálnych a zdravotných služieb s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok 4.4 Zlepšenie podmienok pre rozvoj sociálnej ekonomiky, sociálne a pracovné začlenenie znevýhodnených a zraniteľných osôb
	3.2. Rozvinúť terénne sociálne služby a personálne kapacity obce pre systematickú prácu so zraniteľnými skupinami	4.1 Rozvoj smart sociálnych a zdravotných služieb s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok 4.4 Zlepšenie podmienok pre rozvoj sociálnej ekonomiky, sociálne a pracovné začlenenie znevýhodnených a zraniteľných osôb
	3.3. Posilniť počet detí študujúcich v miestnej škole prostredníctvom zvyšovania konkurencieschopnosti školy	5.1 Zvýšenie kvality a inkluzívnosti predprimárneho a primárneho vzdelávania 5.3 Zlepšenie možností celoživotného a záujmového vzdelávania
4. Posilnenie obytnej funkcie obce cez rozvoj bývania	4.1. Pripraviť a majetkovo vysporiadať pozemky pre individuálnu bytovú výstavbu	6.1 SMART regióny a obce 6.2 Rozvoj vidieka
	4.2. Podporiť rozširovanie nájomného a dostupného bývania	4.2 Rozvoj inkluzívneho bývania
	4.3. Stabilizovať a zvyšovať počet mladých rodín a detí prostredníctvom podpory kvality vzdelávacích a komunitných služieb	5.1 Zvýšenie kvality a inkluzívnosti predprimárneho a primárneho vzdelávania 5.3 Zlepšenie možností celoživotného a záujmového vzdelávania
5. Posilnenie koordinácie miestnych aktérov a komunitnej identity	5.1. Posilniť kultúrno-komunitné a športové aktivity v obci	4.7 Rozvoj občianskej spoločnosti
	5.2. Vytvoriť formálnu platformu spolupráce miestnych aktérov	4.5 Rozvoj občianskej spoločnosti 6.2 Rozvoj vidieka
	5.3. Zmodernizovať komunikačné nástroje obce a systematicky posilniť jej marketing a externú prezentáciu	6.1 SMART regióny a obce

Zdroj: Spracované na základe Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja NSK do roku 2030 (2022).

D. REALIZAČNO-FINANČNÁ ČASŤ

D.1 Inštitucionálne zabezpečenie implementácie PHRSR

Obec Jedľové Kostoľany pôsobí ako hlavný koordinátor rozvoja územia v rámci svojich zákonných kompetencií, ktoré zahŕňajú najmä oblasť dopravy, životného prostredia, školstva, kultúry a sociálnych služieb. Implementácia PHRSR je založená na integrovanom prístupe, ktorý spája požiadavky samosprávy, súkromného sektora a občianskej spoločnosti.

D.1.1 Štruktúra zainteresovaných strán a ich kompetencie

V súlade s princípom viacúrovňového riadenia sú do procesu implementácie PHRSR zapojené nasledujúce subjekty:

Obecné zastupiteľstvo (7 poslancov) plní úlohu najvyššieho riadiaceho a schvaľovacieho orgánu. Schvaľuje PHRSR, jeho aktualizácie, akčné plány a monitorovacie správy. Zároveň zhodnocuje mieru dosiahnutia cieľov a rozhoduje o revíziách stratégie.

Komisie pri obecnom zastupiteľstve boli zriadené ako poradné, iniciatívne a kontrolné orgány obecného zastupiteľstva. Sú zložené z poslancov obecného zastupiteľstva a z ďalších osôb zvolených obecným zastupiteľstvom. Obecné zastupiteľstvo zriadilo 2 komisie.

Komisia výstavby a životného prostredia

- posudzuje koncepcie z hľadiska rozvoja obce
- posudzuje projekty na čerpanie štátnych fondov a fondov EÚ v oblasti svojej pôsobnosti
- posudzuje vlastnú investičnú činnosť obce v záujme zabezpečenia potrieb obyvateľov obce a rozvoja obce
- usmerňuje investičnú činnosť právnických a fyzických osôb v obci
- posudzuje územnoplánovaciu dokumentáciu obce, jej obstarávanie, schvaľovanie a zmeny
- spolupôsobí pri príprave vlastnej investičnej a podnikateľskej činnosti obce z územnoplánovacieho hľadiska
- prekladá iniciatívne návrhy na rozvoj dopravy a miestnych komunikácií
- posudzuje návrhy na rozvoj verejného osvetlenia, elektrifikáciu, plynofikáciu obce
- spolupôsobí pri tvorbe a ochrane životného prostredia
- spolupôsobí pri správe a údržbe verejnej zelene
- kontroluje nakladanie s komunálnym odpadom
- kontroluje zásobovanie vodou, odpadové vody

Komisie pre školstvo, kultúru, mládež a šport

- koordinuje činnosť záujmových a občianskych združení a zariadení v záujme trvalého rozvoja kultúrneho, spoločenského, športového života v obci
- predkladá obecnému zastupiteľstvu návrhy na rozvoj obce v oblasti kultúry, školstva a športu
- zameriava sa na ochranu kultúrnych pamiatok v katastri obce

Obecný úrad (starosta a poverení zamestnanci) zabezpečuje a metodicky koordinuje realizáciu PHRSR, zodpovedá za dodržiavanie harmonogramu prác a koordinuje činnosť subjektov zodpovedných za implementáciu. Monitoruje proces implementácie a informuje zastupiteľstvo o pokroku v jednotlivých prioritách.

Hlavný kontrolór obce vykonáva kontrolu hospodárenia obce, vrátane hospodárenia rozpočtových a príspevkových organizácií obcou zriadených, nakladania s dotáciami a verejnými prostriedkami, dodržiavanie platnej legislatívy, postupov vo VO, dohliada na plnenie uznesení obecného zastupiteľstva a vyjadruje sa k návrhu rozpočtu obce a záverečnému účtu obce.

Obecný podnik Jedľové Kostolany, s.r.o., ktorý založila obec v roku 2023 je v 100 % vlastníctve obce a má status sociálneho podniku, realizuje kľúčové investičné aktivity v oblasti stavebníctva a technickej infraštruktúry. Podnik priamo napĺňa cieľ zvyšovania zamestnanosti a rozširovania obecných služieb.

Spojená škola Jedľové Kostolany zohráva kľúčovú úlohu pri implementácii cieľov v oblasti vzdelávania a budovania komunitnej identity. Pôsobí ako centrum pre inkluzívne vzdelávanie a komunitné aktivity.

Mikroregión Tribečsko (MAS) zabezpečuje koordináciu na mikroregionálnej úrovni prostredníctvom spoločných projektov, sieťovania socioekonomických partnerov a uľahčuje prístup k externým zdrojom (Fondy EÚ, LEADER NSK).

D.1.2 Nástroje implementácie

Kľúčovými nástrojmi na dosiahnutie strategických cieľov sú:

Akčný plán obce, ktorý predstavuje trojročný operatívny dokument s priamou väzbou na rozpočet obce, ktorý špecifikuje konkrétne aktivity, zodpovednosť a zdroje financovania.

Pravidelne aktualizovaný zoznam investičných a neinvestičných zámerov obce a jej partnerov (zásobník projektov).

Komunikačné nástroje, ktoré zahŕňajú využívanie mobilnej aplikácie a sociálnych sietí na informovanie občanov o zámeroch obce a zapájanie verejnosti do rozhodovania o rozvojových prioritách obce.

Inštitucionálne zabezpečenie zaručuje, že PHRSR nie je statickým dokumentom, ale živým nástrojom riadenia, ktorý umožňuje obci efektívne reagovať na globálne výzvy, akými sú klimatické zmeny či demografický vývoj.

D.2 Monitorovanie a hodnotenie

Proces monitorovania a hodnotenia predstavuje kontrolný mechanizmus spätnej väzby, ktorý zachytáva priebeh implementácie, jej aktuálny stav a porovnáva ho s plánovaným harmonogramom. Na základe získaných informácií je možné realizovať zásahy smerujúce buď k zosúladeniu skutočných aktivít s plánom, alebo k potrebnej úprave programu. Monitorovanie a hodnotenie prebiehajú súbežne. Monitorovanie je založené na sledovaní merateľných ukazovateľov výstupu a výsledku (tabuľka 17). Výstupy z monitorovania poskytujú obci podklady pre rozhodovanie s cieľom zlepšiť implementáciu, finančné plánovanie a riadenie. To sa dosahuje prostredníctvom rozvoja monitorovacieho systému prepojeného na finančné ukazovatele a indikátory relevantné pre hodnotenie pokroku, ktoré slúžia ako základ pre vypracovanie Správy o plnení PHRSR. Monitorovacie ukazovatele sú zároveň previazané s ukazovateľmi finančného plánovania samosprávy, čím vytvárajú podmienky pre spoločné hodnotenie úspešnosti realizácie Akčného plánu a Programového rozpočtu v oblasti rozvojových aktivít. Zároveň tvoria východisko pre tvorbu a aktualizáciu integrovaných hodnotiacich a výberových kritérií pri plánovaní akcií a výbere operácií AP. Monitorovanie a hodnotenie PHRSR zabezpečuje obec v rámci stanovených úloh a zodpovedností. Ukazovatele monitorovania na úrovni intervencií sú uvedené v popise aktivít a v akčnom pláne. Obec vedie evidenciu a buduje databázu, ktorá umožňuje priebežné sledovanie týchto ukazovateľov.

Tabuľka 17: Ukazovatele výstupu a výsledku

Priorita	Opatrenie	Indikátor výstupu	Zdroj informácií	Indikátor výsledku	Zdroj informácií
Priorita 1: Diversifikácia miestnej ekonomiky a kapitalizácia miestneho rozvojového potenciálu	1.1.1. Prepojiť prírodné a kultúrne atrakcie obce do jednej ponuky pre návštevníkov	počet vytvorených produktov cestovného ruchu	evidencia projektov	počet návštevníkov obce	evidencia dane za ubytovanie
	1.1.2. Vytvoriť digitálnu verziu tejto mapy a prepojiť ju s kalendárom podujatí	počet vytvorených digitálnych nástrojov (mapa, web/aplikácia)	evidencia projektov	počet používateľov digitálnej mapy a kalendára	webová analytika
	1.2.1. Rozšíriť komerčné aktivity sociálneho podniku o manažment odpadov, upratovacie služby a údržbu	počet vytvorených pracovných miest v sociálnom podniku	obec / sociálny podnik	príjmy sociálneho podniku z komerčných činností	výsledok hospodárenia
	1.3.1. Obstať a sceliť vybrané pozemky za účelom realizácie rozvojových aktivít	výmera obstaraných pozemkov v m2	kataster nehnuteľností	počet pripravených lokalít pre rozvojové aktivity	územnoplánovacia dokumentácia
	1.3.2. Pripraviť priestory pre zriadenie budúceho zariadenia zdravotného strediska	výmera zrekonštruovaných alebo upravených priestorov (m²)	projektová dokumentácia	počet poskytovaných zdravotných služieb v obci	poskytovateľ zdravotnej starostlivosti
Priorita 2: Dobudovanie technickej infraštruktúry a riešenie environmentálnych záťaží	2.1.1. Vybudovať systém odvádzania a čistenia odpadových vôd – centrálna časť obce	dĺžka nového potrubia verejnej siete na zber odpadových vôd v km	ZSVS, obec	podiel obyvateľov pripojených na obnovenú verejnú stokovú sieť a čistiareň odpadových vôd s minimálne sekundárnym čistením	MŽP, dokumentácia obce
	2.1.2. Vybudovať decentralizované a prírode blízke systémy čistenia odpadových vôd na štáloch	nová kapacita na úpravu odpadovej vody (populačný ekvivalent)	obec	podiel obyvateľov pripojených na obnovenú verejnú stokovú sieť a čistiareň odpadových vôd s minimálne sekundárnym čistením	MŽP, dokumentácia obce
	2.2.1. Zlepšiť kvalitu miestnych komunikácií v obci a zvýšiť bezpečnosť účastníkov cestnej premávky	dĺžka rekonštruovaných a modernizovaných ciest v obci (v km)	podporené projekty	používatelia novovybudovaných, zrekonštruovaných, zlepšených alebo modernizovaných ciest za rok (osobokm/rok)	podporené projekty

	2.2.2 Zlepšiť dostupnosť verejnou dopravou	počet spojov verejnej dopravy do obce za 1 pracovný deň	dopravca	používatelia verejnej dopravy za rok	dopravca
	2.3.1 Vybudovanie decentralizovaných (lokálnych) vodovodov na štáloch	Dĺžka nových alebo modernizovaných potrubí rozvodných systémov verejných vodovodov v km	ZSVS, obec	počet obyvateľov pripojených na obnovenú verejnú vodovodnú sieť	ŠÚSR
	2.3.2 Implementácia adaptačných opatrení na klimatickú zmenu a revitalizácia verejných budov	zelená infraštruktúra vybudovaná alebo vylepšená na adaptáciu na zmenu klímy (v m ²)	ITMS, obec	populácia, ktorá využíva ochranné opatrenia proti prírodným katastrofám súvisiacim so zmenou klímy (počet osôb)	ITMS, obec
Priorita 3: Dobudovanie funkčného systému sociálnych služieb a sociálnej infraštruktúry	3.1.1. Rozvoj komunitných sociálnych služieb prostredníctvom zariadenia denného stacionára	kapacita denného stacionára	projektová dokumentácia	počet klientov využívajúcich denný stacionár	výročné správy
	3.2.1. Zamestnať sociálneho pracovníka za účelom poskytovania vybraných terénnych sociálnych služieb	počet zamestnaných sociálnych pracovníkov	rozpočet obce	počet klientov využívajúcich terénne sociálne služby	evidencia klientov
	3.3.1. Zvýšenie kvality vzdelávania prostredníctvom rekonštrukcie školy a budovania nových vzdelávacích programov	výmera zrekonštruovaných učební alebo priestorov školy v m ²	projektová dokumentácia	miera spokojnosti žiakov a rodičov so vzdelávaním (%)	ex ante a ex post prieskum
	3.3.2. Rozšírenie časovej dostupnosti a ponuky voľnočasových a záujmových aktivít základnej školy pre žiakov	počet nových voľnočasových a záujmových krúžkov	vlastná dokumentácia školy	počet žiakov zapojených do voľnočasových aktivít	vlastná dokumentácia školy
	3.3.3. Zriadenie školského taxíka za účelom zlepšenia dostupnosti školy pre deti z okolitých obcí	počet prepravovaných žiakov	vlastná dokumentácia školy	počet žiakov dochádzajúcich z okolitých obcí	vlastná dokumentácia školy
Priorita 4: Posilnenie obytnej funkcie obce cez rozvoj	4.1.1 Pripraviť územie pre individuálnu bytovú výstavbu	počet pripravených lokalít pre IBV	vlastná evidencia obce	počet vydaných stavebných povolení pre rodinné domy	vlastná evidencia obce

Priorita 5: Posilnenie koordinácie miestnych aktérov a komunitnej identity	4.1.2 Majetkovo vysporiadať a pripraviť stavebné pozemky	výmera majetkovo vysporiadaných pozemkov	kataster nehnuteľností	počet nových rodinných domov skolaudovaných na pripravených pozemkoch	vlastná evidencia obce
	4.2.1 Rozšíriť možnosti obecného nájomného bývania a vytvoriť dostupné bývanie pre špecifické skupiny obyvateľstva	počet novovybudovaných nájomných bytov	vlastná evidencia obce	podiel uspokojených žiadostí o nájomné bývanie	vlastná evidencia obce
	4.3.1 Podporiť obnovu a rekonštrukciu rodinných domov	počet zrekonštruovaných rodinných domov	vlastné monitorovanie	podiel obnovených rodinných domov na celkovom bytovom fonde	vlastná evidencia obce
	4.3.2 Zvyšovať energetickú efektívnosť budov a podporiť využívanie obnoviteľných zdrojov energie	počet domácností, ktoré modernizovali vykurovací systém	vlastné monitorovanie	podiel domácností využívajúcich pevné palivá	vlastné monitorovanie
	5.1.1 Zvýšiť počet kultúrnych a športových podujatí v obci vrátane podujatí na štáloch	počet zorganizovaných kultúrnych a športových podujatí	kalendár podujatí	počet účastníkov podujatí	predané vstupenky / vlastné monitorovanie
	5.1.2. Dobudovať absentujúce prvky infraštruktúry pre rozvoj kultúry a športu	počet novovzniknutých kultúrnych a športových zariadení	projektová dokumentácia	miera vyťaženia infraštruktúry pre kultúru a šport	ex ante a ex post prieskum
	5.2.1. Zriadiť spoločné občianske združenie obce a formálnych občianskych aktérov v obci	počet založených občianskych združení	register mimovládnych organizácií	miera zapojenia miestnych aktérov do komunitných aktivít	vlastné monitorovanie
	5.2.2 Prenechať správu sociálnych sietí mladým obyvateľom obce a tvoriť inovatívny audio-vizuálny obsah pre sociálne siete	počet vytvorených audio-vizuálnych výstupov	Instagram / TikTok	počet sledovateľov a dosah príspevkov na sociálnych sieťach	Instagram / TikTok
	5.2.2 Zriadiť systém obecnej SMS	počet registrovaných používateľov SMS systému	vlastné monitorovanie	miera informovanosti obyvateľov o daniach v obci	ex ante a ex post prieskum
	5.3.1 Zriadiť komunitné centrum obce s vlastnými priestormi a potrebným vybavením	výmera vybudovaných alebo zrekonštruovaných priestorov (m ²)	projektová dokumentácia	počet miestnych aktérov aktívne využívajúcich komunitné centrum	vlastné monitorovanie

Zdroj: Vlastné spracovanie.

D.3 Akčný plán obce 2026-2028

Akčný plán PHRSR obce Jedľové Kostolany je spracovaný ako realizačný nástroj strategicko-programovej časti dokumentu na obdobie troch rokov s priamou väzbou na rozpočtové možnosti obce. Vychádza zo stanovených priorít Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce na roky 2026 – 2032 a predstavuje konkrétny rámec implementácie jednotlivých opatrení a aktivít.

Akčný plán pokrýva hlavné prioritné oblasti rozvoja obce, ktoré reflektujú jej rozvojové potreby a potenciál:

1. Diverzifikácia miestnej ekonomiky a kapitalizácia miestneho rozvojového potenciálu
2. Dobudovanie technickej infraštruktúry a riešenie environmentálnych záťaží
3. Dobudovanie funkčného systému sociálnych služieb a sociálnej infraštruktúry
4. Posilnenie obytnej funkcie obce cez rozvoj bývania
5. Posilnenie koordinácie miestnych aktérov a komunitnej identity

Akčný plán popisuje jednotlivé opatrenia a aktivity, na ktorých realizácii sa obec podieľa buď priamo, alebo prostredníctvom spolupráce s partnermi. Realizácia aktivít je zabezpečovaná najmä dvomi spôsobmi. V oblastiach, kde má obec vlastné kompetencie, ide predovšetkým o realizáciu investičných zámerov, správu a rozvoj obecného majetku, ako aj zabezpečovanie základných služieb pre obyvateľov. V oblastiach, kde obec nedisponuje priamymi kompetenciami, alebo dostatočnými zdrojmi, zohráva dôležitú úlohu najmä podpora projektov iných subjektov, spolupráca pri získavaní externých zdrojov a zapájanie sa do širších rozvojových iniciatív.

Časť aktivít bude realizovaná v spolupráci s partnermi, pričom medzi kľúčových aktérov miestneho rozvoja patria okrem samotnej obce aj obyvatelia, podnikateľské subjekty, občianske združenia a ďalšie inštitúcie pôsobiace v území. Ich zapojenie prispieva k efektívnejšej implementácii akčného plánu, lepšiemu prepojeniu aktivít s potrebami obyvateľov a mobilizácii miestnych kapacít.

Zdroje financovania

Pri zabezpečení finančných zdrojov pre realizáciu jednotlivých aktivít obec vychádza z kombinácie vlastných a externých zdrojov. Projektové zámery sú financované najmä z rozpočtu obce, prostredníctvom externých zdrojov financovania, či prostredníctvom využitia nástrojov dlhovej politiky obce. Kľúčové externé zdroje financovania aktivít akčného plánu PHRSR obce Jedľové Kostolany pochádzajú z nasledovných programov a schém:

- zdroje EŠIF čerpané prostredníctvom dopytovo orientovaného, či územného prístupu k implementácii Operačného programu Slovensko
- štátne dotácie (grantové výzvy jednotlivých rezortov)
- zdroje Štátneho fondu rozvoja bývania
- zdroje Stratégie implementácie SPP
- zdroje Nitrianskeho samosprávneho kraja (granty)
- súkromné zdroje financovania a malé grantové schémy podnikov.

Plánované finančné krytie jednotlivých aktivít pre obdobie 2026-2028 je uvedené v tabuľkovej časti Akčného plánu PHRSR Jedľové Kostolany. Tabuľková časť obsahuje:

- ✓ aktivity, ktoré majú pre obdobie 2022-2024 finančné krytie v schválenom rozpočte obce
- ✓ mäkké aktivity zamerané najmä na rozvoj spolupráce, sieťovanie aktérov, komunitné aktivity a zvyšovanie administratívnych a plánovacích kapacít obce,
- ✓ aktivity, ktoré budú zohrávať kľúčovú úlohu v implementácii projektov zo zdrojov EŠIF bez udania presnej alokácie na dané aktivity (označené skr. TBD.)

Monitorovanie a hodnotenie akčného plánu

Akčný plán bude monitorovaný na úrovni jednotlivých opatrení. Tento prístup umožňuje integrovať hodnotenie výstupov jednotlivých aktivít s ich širšími efektmi – výsledkami a dopadmi pozorovateľnými v čase. Za jeho priebežné vyhodnocovanie a spracovanie monitorovacích výstupov zodpovedá obec Jedľové Kostoľany. Monitoring predstavuje základný nástroj na overenie správnosti nastavenia jednotlivých opatrení a umožňuje sledovať pokrok pri ich realizácii.

Hodnotenie implementácie bude založené najmä na sledovaní indikátorov, ktoré umožnia porovnať plánované a skutočne dosiahnuté výsledky. Na základe týchto zistení bude možné akčný plán priebežne aktualizovať a prispôbovať aktuálnym potrebám a podmienkam rozvoja obce.

Tabuľka 18: Akčný plán 2026-2028 pre prioritu 1: Diverzifikácia miestnej ekonomiky a kapitalizácia miestneho rozvojového potenciálu

Priorita	Opatrenie	Názov aktivity	Stav pripravenosti	Zodp.	Rozpočet obce	Celkové výdavky 2026-2028	Zdroj financovania	Poznámka
Priorita 1: Diverzifikácia miestnej ekonomiky a kapitalizácia miestneho rozvojového potenciálu	1.1.1. Prepojiť prírodné a kultúrne atrakcie obce do jednej ponuky pre návštevníkov	Vytvorenie integrovanej ponuky CR etapa 1: Tvorba spoločnej ponuky zážitkov a atrakcií obce Jedľové Kostolany	zámer	obec / MVO / podnikatelia	500	500	rozpočet obce	tvorba návrhu v ideovej rovine, v iniciálnej fáze premietnutá len do propagačných materiálov, etapa 2: digitalizácia
	1.2.1. Rozšíriť komerčné aktivity sociálneho podniku o manažment odpadov, upratovacie služby a údržbu	Rozšírenie aktivít sociálneho podniku a zamestnanie dodatočného zamestnanca	zámer	obec / sociálny podnik	TBD	TBD	rozpočet obce	aktivita spočíva v zmenách spôsobu využitia pracovnej sily, prípadne zamestnaní dodatočného pracovníka
	1.3.2. Pripraviť priestory pre zriadenie budúceho zariadenia zdravotného strediska	Revitalizácia vybraného priestoru vo vlastníctve obce za účelom neskoršieho komerčného využitia	projektový zámer	obec	TBD	TBD	OP SK RSO2.1	príprava PD

Zdroj: Vlastné spracovanie

Tabuľka 19: Akčný plán 2026-2028 pre prioritu 2: Dobudovanie technickej infraštruktúry a riešenie environmentálnych záťaží

Priorita	Opatrenie	Názov aktivity	Stav pripravenosti	Zodp.	Rozpočet obce	Celkové výdavky 2026-2028	Zdroj financovania	Poznámka
Priorita 2: Dobudovanie technickej infraštruktúry a riešenie environmentálnych záťaží	N/A	Aktualizácia územného plánu obce	hotová dokumentácia pre realizáciu	obec	8 603,6	43 050	Úrad pre územné plánovanie	
	2.1.1 Vybudovať systém odvádzania a čistenia odpadových vôd – centrálna časť obce	Zavedenie čistenia odpadových vôd - fáza 1: malokapacitná čistiareň	projektový zámer	obec	TBD	TBD	Environmentálny fond	neodporúča sa OP SK, nakoľko sú výzvy orientované skôr na komplexné riešenia
	2.1.2 Vybudovať decentralizované a prírode blízke systémy čistenia odpadových vôd na štáloch	Projektová dokumentácia na ČOV	dokumentácia pripravená pre realizáciu	obec	0	46 000	Úrad vlády	
	2.1.2 Vybudovať decentralizované a prírode blízke systémy čistenia odpadových vôd na štáloch	Výstavba malých komunálnych ČOV pre jednotlivé štále	projektový zámer	obec	TBD	TBD	Environmentálny fond	príprava PD
	2.2.1 Zlepšiť kvalitu miestnych komunikácií v obci a zvýšiť bezpečnosť účastníkov cestnej premávky	Vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom	N/A	obec	TBD	TBD	rozpočet obce	priebežná aktivita
	2.2.1 Zlepšiť kvalitu miestnych komunikácií v obci a zvýšiť bezpečnosť účastníkov cestnej premávky	Dobudovanie chodníkov	projektový zámer	obec	TBD	TBD	PPA / LEADER	príprava PD
	2.2.1 Zlepšiť kvalitu miestnych komunikácií v obci a zvýšiť bezpečnosť účastníkov cestnej premávky	Oprava a údržba miestnych komunikácií	projektový zámer	obec	TBD	TBD	PPA / LEADER	príprava PD

	2.3.1 Vybudovanie decentralizovaných (lokálnych) vodovodov na štáloch	Zber dažďovej vody (doplňkový zdroj vody na technické použitie)	zámer	obec	5 000	5 000	rozpočet obce
	2.3.2 Implementácia adaptačných opatrení na klimatickú zmenu a revitalizácia verejných budov	Rekonštrukcia obecného úradu	hotová dokumentácia pre realizáciu	obec	0	5 000	NSK
	2.3.2 Implementácia adaptačných opatrení na klimatickú zmenu a revitalizácia verejných budov	Obnova a skvalitnenie verejných priestranstiev vrátane zelene a oddychových prvkov	N/A - povoľovacie procesy sa neuplatňujú	obec / sociálny podnik	indikatívna suma	indikatívna suma	rozpočet obce

Zdroj: Vlastné spracovanie

Tabuľka 20: Akčný plán 2026-2028 pre prioritu 3: Dobudovanie funkčného systému sociálnych služieb a sociálnej infraštruktúry

Priorita	Opatrenie	Názov aktivity	Stav pripravenosti	Zodp.	Rozpočet obce	Celkové výdavky 2026-2028	Zdroj financovania	Poznámka
Priorita 3: Dobudovanie funkčného systému sociálnych služieb a sociálnej infraštruktúry	3.1.1. Rozvoj komunitných sociálnych služieb prostredníctvom zriadenia denného stacionára	Zriadenie denného stacionára pre seniorov	projektový zámer	obec	TBD	TBD	OP SK RSO 4.3	<i>príprava PD</i>
	3.2.1. Zamestnať sociálneho pracovníka za účelom poskytovania vybraných terénnych sociálnych služieb	Prijatie zamestnanca pre výkon sociálnych služieb do pracovného pomeru	N/A - povoľovacie procesy sa neuplatňujú	obec	TBD	TBD	rozpočet obce	
	3.3.1. Zvýšenie kvality vzdelávania prostredníctvom rekonštrukcie školy a budovania nových vzdelávacích programov	Rekonštrukcia havarijných častí školy	projektový zámer	obec	TBD	60000*	výzvy MŠVVaM SR	<i>príprava PD</i>
	3.3.1. Zvýšenie kvality vzdelávania prostredníctvom rekonštrukcie školy a budovania nových vzdelávacích programov	Digitalizácia tried a modernizácia vybavenia ZŠ	projektový zámer	ZŠ	TBD	TBD	OP SK RSO4.2.	<i>príprava PD</i>
	3.3.2. Rozšírenie časovej dostupnosti a ponuky voľnočasových a záujmových aktivít základnej školy pre žiakov	Zavedenie nových krúžkov pre žiakov do neskorých podvečerných hodín	N/A - povoľovacie procesy sa neuplatňujú	Základná škola	TBD	TBD	TBD	<i>aktivita v priamej réžii školy</i>

Zdroj: Vlastné spracovanie.

Tabuľka 21: Akčný plán 2026-2028 pre prioritu 4: Posilnenie obytnej funkcie obce cez rozvoj bývania

Priorita	Opatrenie	Názov aktivity	Stav pripravenosti	Zodp.	Rozpočet obce	Celkové výdavky 2026-2028	Zdroj financovania	Poznámka
Priorita 4: Posilnenie obytnej funkcie obce cez rozvoj bývania	4.1.2 Majetkovo vysporiadať a pripraviť stavebné pozemky	Vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom	N/A - povoľovacie procesy sa neuplatňujú	obec	TBD	TBD	rozpočet obce	
	4.1.1 Pripraviť územie pre individuálnu bytovú výstavbu	Výstavba bytových domov (20 bytových jednotiek v 2 objektoch)	hotová dokumentácia pre realizáciu	obec	0	2200000	ŠFRB + dotácia	
	4.1.1 Pripraviť územie pre individuálnu bytovú výstavbu	Príprava pozemkov pre výstavbu rodinných domov	projektový zámer	obec	TBD	TBD	výzvy MIRRI SR / PPA	príprava PD / očakávaná výzva
	2.2.1 Zlepšiť kvalitu miestnych komunikácií v obci a zvýšiť bezpečnosť účastníkov cestnej premávky	Budovanie prístupových komunikácií k novým obytným jednotkám	projektový zámer	obec	TBD	TBD	rozpočet obce / PPA	
	4.3.1 Podporiť obnovu a rekonštrukciu rodinných domov	Informovanie o dotačných schémach pre zvyšovanie energetickej efektívnosti obývaných domov	N/A - povoľovacie procesy sa neuplatňujú	obec	0	0	N/A	systematické poskytovanie informácií občanom
	4.3.2 Zvyšovať energetickú efektívnosť budov a podporiť využívanie obnoviteľných zdrojov energie	Informovanie o dotačných schémach na využívanie obnoviteľných zdrojov energie a o možnostiach úspory energie	N/A - povoľovacie procesy sa neuplatňujú	obec	0	0	N/A	systematické poskytovanie informácií občanom
	4.3.2 Zvyšovať energetickú efektívnosť budov a podporiť využívanie obnoviteľných zdrojov energie	Inštalácia zariadení využívajúcich obnoviteľne zdroje energie v domácnostiach (fotovoltaika, tepelné čerpadlá)	N/A - povoľovacie procesy sa neuplatňujú	obyvatelia	N/A	N/A	N/A	aktivity implementovaná občanmi

Zdroj: Vlastné spracovanie.

Tabuľka 22: Akčný plán 2026-2028 pre prioritu 5: Posilnenie koordinácie miestnych aktérov a komunitnej identity

Priorita	Opatrenie	Názov aktivity	Stav pripravenosti	Zodp.	Rozpočet obce	Celkové výdavky 2026-2028	Zdroj financovania	Poznámka
Priorita 5: Posilnenie koordinácie miestnych aktérov a komunitnej identity	5.1.1. Zvýšiť počet kultúrnych a športových podujatí v obci vrátane podujatí na štáloch	Zavádzanie nových a podpora existujúcich kultúrnych a športových podujatí	N/A - povoľovacie procesy sa neuplatňujú	obec / MVO	indikatívna suma	indikatívna suma	rozpočet obce	
	5.1.2. Dobudovať absentujúce prvky infraštruktúry pre rozvoj kultúry a športu	Výstavba kultúrneho pódia	hotová dokumentácia pre realizáciu	obec	1505,86	30 117	MIRRI SR 2/2023/SRR	
	5.1.2. Dobudovať absentujúce prvky infraštruktúry pre rozvoj kultúry a športu	Výstavba / rekonštrukcia amfiteátra	hotová dokumentácia pre realizáciu	obec	24908	498 150	Fond na podporu umenia	
	5.1.2. Dobudovať absentujúce prvky infraštruktúry pre rozvoj kultúry a športu	Obnova obecnej knižnice	projektový zámer	obec	TBD	TBD	Fond na podporu umenia	
	5.1.2. Dobudovať absentujúce prvky infraštruktúry pre rozvoj kultúry a športu	Zriadenie tenisových kurtov v obci	projektový zámer	obec	TBD	TBD	Fond na podporu športu	príprava PD / očakávaná výzva
	5.2.1. Zriadiť spoločné občianske združenie obce a formálnych občianskych aktérov v obci	Registrácia občianskeho združenia ako strechy pre nové, pravidelné komunitné fórum	N/A - povoľovacie procesy sa neuplatňujú	obec	50	50	rozpočet obce	
	5.2.2. Prenechať správu sociálnych sietí mladým obyvateľom obce a tvoriť inovatívny audio-vizuálny obsah pre sociálne siete	Vytvoriť kreatívny tím obce spomedzi mladých obyvateľov	N/A - povoľovacie procesy sa neuplatňujú	obec	0	0	N/A	
	5.2.2. Zriadiť systém obecnej SMS	Zriadenie obecnej sms ako nástroja pre pravidelné informovanie obyvateľov	projektový zámer	obec	TBD	TBD	OP SK RSO 1.2.	príprava PD / očakávaná výzva

	5.3.1 Zriadiť komunitné centrum obce s vlastnými priestormi a potrebným vybavením	Vytvorenie komunitného centra obce spolu s potrebným vybavením	projektový zámer	obec	TBD	TBD	OP SK RSO4.3 / PPA / MAS	<i>príprava PD / očakávaná výzva</i>
--	---	--	------------------	------	-----	-----	--------------------------------	--

Zdroj: Vlastné spracovanie.

